

Ond sirkel

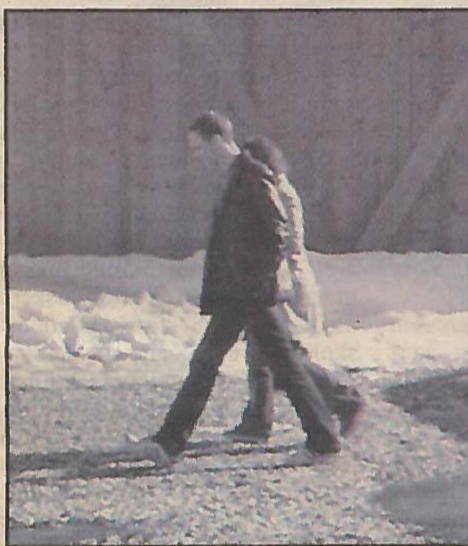

Realfagskonferansen 2003 viste at det er stor vilje til å heve kompetansen innenfor realfagene. Kristin Clemet er optimist. Side 4

Nær strømmell

Studentsamskipnaden vil få ekstra utgifter på 650.000 kroner i forhold til budsjettet. Det kunne gått mye verre. Side 6

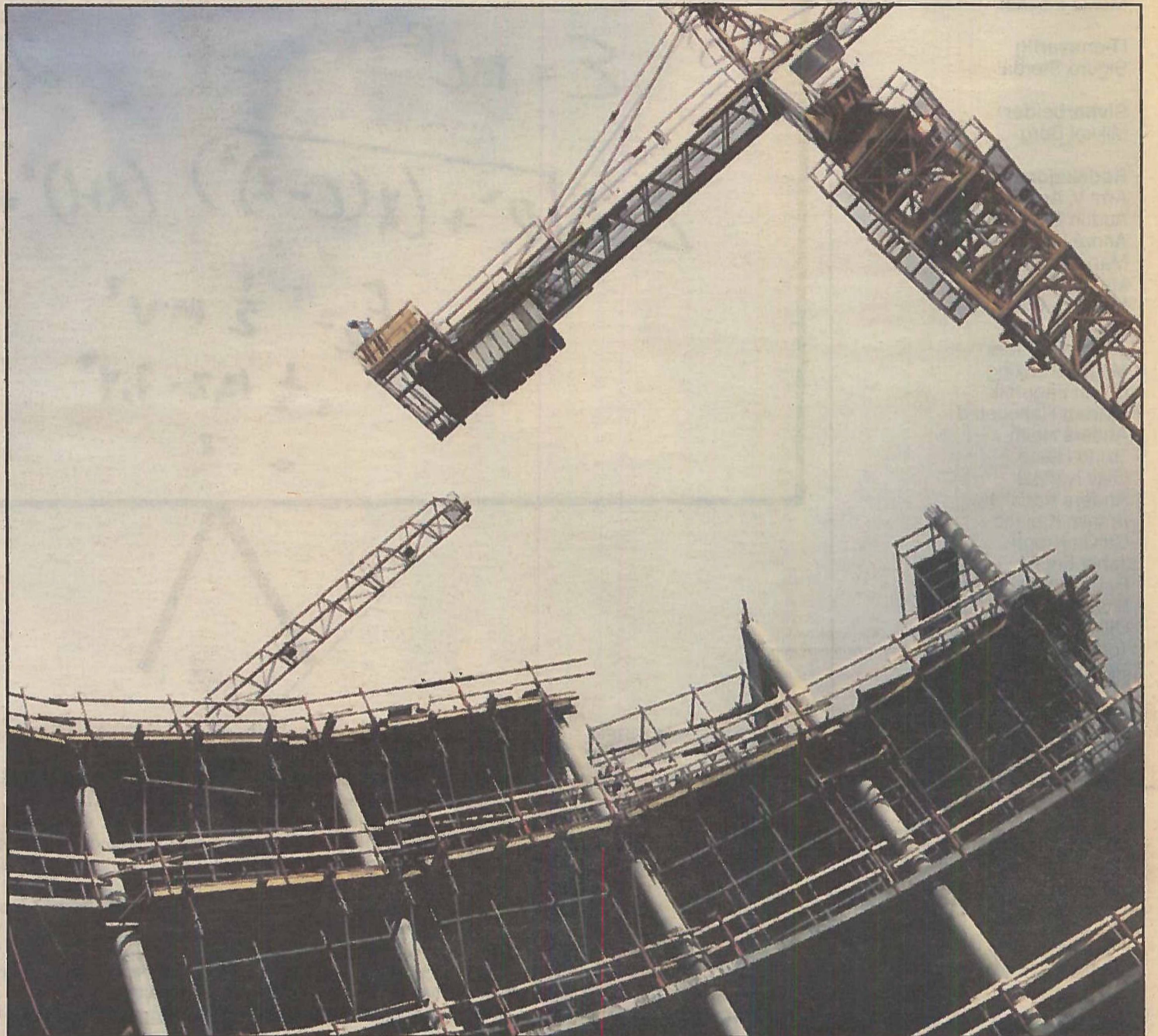
Svikter Kraft

Mange studenter velger å trene andre steder enn på Kraft. - Vi har ei utfordring der, innrømmer idrettsjef Terje Leinar Mathiesen. Side 11

Plassmangel på Universitetet:

TRENGER FLERE BYGG

Etter planen står Teorifagsbygget klart til innflytting ved årsskiftet 2003/2004. Dette vil redusere plassmangelen med 35.000 kvadratmeter. Ved Matematisk-naturvitenskapelig fakultet er det totalt 800 studenter - bygget er dimensjonert for til sammen 450. Fiskerihøgskolen er enda verre stilt; bygget er dimensjonert for 245 studenter, mens det faktiske antallet er rundt 700. Fremdeles trenges det bygg på til sammen 50.000 kvadratmeter. Side 7

Fornyet

Utopia fornyes. Få med deg vår nye kulturdel - UT. Hvordan? Snu avisen.

Studieringen nedlagt

TSI har ikke nok kunder til å drive Studieringen videre. - Vi trengte penger fra semesteravgiften, sier TSI-representant Dag Helge Rønnevik. Side 10

Filmfestivalen: Våre ti favoritter

Utopia

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Eirik Linaker Berglund

Kulturredaktør:
Kjartan Otterå

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

Fotoansvarlig:
Monja Fischer

IT-ansvarlig:
Sigurd Stordal

Sivilarbeider:
Mikkel Berg

Redaksjonen:
Arnt V. Arntsen
Audun Rundberg
André Bruun
Markus Bruun
Mari Bråtveit
Marte S. Dragset
Dag Ellingsen
Jon Terje Eiterå
Magnus Enxing
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Anders Holm
Trond Høibø
Olav Kandal
Anders Karlskås
Irmelin Kjelaas
Calvin Krogh
Tania Lopez
Ragnhild Vik Nilsen
Morten Oddvik
Ollis Skaidi
Tone Slotsvik
Reni Wright

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
30. januar 2003

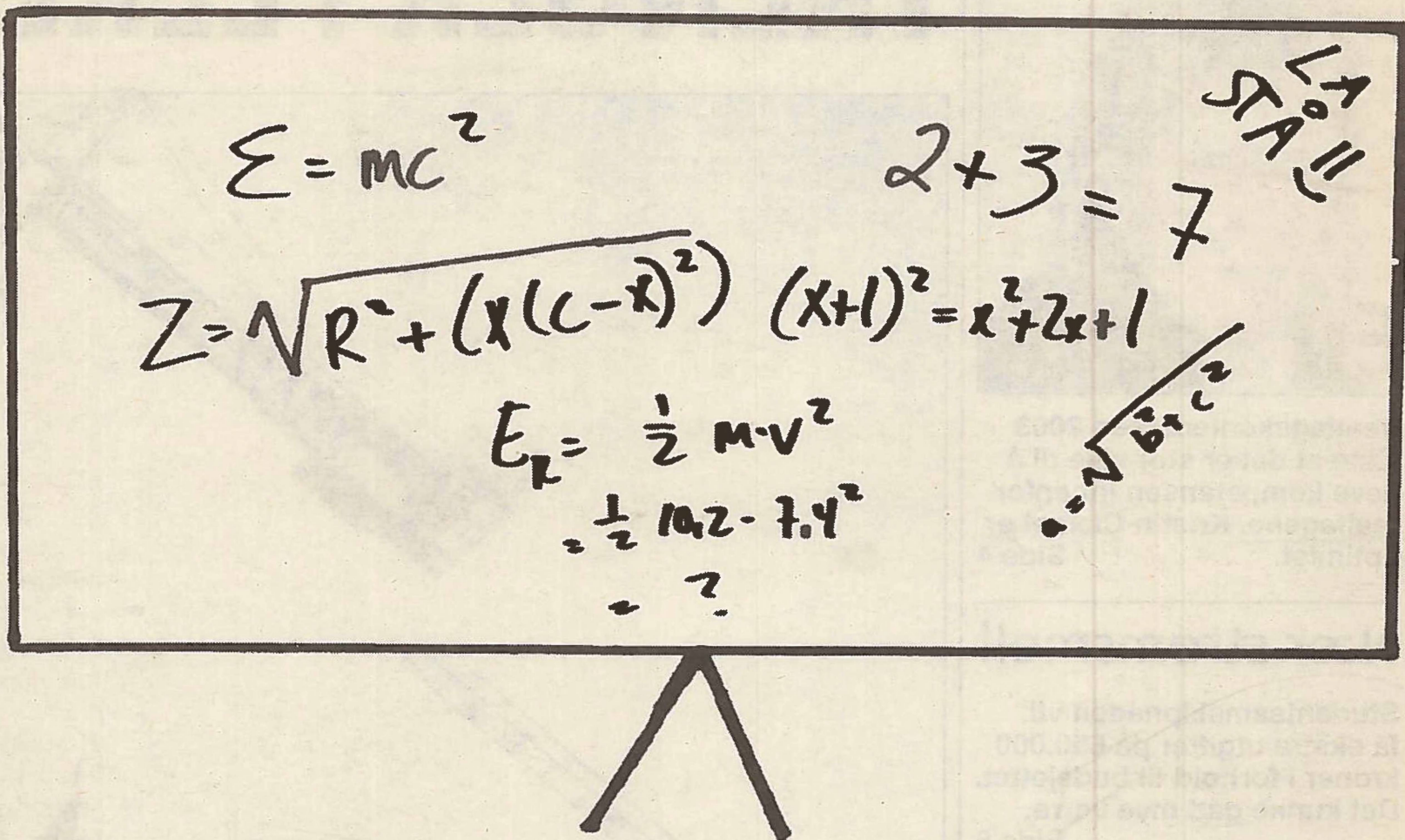
Neste utgivelse:
5. februar 2003

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

De siste ti år har vi opplevd en nedgang i den realfaglige kompetanse på alle ledd i vårt utdanningssystem. Fremtiden til landet vårt er uløselig knyttet til utviklingen av realfagene. Det gjelder åpenbart vår konkurransevne i det globale marked, men ikke mindre viktig er realfagene for vår kulturutvikling.

Realfagene i fokus

Kronikk TORE O. VORREN
Det Matematisk-
Naturvitenskapelige
fakultet

Nylig var det en nasjonal konferanse i Tromsø som behandlet realfagenes plass i samfunnet. Der ble det stilt spørsmål som: Hvilke spesielle utfordringer ligger i å skaffe regionene tilgang på tilfredsstillende kompetanse til utdanning og næringsliv? Hvilken kompetanse må norsk ungdom ha for at norsk næringsliv skal lykkes nasjonalt og internasjonalt? Hvilke grep må gjøres for at rekrutteringen til realfagene til alle nivåer i utdanningssystemet skal bli bedre?

Bakgrunnen for konferansen var altså den sviktende rekruttering til realfagene i det norske utdanningssystemet. Dette har ledet Utdannings- og forskningsdepartementet til å utarbeide en nasjonal strategi for realfagene.

Nedgangen i rekruttering som de norske universitetene har erfart de seneste årene kan skyldes flere forhold. At Norge har OECD's laveste timetall til naturfag og teknologi i den obligatoriske skolen er en del av forklaringen. At det er langt færre elever i den norske

skole som velger naturfaglig fordypping enn i de fleste andre land vi liker å sammenligne oss med er en annen del av forklaringen. Men dette er neppe hele forklaringen. Den samme trenden vi ser i Norge gjør seg også gjeldende i store deler av den vestlige verden.

Men hva kan Universitetet i Tromsø bidra med for å snu denne traurige trenden? Ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har vi flere prosjekter på gang for å motivere og rekruttere ungdom til å studere realfag. Nylig har vi gått i bresjen for å opprette et Nordnorsk vitensenter (NNV, se fakultetets hjemmesider) spesielt tilrettelagt for barn og ungdom. Et vitensenter er et sted hvor de besøkende erfarer naturvitenskap og teknologi gjennom egen aktivitet, og utforskning i felleskap med andre. En annen måte å si det på er kanskje at Skole = læring + moro, mens Vitensentrene skal være moro + læring. Universitetet vil trolig kjøpe Nordlysplanetarier som ligger på campus og stille bygget til disposisjon for Vitensenteret. *Nordlys på nett* og *Matematikkverksted* er prosjekter som allerede er startet ved NNV. Dessuten har vi i samarbeid med Statoil produsert geologisamlin-

ger som er delt ut til mange skoler i Nord-Norge.

Videre driver Fakultetet *Skolaboratoriet i realfag*. Gjennom dette tilbys skolebesøk og etter- og videreutdanning i realfagene for lærere i grunn og videregående skole. I fjor startet vi et videreutdanningskurs om *Det nære og fjerne verdensrom* og i vår starter vi opp et kurs kalt *Alternativt studium i realfag*. Målet med det sistnevnte kurset, som er et samarbeidsprosjekt bl.a. med NHO, er å øke forståelsen og interessen for realfagene gjennom et nært samarbeid mellom næringsliv og undervisningsinstitusjoner. Kursdeltagerne får et felles pensum tilknyttet besøk ved Statens Vegvesen, Troms Kraft og Andøya Rakettskytefelt. Videre inngår to fem-dagers hospiteringer ved en bedrift.

Også mye av Fakultetets "ordinære" virksomhet har vært i støpskjen det siste året. Gjennom kvalitetsreform arbeidet har alle seks instituttene ved fakultetet gått gjennom sine studieprogram. Etter hvert som midlene kommer vil undervisningen legges om slike at studentene vil få en tettere oppfølging. I stedet for det ofte tilfeldige valg av emner som studentene

med dagens ordning gjør i løpet av studiet, vil de fra nå av bli ledet inn på mer faste og gjennomtenkte studieprogram. Undervisningsformene blir lagt noe om ved at det blir mindre forelesninger og mer seminarer, prosjektarbeid og IKT-basert undervisning. Også evalueringssystemene legges om ved at det blir mer evaluering underveis mens den avsluttende eksamen blir tillagt mindre vekt. Nytt av året er integrerte 5-årige mastergradsstudier for de som ønsker å utdanne seg til lektorer i ungdomsskole og videregående skole.

Forutsetningen for at Fakultetet skal kunne drive god formidling og undervisning er at det har en aktiv, nysgjerrighetsdrevet forskning, og at det er på forskningsfronten. Og det er det. Vi henter inn om lag 50 millioner kroner årlig til vår forskningsvirksomhet fra forskningsråd, EU og industri. Forskingen strekker seg fra studier over kontinentalsokkelens geologi til endringer i jordens atmosfære, fra teoretisk kjemi til dyr og planters tilpasning til nordlige lys og temperaturbetingelser, fra IT infrastruktur til kommunikasjon og mikroelektronikk, og mye, mye mer. Realfag er spennende!

Utopia
for 10 og 25 år siden

For ti år siden

I følge de foreløpige eksamenstallene for høsten 1992 stryker i gjennomsnitt hver sjette student til eksamen. Tallene viser dessuten at studentene har dårlig disiplin og planleggingsevne; en av fem møter ikke fram til eksamen de har meldt seg opp i. Av de fagene vi har valgt å se nærmere på viser det seg at nordisk grunnfag kommer dårligst ut (44,4 prosent strykt), mens sosialøkonomi grunnfag gjør det best (8,6 prosent strykt).

Henta fra saken 1 av 6 stryker til eksamen.

For 25 år siden

Det er nå over et halvt år siden den såkalte *renhold på dagtid*-saka kom opp og skapte mye uro og stor aktivitet på Universitetet i Tromsø. Det var universitetsadministrasjonen som midt i sommerferien 1976 forsøkte å tvinge gjennom er overgang til dagtidsarbeid for alle renholdsbetjentene, uten at verken renholdsbetjentene selv eller vi, deres fagforening, var blitt kontaktet på forhånd.

Hentet fra saka *Renholdssaka går videre*.

Et liv blir til

Tigergutt AUDUN RUNDBERG

– Ta en kølapp, sier den lille damen. Ta en kølapp! Jeg tar en kølapp. På lappen står det: Påmelding til gruppeundervisning for ex.phil og ex.fac. Forvirring. Jeg tok ex.phil og ex.fac for flere år siden.

Klarsyn. Jeg trenger ingen lapp.

Tromsøvarianten, med en strykprosent bare litt høyere enn norsk tentamen i sjetteklasse, har reddet meg igjen. Jeg kan med største letthet skli forbi den enorme køen med kommende philere og facere som står og venter på å få grupper seg. Giroen for innbetaling av semesteravgift, som jeg var på jakt etter, er

min, bare min. 410 kroner og noen dager senere er også studielånet bare mitt, og sjelen min Lånekassens. Men nå over til noe helt annet.

La meg fortelle litt om Sverige. Sør i dette nabolandet vårt, utenfor en liten by som heter Älmhult, ble det født en gutt i 1926. Han fikk navnet Ingvar Kamprad. Noen år senere, etter å ha trikket litt med initialene sine og to velkjente vokaler, startet denne gutten et eget firma. Firmaet kalte han Ikea, og i begynnelsen solgte Ingvar og Ikea bare kulepennner. I dag selger Ikea tilværelser, sparsomt pakket i plast og kartong. Nå over til en ny kø. Etter det er det slutt.

– Er dette køen til kassen,

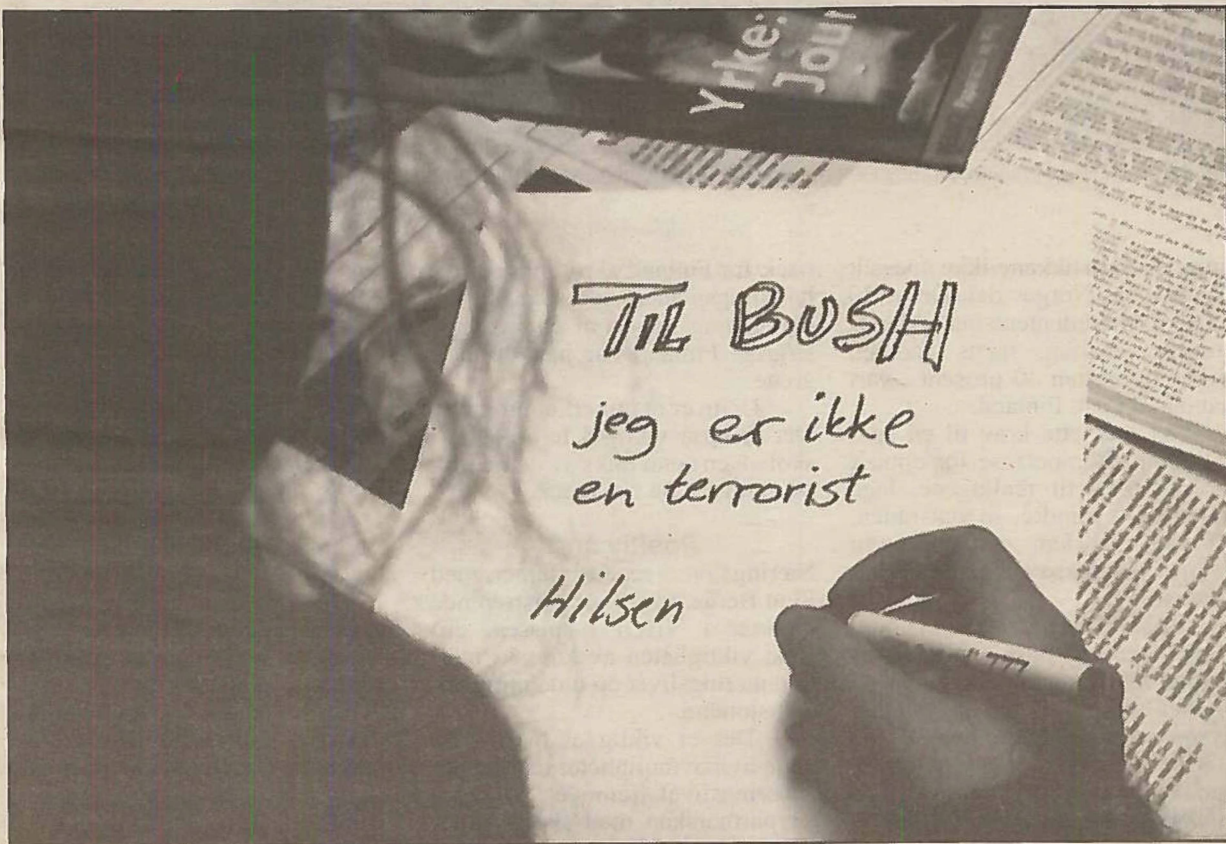
spør den lille damen. En annen dame.

– Jeg ser mange mennesker som står rett opp og ned etter hverandre. Det er mulig det er en kø, svarer jeg. Damen ler. Hun og jeg og noen hundre andre er i ferd med å fylle tilværelsen med plast, keramikk og glass.

Jeg har en ny karriere i en ny by foran meg, og unner meg tre fiffige lysestaker.

Journalisten er for tiden klimaflyktning i hovedstaden, og har tidligere jobbet for Utopia. Nå skriver han små artikler om ting som muligens har hendt den siste tiden.

En spade er en spade

Hvis vi kan gjøre noe for å hjelpe dere med å bli kvitt George W. Bush før han knuser deres rykte og ødelegger hele planeten, vær så snill å si fra!

Kommentar CALVIN CROGH

Slik lyder den avsluttende setningen i et opprop som verserer på Internett i disse dager. Initiativtakeren heter Petter Nome og er en mann som tidligere har fått pepper for ikke å ha holdt sine meninger for seg selv. Oppropet er underskrevet av ambassadør Reulf Steen, stortingsrepresentantene Øystein Djupedal, Hallgeir Langeland og Heidi Sørensen, komikerne Øystein Bache og Knut Nærum, ordfører Hermann Kristoffersen og mange andre.

Oppropet er stilet som et brev til det amerikanske folk og inneholder ganske enkelt faktaopplysninger om USA, ikke vinklet i noen bestemt politisk retning. Det er faktisk et ganske harmløst stykke tekst vi står ovenfor og ved å underskrive kampanjen sier man egentlig ikke annet enn at man anerkjenner fakta.

Likevel var det med en smule forundring jeg leste hva Nome hadde turt å ta med og hvor klart han uttrykker seg når disse enkle opplysningene presenteres. Selv om Norge ikke på langt nær er kommet like langt som USA når det gjelder kontroll over hvilke fakta og oppfatninger som slipper til i media, har en følelse av

at man skal være litt forsiktig med hva man sier festet seg i meg. En liten redsel for hvilke konsekvenser det kan få når helvete virkelig bryter løs.

Det kan være at denne redselen sier mer om meg selv enn om noe annet, men det er vel så sannsynlig at min følelse er helt legitim. Ikke fordi trusselen er reell, men fordi de siste måneders begivenheter både innad og utad i USA og de holdninger som kommer frem i amerikanske, britiske og til en viss grad norske medier, gjør noe med min virkelighetsoppfatning. Helt siden 11. september 2001 og startskuddene for "Krig mot terror" fant sted, har man fra mange hold blitt bombardert med propaganda og faktaopplysninger som har vært urovekkende. Terror er det nye spøkelseset. Alt mulig kan kalles terrorisme; koret som min mor synger i, Springflo – Tromsø Litteraturforening, Sametinget. Skal man tro EU er man terrorist om man ønsker å forandre et politisk system. Er jeg en terrorist hvis jeg sier hva jeg mener om ting?

Det er nesten blitt slik at alle må ta stilling til om man er en terrorist eller ikke, helt uavhengig av om man har vært eller har ønsket å være involvert i tradisjonell terrorvirksomhet. Det hersker tvil

om hva terrorisme egentlig er. Det eneste vi vet sikkert er at det er noe USA vil gå til krig mot, fordi terrorister i motsetning til Bush-administrasjonen hater frihet. Samtidig som Bush febrilsk forsøker å forsvare friheten til folk/amerikanere flest, oppretter han terrorlover og -domstoler, nye overvåkingssystemer osv. som kan få totalitære regimer til å se søte ut.

Motsetningene mellom hva som sies og hva som gjøres skaper et kaos som lett kan få en alminnelig fyr som meg til å miste bakkontakten.

Da er det deilig å oppdage at en mann som for eksempel Petter Nome går ut og kaller en spade for en spade, oppfordrer alle oss andre til å gjøre det samme og sende oppropet til amerikanerne og deres president. Det er befriende å se at fremtredende personer tør å skrive under på et opprop som meget vel kan medføre skråe blikk og nedlatende kommentarer fra kolleger man helst bør holde seg på god fot med. Skal krigen mot terror vinnes, er formodentlig fakta det beste våpen. Og hvis vi tør, så klarer vi å bryte ned en form for terrorisme uten å måtte legge oss under for en annen.

Kvalitetsfusk

Leder Nylig ble en student ved Høgskolen i Tromsø, avdeling for helsefag, grepet i fusk. Han er i ett år fratatt retten til å gå opp til eksamen ved alle institusjoner som dekkes av loven om høyskoler og universiteter. Grunnen til dette er at studenten i hovedsak skal ha skrevet av en oppgave som han fant på nettsiden til en annen høyskole og levert inn som sin egen. Det er heller ikke referert til denne i den innleverte oppgaven. Dette er å betrakte som grovt fusk mener nemnda som har stengt ute studenten.

■ Saken er trist for alle de involverte: Studenten selv, Høgskolen i Tromsø og medstudenter. Men slikt skjer av og til; noen velger det lettvinde løsningen. Vi tror dette kan bli et enda større problem i de nærmeste årene. Flere blir ikke nødvendigvis tatt, men flere tyr til slike lettvinde og ulovlige løsninger. Nettopp fordi de får muligheten til det.

■ Ved innføring av kvalitetsreformen er det meningen at man skal gå over til en eksamensform med mer essayinnleveringer og med en større oppfølging fra faglærer med blant annet *meir seminarundervisning og individuell vegleiing på lågare grads nivå* som Stortinget har formulert det.

I budsjettet for 2003 ble kvalitetsreformen langt fra fullfinansiert. Både Universitetet og Høgskolen i Tromsø mangler mange millioner for å gjennomføre reformen på en forsvarlig måte. Ressursmangel fører til at studentene ikke får den oppfølgingen de skal ha.

■ Ved mange fag er essayinnlevering en stor del av den totale karakteren, i noen fag utgjør den hele karakteren. Uten oppfølging, hvem skal sjekke hva som ligger bak den innleverte teksten? Hvordan skal en sjekke at dette ikke er fusk, en tekst hentet fra Internett? Fusk går ut over de som har jobbet seriøst med faget, og som faktisk har den kunnskapen som karakteren viser. Fuskeren stiller seg dermed før de andre i køen for å komme inn på videre studier eller på arbeidsmarkedet. Dette skal ikke godtas. Men slik forholdene er ved mange fag i dag ligger alt til rette for at studentene kan velge den lettvinde løsningen. Før forholdene ved de ulike institusjonene er slik at lærerne kan gi en god oppfølging ved essayskriving, bør man vente med å gi denne eksamensformen for mye vekt.

Nytt UTseende

Utopia har gjort noen endringer på sitt ytre. Avisen er, som du sikkert har sett, delt i to: Den vanlige nyhetsdelen er i hovedsak som før med studentrelatert nyhetsstoff. Nytt for året er blant annet en fyldigere sportsdekning og mer stoff om forskning. Den andre delen er en kultur- og featuredel med det velklingende (og kanskje opplagte) navnet UT. Kultur og fritid, med et studentsnitt over seg. Les mer om dette i kulturredaktørens egen spalte, *Syltynt*, på UT-delens side 3. Utopia og UT er for de som skulle være i tvil en og samme avis.

Realist og optimist

Statsråd Kristin Clemet var opptatt av å snu den onde sirkelen norsk realfagsutdanning har kommet inn i under Realfagskonferansen i Tromsø mandag. Hun er optimist.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Næringslivstopper, grunnskolelærere, rektorer, studenter, stortingsrepresentanter. De fleste som kan krype og gå av realfagsinteresserte var mandag samlet i Polarmiljøsentret for å diskutere framtida til norsk realfagsutdanning. Bakgrunnen for konferansen er regjeringens strategiplan for å få norsk realfagskompetanse opp på et høyere nivå.

Undersøkelser viser at Norge er i ferd med å sakke akterut sammenlignet med andre land.

– Det viktigste fremover blir å snu den onde sirkelen vi har kommet inn i når det gjelder realfag i Norge, sa Kristin Clemet til den lydhøre forsamlingen, og hun la fram tiltakene som vil bli satt i verk for å gjøre nettopp dette.

Mange tiltak

Hun var opptatt av at man må starte med de yngste i grunnskolen, og vekke interessen for realfag hos våre yngste håpefulle. For å klare dette vil det være sentralt å øke kompetansen til lærerne på dette nivået.

– Vi vil innføre en stipendordning for videreutdanning av realfagslærere, slik at disse kan få støtte til å utvide sin kompetanse med inntil 100.000 kroner. I tillegg vil vi gå inn for å øke timetal-

HUN HAR EN PLAN: Kristin Clemet var sentral under Realfagskonferansen mandag. Hun la blant annet fram den nye strategien for realfag i Norge. Til venstre Margrete Allern Brose. **Foto EIRIK LINAKER BERGLUND**

let i matematikk på mellomtrinnet med gjennomsnittlig to uketimer, forklarte Clemet.

I tillegg vil man fra og med høsten av igangsette nettbasert videreutdanning i naturfag. Blant skoler som utmerker seg i positiv retning innenfor realfag vil det også bli utpekt såkalte bonus- og demo-skoler til å spre kompetanse og erfaringer. Det vil også satses på andre vurderingsformer og bedre rådgivning for valg av realistiske fag.

– Læreplanene skal også forandres. Metoder skal overlates til pedagoger og målene skal bli klarere, sa Clemet.

Finsk støtte

Når det gjelder høyere utdan-

ning, er statistikkene ikke spesielt positive for Norges del. Drøyt 20 prosent av studentene her til lands studerer realfag, mens andelen ligger på nesten 40 prosent i vårt naboland i øst, Finland.

– Vi må sette krav til en spesiell studiekompetanse for opptak av studenter til realfagene, lage nåløyett litt mindre, sa statsråden. Akkurat det kan nok virke en smule paradoksalt, men det har sin hensikt.

– Nivået på studentene må opp. Dette gjelder også lærerutdanningen, der matematikk vil få en styrket stilling i undervisningen fremover, proklamerte hun.

Clemet fikk stor støtte under paneldebatten som fant sted i etterkant. Ambassadør Ole Norr-

back fra Finland skrøt av den nye handlingsplanen, og påpekte at den minnet mye om en lignende strategi Finland har hatt de siste årene.

– Dette er et utmerket program. Det er også viktig å ha disiplin i skolen, en sunn miks av demokrati og autoritet, sa Norrback.

Positiv ånd

Næringslivets representanter, med Finn Bergesen jr (administrerende direktør i NHO) i spissen, dro fram viktigheten av kontakt mellom næringslivet og utdanningsinstitusjonene.

– Det er viktig at man viser unge hvilke muligheter realfag har i næringslivet fremover. Vi knytter partnerskap med skoler rundt

omkring. Dette er helt sentralt for å heve kompetansenivået på sikt, sa Bergesen.

Med i panelet var også rektor ved Høgskolen, Ulf Christensen. Han er opptatt av å skape en positiv fokusering på realfagssituasjonen. Etter debatten var han godt fornøyd.

– Dette har vært en veldig bra konferanse. Jeg aner en positiv ånd, sier en engasjert Christensen.

– Slipper vi en ensidig negativ fokusering på temaet, ser dette bra ut. Jeg har god tro på planen. Det er viktig å skape positive holdninger til realfagene og tydeliggjøre at disse er nødvendige for å bygge samfunnet, forklarer Christensen.

Å velge seg et liv

hvordan få plass til alt i bare ett liv; alle ansiktene, alle tankene, alle fjelltoppene, alle bøkene, alle drømmene?

vi skulle hatt tusen liv med tusen framtider, tatt tusen utdanninger og arbeidet i tusen yrker da kunne vi bodd på alle stedene, prøvd ut alle mulighetene, tenkt alle tankene, truffet alle vennene

alt det vi går glipp av fordi vi ikke leste den neste boka ikke var på den andre festen ikke klatra det nest høyeste fjellet ikke flytta nordover eller sørover ikke skrev det brevet

en skulle hatt tusen dager hver dag og fått plass til alt og alle

mer er vi ikke enn dette lille en dag og ett li

med Studentpresten

kan du snakke om alt som hører livet til... Følelser, hendelser, viten, standpunkter og tro hører med i en studiehverdag, og det er ikke dumt å ha noen å snakke med! Studentprest Tor Stranda er en voksen fagperson ansatt i Den norske kirke. Han har lang erfaring fra samtaler med unge mennesker.

Tlf.: 77 64 40 97 / 91 34 20 23

tor.stranda@adm.uit.no

www.uit.no/studentprest

VED KRISTINS SIDE: Margrete Allern Brose var studentenes representant under Realfagskonferansen på Polarmiljøsentret. Til høyre ses Kristin Clemet og Finn Bergesen jr.

Studentenes representant

Ved Kristin Clemets side i paneldebatten satt Margrete Allern Brose fra Universitetet. Hun representerte realfagsstudentene i paneldebatten. Hun syntes det gikk greit å sitte i panel sammen med statsråden og næringslivstopper.

– Det gikk bra, en ny erfaring for meg, dette, sier hun.

Informatikkstudenten fokuserte blant annet på viktigheten

av strengere opptakskrav til realfagsstudier for å heve kompetansenivået.

– Enigheten var stor om målene for realfag i framtiden, spørsmålet er hva som skjer i virkeligheten. Vi får håpe at disse konkrete planene blir satt ut i livet, og at det ikke blir med planene, påpeker hun.

– Det er viktig å spre positive holdninger til realfag blant alle. Det er mye opp til lærerne. Posi-

tive lærere og bedre oppfølging er veldig viktig, sa Allern Brose under debatten.

Hún la, som de fleste andre ved bordet, vekt på en bred kontakt med næringslivet.

– Det er viktig å gi skoleelever en idé om hva slags muligheter som ligger i næringslivet, kommenterer hun.

www.bokkilden.no

Du kan spare en **pen** sum på å fange maten din selv

eller du kan kjøpe **pen**sumbøkene på: **bokkilden.no**

Ledige hybler i Oslo

Studenter i Oslo leier i større grad private bosteder enn før, i følge Aftenposten. Dette har ført til at Studentsamskipnaden ikke har noen kunder på venteliste. Prisene på private hybler faller, noe som gjør det mindre attraktivt å bo på studenthybel. Unge studenter velger

derfor heller å leie større bofellesskap sammen med venner til omtrent samme pris som en studentbolig. Da har man i tillegg større muligheter til å få bo sentralt. Fra høsten står det ferdig 512 nye studentboliger klar til bruk i Oslo. Man spør seg nå om det er behov for disse.

Svangerskapskurs

AAN Rådgivingskontor for gravide setter i gang nytt svangerskapskurs med oppstart 21. januar. Det vil imidlertid være mulig å melde seg på også etter denne dato. Kurset er spesielt egnet tilrettelagt for kvinner som ikke lever i parforhold sammen med barnefar, eller der

han av ulike årsaker ikke kan delta på kurset sammen med kvinnen. Jordmor Lotta Halvorsen vil ta del, og etter fødselen vil det arrangeres grupper for mor og barn en gang i måneden. Studenter oppfordres til deltakelse. Spørsmål rettes til AAN ved daglig leder Gunn-Britt Eikjok Andreassen.

Samskipnaden reddet fra millionsmell

DYR STRØM: Samskipnaden ble overrasket av de høye strømprisene, og må tåle ekstrakostnader på 650.000 kroner.

Arkivfoto STINE RENATE LARSEN

Studentsamskipnaden i Tromsø vil få ekstra utgifter på 650.000 kroner i forhold til budsjettet som følge av de høye strømprisene den siste tiden. Det kunne gått mye verre.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Lenge så det ut til at Studentsamskipnaden ville gå på en kostnads-smell på opp mot 5 millioner kroner på grunn av de høye strømprisene. I siste liten har de imidlertid fått forhandlet frem en fastprisavtale med Troms Kraft. Strømprisene har sunket til dels kraftig de siste dagene, og dette gjorde det hensiktsmessig å forhandle frem en slik avtale, som gir Samskipnaden en fast pris gjennom hele året.

Hemmelig pris

Siden 2001 har Samskipnaden hatt flytende strømpris, noe som har lønnet seg i forhold til å inngå fastprisavtale. Helt til nå. Med den ekstraordinære økningen i prisene hittil i vinter har den flytende prisen ligget opptil en halv krone over fastprisene, selv om disse forhandles individuelt. Det kunne svidd skikkelig i lommeboka til direktør Vidar Bakken og resten av Samskipnaden.

– Vi er selvfølgelig veldig glade for denne avtalen med Troms Kraft nå er i havn. Vi har hatt kontakt med dem hver dag siden nyttår for å bli enige, og nå er det endelig i boks, sier en lettet Bakken.

En viktig årsak til at avtalen ble inngått var den villigheten Samskipnaden viste til å binde seg.

– Vi har bundet oss helt frem til 2007, noe som ga oss en bedre avtale. Nå klarte vi dermed å forhindre den kjempesmellen som det lå an til, og sikre oss en gunstig pris i lang tid fremover. Det er også enklere med tanke på budsjettering når vi har denne faste prisen.

Hvor mye de må ut med per kWh vil imidlertid ikke Bakken ut med offentlig.

– Det er en gunstig avtale, mener han.

Ikke dyrere boliger

Selv om utgiftene blir betraktelig mindre enn først antatt, må det spares inn. Vedlikehold av boliger må utsettes, kurs- og konferan-

sevirsomhet må kuttes ned på, nyansetter unngås og overtidsbruken reduseres.

– Vi må hente inn dette en plass, og dette skal være overkommelig, mener direktør Bakken.

De ekstra utgiftene vil imidlertid ikke få noen konsekvenser for barnehage- eller boligprisene. Bekymrede studenter kan dermed puste lettet ut.

– Vi ser ingen grunn til å øke prisene på boligene i denne omgang. Vi vil imidlertid sette i gang en informasjons- og holdningskampanje blant ansatte og alle som benytter våre boliger og barnehager. Det er viktig at vi alle blir mer bevisste på vårt eget strømforbruk, mener direktøren.

I Kristiansand har man nærmest oppfordret studentene til å fryse for å begrense forbruket.

– Vi vil ikke gå så drastisk til verks, bedyrer Bakken.

Likevel må studenter og ansatte belage seg på å slå av strømbryteren litt oftere enn før fremover.

Høgskolen og Universitetet slipper unna

Ettersom Høgskolen har fastprisavtale, noe som betyr en forhandlet fast pris gjennom hele året, slipper de å få store ekstrautgifter i forbindelse med de høye prisene for tiden. Driftsleder Tor-Arne Olsen er glad for det.

– Vi er sikret å unngå den smellen som mange andre må slite med i og med at vi har hatt en fast pris for hele året på 18 øre/kWh. Vi forhandler selv prisen på elektrisiteten gjennom EØS-markedet, forteller Olsen.

Det er snakk om årlige kontrakter der en fast pris blir satt ut fra markedsprisene. I inngangen til 2003 har Høgskolen forhandlet fram en pris på 28 øre/kWh, en pris som ligger betraktelig lavere enn for abonnenter med flytende pris. Der ligger nå prisene på langt over 70 øre/kWh.

– Vi får jo også en stigning i prisen og må rette oss etter det, selv om det ikke er på langt nær så mye som andre sliter med, avslutter Olsen.

Også Universitetet er blant de heldige som har fast pris. De høye

strømprisene får derfor ikke konsekvenser økonomisk.

– Det er teknisk direktør Kathrine Julin Pettersen glad for.

– Vi er ekstremt glade for å ha en slik fastprisavtale. Når rundt åtti prosent av all energien vi bruker er elektrisk sier det seg selv at vi sparer på dette nå når prisene ellers er så høye, forklarer hun.

Dermed ligger det ikke an til noen budsjettsprekke for Universitetet. Likevel jobber man kontinuerlig med tiltak for å begrense energiforbruket.

– Universitetet har et ansvar for å gå foran i energisparing. Vi oppfordrer derfor alle ansatte og studenter til å spare der det er mulig, sier Julin Pettersen.

Selv om det jobbes med flere alternativer for sparing, mener Julin Pettersen at Universitetet har kommet langt.

– Vi har egentlig ikke så mye å hente når det gjelder innsparing, vi har et ganske optimalt opplegg, mener hun.

Ingeniører som lærere

Det er mangel på lærere innenfor realfagene, og det er noe NTNU har tenkt å ta fatt i, i følge Teknisk Ukeblad. Gjennom å tilby sivilingeniørstudenter pedagogisk utdanning inkludert i det vanlige studiet ønsker de å gi sitt bidrag til å snu trenden. Etter endt studie vil man da sitte igjen med tittelen *Master med lektorkompetanse*. Dette innebærer

den vanlige sivilingeniørgrad med et pedagogisk tillegg. Tilbudet gjelder fra høsten av. Håpet er at dette skal bidra til at flere med realfaglig bakgrunn velger læreryrket, og dermed heve kompetansen på lærerne i videregående skole, først og fremst.

Ny direktør ved Fiskeriforskning

Tromsømannen Ivan C. Burkow (44) vil 1. mai i år ta over som administrerende direktør ved Fiskeriforskning etter Ola R. Valvåg, i følge Fiskeriforskning.no Valvåg fratrer sin stilling etter endt årsmål. Burkow har tidligere vært førsteamanuensis ved Universitetet i Tromsø i tillegg til en bistilling ved Fiskerihøgskolen. Han har doktorgrad i kjemi, og

har vært forsker ved Fiskeriforskning fra 1986 til 1992. - Som administrerende direktør for Fiskeriforskning vil en av mine viktigste oppgaver være å tilpasse vår forskning best mulig til behovene i fiskeri- og havbruksnæringa. Vi skal ha et tett samarbeid med næringslivet, og produsere kunnskap som er nyttig og gir avkastning, sier Ivan C. Burkow.

Teorifagsbygget ikke nok:

Fremdeles stor plassmangel

Plassmangelen er stor ved Universitetet. Det nye teorifagsbygget på 35.000 m² vil ikke dekke hele behovet. Fremdeles mangler det ca. 50.000 m².

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND

Universitetsledelsen har sendt en utredning til Stortinget der det går frem at man fremdeles vil mangle bygg for 1.250 studenter etter at det nye teorifagsbygget blir tatt i bruk. Totalt dreier det seg om ca. 50.000 m².

Utredningen går ut på at det er behov for utvidelse på MH-bygget, planer som allerede er under utredning av Statsbygg. I tillegg trengs det laboratoriebygg for utvidelser av Norges Fiskerihøgskole og matematisk-naturvitenskapelig fakultet. Ved dette fakultetet er det i dag totalt rundt 800 studenter. Lokalene er dimensjonert for 450.

Fiskerihøgskolen overfylt

- Det er klart dette er et stort problem for oss, sier studieleder ved fakultetet, Tove Marienborg.

Mest prekær er nok likevel situasjonen for Fiskerihøgskolen. Det relativt nye bygget er dimensjonert for 245 studenter, mens det reelle tallet på studenter i dag er på rundt 700. Etter det Utopia erfarer er situasjonen på Fiskerihøgskolen til tider uholdbar. I eksamenstider er det på langt nær plass til alle studentene som vil lese på skolen.

Plandirektør Unni Grøneng er klar over problemet ved Fiskerihøgskolen, men blir litt overrasket over tallene Utopia konfronterer henne med. Hun har ingen løsning på problemet i denne omgang.

- Det er klart at det er en vanskelig situasjon for NFH, medgir hun. Det ser imidlertid ikke ut til at nybygget nødvendigvis løser problemene skolen sliter med. De er ikke avsett med lokaler.

Samskipnaden flyttes

- Studentene ved NFH vil kunne

benytte seg av den nye hovedkantina og auditorier, men får ikke noen permanente lokaler, forklarer hun.

- Vi vil prioritere å få inn andre enheter, for eksempel forberedende kurs, noe som er avgjørende for en bedre rekruttering. I tillegg kommer Jus og Psykologi inn. Disse får også egne lokaler til bibliotek. Fellesfunksjoner som kantiner, auditorier, Studentsamskipnaden og lignende vil også få plass, forteller Grøneng.

Dermed vil plassmangel fremdeles være en verkebyll for Fiskerihøgskolen.

Intime forhold

Den totale prislappen på teorifagsbygget er på 700 millioner ekskludert innvendig utstyr. I tillegg skal det føres opp et parkeringshus til en sum av 40 millioner. Planene for bygget lå klare i 1991.

Dersom bygget er klart for innflytting til planlagt tid, i 2004, har det altså tatt omtrent tretten år å få bygget på plass. Og det uten saksforsinkelser i det hele tatt. Spørsmålet er hvor lang tid det vil ta før eventuelle nytt bygg kan bygges. Til disse byggene står ferdig må man fremdeles belage seg på intime forhold ved disse byggene.

- Teorifagsbygget vil likevel hjelpe godt på plassmangelen, slår arkitekt og plandirektør Grøneng fast. At enkelte fremdeles får det trangt mener hun man må leve med.

- Vi må fremdeles vise solidaritet med hverandre og fordele de lokalene vi har på best mulig måte, understreker hun. Og hun er forberedt på at det kan ta mange år før det resterende behovet dekkes.

- Dersom det blir aktuelt å bygge flere bygg må vi regne med at det vil ta lang tid, ja, sier hun.

TRANGT: Universitetet vil enda slite med plassmangel også etter at teorifagsbygget er tatt i bruk.

Arkivfoto AUDUN RUNDBERG

Ikke effektiv utnyttelse ved Høgskolen

Høgskolen har også inne søknad om midler til nye byggeprosjekter. Det er litt ulik status ved de forskjellige avdelingene. Mens kunst- og musikkfag har de mest moderne lokalene til disposisjon, sliter lærerstudentene med et gammelt bygg fra femtitallet.

- Kunst- og musikkfag har moderne og rimelig avpassede lokaler. For lærerfag er situasjonen annerledes. Dette bygget

tilfredstilte kravene den gangen, men er ikke funksjonelt nok i dag, forteller Tore Nesheim, studiedirektør ved Høgskolen.

- Antall kvadratmeter er bra, men det hjelper ikke så lenge det ikke er funksjonelle kvadratmeter, forklarer Nesheim.

Til en viss grad gjelder dette også avdelingen for ingeniør- og økonomifag. Heller ikke her er lokalene tilpasset dagens behov.

Når det gjelder den siste avdelingen, avdeling for helsefag, er kapasiteten sprengt. I og med at denne ligger på universitetsområdet, har man en felles dialog med universitetsledelsen om denne.

- Her ligger planene om et påbygg på MH inne til utredning. Her kan man i utgangspunktet ta inn så mange studenter som ønskelig, men plassmangelen setter naturlige begrensninger.

- Ikke plass nok

Tekst MIKKEL BERG

Studentene ved Fiskerihøgskolen er ikke tilgodesett med mange meter per student, noe de merker. Utopia spurte noen av dem hvordan de ser på situasjonen.

Maria Sparboe (student)

- Vel, det er for eksempel ikke hovedfagskontorer nok, ventelistene er kjempelange og mange får ikke plass. Derfor har jeg valgt å studere hjemme. Dessuten er det ikke kollokvierom nok, ikke datamaskiner nok og det er ofte for lite mat i kantina til studentene.

Håvard Vistnes (student)

- Det er veldig fullt i lesesalene, spesielt når det nærmer seg eksamen. Kantina er også ofte full i lunsjtida

Bjørn-Ivar Olsen (fiskerikandidat)

- Arkitekturen er fullkommen her, men det er likevel ikke plass nok. De sier jo sjøl at dette stedet er underdimensjonert. Men budsjettet som stedet ble bygd etter, ble laga ut fra bevilgninger som ikke tilsvarte behovet. Du skal se når Teoribygget står ferdig, så går det ikke mange år før plassmangelen der også er prekær.

Foto MIKKEL BERG

Lånekassen foreslår

Mer penger til hjemmeboere

Styret i Lånekassen vil foreslå flere endringer i reglene for tildeling av lån og stipend. Blant annet vil de sidestille hjemme- og borteboere når det skal deles ut stipender.

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND

Bort med aldersgrense på reisestipend

Dersom Lånekassen får det som de vil, ser det ut til at det kan bli slutt også med behovsprøving for å vurdere om søkere har krav på stipend. Grunnen til det er at man finner det urimelig at studenter som eier bolig eller annen materiell formue skal bli straffet for det når stipend fordeles.

– Når det nå blir flere og flere som tar videreutdanning, ønsker

vi ikke at eldre, etablerte studenter skal bli rammet hardere enn andre, forteller informasjonssjef i Lånekassen, Wenche Merli.

Lånekassen har i tillegg arbeidet fram disse forslagene til endringer:

– Forsørgerstipend for barn skal gis uten hensyn til ektefelle eller samboers inntekt.

– Fjerning av aldersgrense på reisestipend (25 år).

– Fjerne maksimalbeløp på reisestipend (7000 kr).

– Tildeling av fødselsstipend skal knyttes til en opptjeningsstid på et halvt år.

– Økning i inntektsgrensene for deltidsstudenter.

– Rentemarginen (forskjellen mellom innlån og utlån) foreslås senket fra 1 til 0,5 prosent.

– Gebyrfrie innbetalinger til Lånekassen ved første gangs varsel.

NSU fornøyd

– Vi håper dette skal gjøre at det er mulig å behandle alle mest mulig likt, sier Merli.

– Nå skal kostnadene vurderes, før det sendes til departementet, forklarer hun.

Det er imidlertid en lang vei å gå før forslagene blir satt ut i praksis, og det vil ta tid. Lånekassen skal endelig legge fram sitt forslag til statsbudsjettet 15. mars i år. Deretter må det godkjennes i

Stortinget som en del av statsbudsjettet for 2004. Om forslagene tas til følge gjenstår å se.

Leder i Norsk Studentunion, Kamil A. Azhar er likevel svært godt fornøyd.

– Vi er veldig glade for disse forslagene. Det viser at Lånekassen lytter til studentene. Nå er det opp til politikerne å vise at de tør å ta ansvar, sier Azhar.

Han er optimist, men har ikke tro på at man får gjennom alle forslagene med en gang.

– Det gjør vi neppe, men dette er et tegn på at det går i riktig retning, avslutter Azhar.

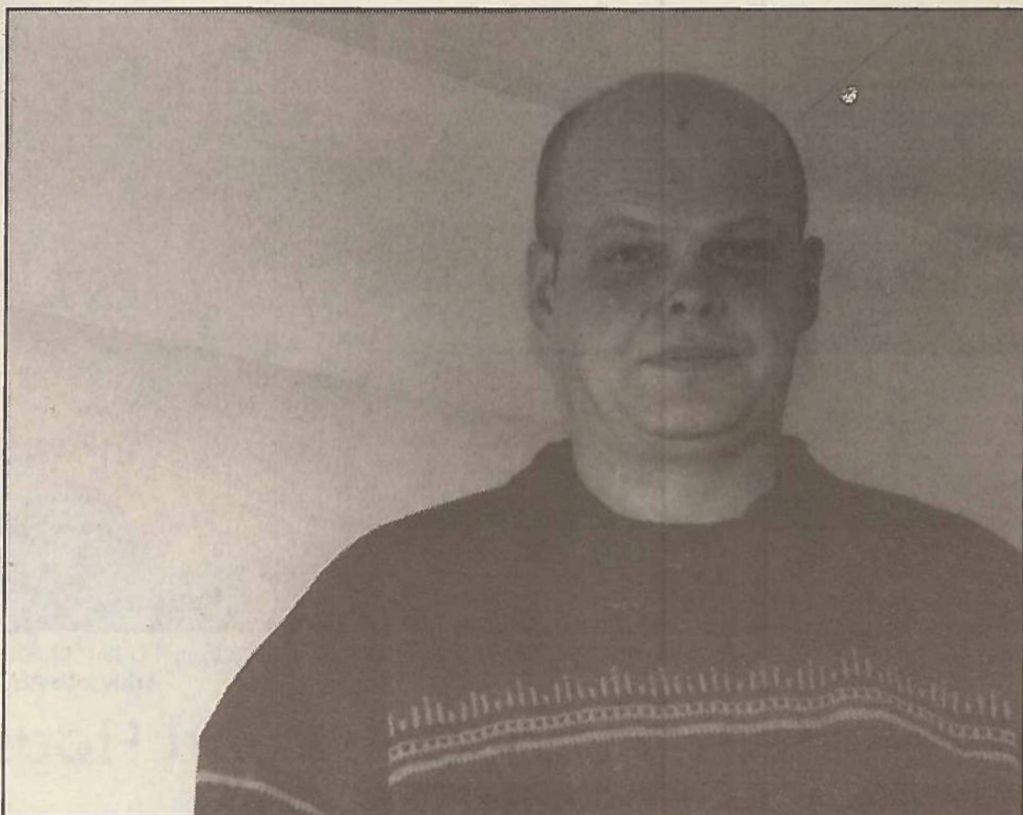
Karakterpress for jusstudenter

Nå har karakterjaget nådd nye høyder for jusstudentene, skal man tro tall Universitas presenterer fra Universitetet i Oslo. Der viste det seg at 98 av 304 studenter ved profesjonsstudiet tok opp igjen eksamen i fellesdelen i fjor vår, altså nesten en tredjedel. Dette er ikke i tråd med planene ved fakultetet, der man har gått over til bokstavkarakterer og har droppet hovedkarakteren. Jusstudenter har ofte store problemer med å få jobb etter endt utdanning, og må derfor ha gode karakterer for å stille sterkest mulig på arbeidsmarkedet. Advokattforeningen er kritisk til situasjonen.

Clemet vil ha flere doktorgrader

Norge saker akterut i forhold til nabolandene når det gjelder veksten i antall doktorgrader, det melder utdanning.no. Vi har en vekst på 6,5 prosent i antall doktorgrader, mens antallet i Danmark og Finland i gjennomsnitt stiger med 10 prosent. Sverige ligger også over oss med 8 prosent. Utdanningsminister Kristin Clemet mener Norge er i ferd med å få en forgubbet forskningsstand. Gjennomsnittsalderen ved ansettelse er på hele 42 år. Hun er også innstilt på å øke rekrutteringen blant kvinner, men vil ikke detaljstyre i for stor grad. Hun tror andelen kvinner i forskningsstillinger vil gå opp som følge av den høyde andelen kvinnelige studenter.

– Studenter må med i klagesaker

KLAGE: Tore Vik følte seg misforstått da han i 1992 fekk avslag på ei eksamensklage. Nå vil han ha studenter med i klagesaker. – Slik kan ei få inn ei anna vinkling i saka, seier han. Foto KJARTAN OTTERÅ

Klagar du på eksamenskarakteren din blir han vurdert om igjen av to nye sensorar, ein ekstern og ein intern. Dette er ikkje nok, meiner tidlegare hovudfagsstudent Tore Vik.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Vik tok i 1992 hovudfagseksamen i samfunnsvitskap, men fekk ikkje god nok karakter til å få vidare jobb ved forskings- eller utredningsarbeid. Han klaga på karakteren då han meinte sensorane ikkje hadde nok kunnskap om det fagfelte han studerte. Vik skreiv om noko som på den tida var eit omstridd tema: framveksten av nynazistiske miljø i Tyskland. Det var blant dei intellektuelle i Noreg usemje om dette var eit framvekstende fenomen eller ikkje. Både i fagmiljøa ved universiteta og i avisene vart nynazismen nedvurdert, meiner Vik. Han trur dette kan ha spelt inn på bedømminga av hans eksamen.

Lekmannsåsyn

Han meiner ein studentrepresentant i klagekommisjonen, den som vurderer eksamen på nytt, ville fått inn eit lekmannsåsyn i saka.

– Vi må hugsa på at professorar

berre er menneske. Ut over sitt fagfelt har dei ikkje nødvendigvis den rette kompetansen til å bedømme ein eksamen, meiner Vik. Ved å få inn ein nøytral person utanfrå, ein studentrepresentant, kan ein få inn ei ny vinkling i saka.

– Samtidig risikerer vi jo at dei nye sensorane bevisst eller ubevisst prøver å dekkja over sine kollegaer. Dette kan vi lettare unngå ved å få ein nøytral person inn, trur Vik.

Kvalitetssikring

Då Vik fekk avslag på sin eksamensklage, mista han motet og tok ikkje eksamen om igjen. Men i samband med hovudfagsoppgåva si gav han ut ei bok som handla om korleis framandhatet og nynazismen i Tyskland blir overlevert ved hjelp av vandrehistorier. Etter dette har Vik vert arbeidsledig og slitt med store økonomiske problem. Nå vil han hindre at fleire skal lida same lagnad som han.

Om det bare skjer feil i ei av ti

saker, er det likevel for mykje, sett i forhold til konsekvensane det får for ein student. Ei slik kvalitets-sikring vil kunne hindre at andre studenter lir same lagnad som meg. Dette er dessutan ei viktig sak for å få meir demokrati inn i systemet, avsluttar Tore Vik.

AU enig

Utdanningspolitisk talsmann i Studentstyret, Petter Johansen, trur Vik sitt forslag ville vera fornuftig.

– Eg har sjølv vore i kontakt med mange som er misnøgd med dagens ordning. Mange opplever at dei ikkje blir forstått av klagenemnda, seier han. Johansen vil nå sjå nærare på saka.

Rektor Jarle Aarbakke ville ikkje gjera seg opp noko mening om eit slikt forslag då Utropia prata med han, men han avviser det ikkje tvert.

– Eit slikt forslag må vi kunne vurdere, seier han.

LILLE BUDDHA
Stedet for orientalske matelskere!

• **STOR MENY** • **RIMELIGE PRISER**

Ca. 20 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

LYST PÅ EN MORSOM OG UTFORDRENDE SOMMERJOBB?

CISV-Tromsø søker engasjerte personer over 21 år til å være delegasjonsledere for tre grupper med fire 11-åringer som skal på internasjonale barneleire i Brasil, Tyskland og Filippinene 4 uker sommeren 2003.

Kontakt Torill Langseth 77638298 / LACL@online.no for mer info og søknadskjema.

Ellers se oppslag på ulike studiesteder og Driv

NB! SØKNADSRIST 28.JANUAR 2003

Dine nye orakler

NYE KLUTER: Disse menneskene i Arbeidsutvalget står parat til å hjelpe studentene.

Foto TROND HØIBØ

Denne gjengen vil bruke det meste av 2003 til å jobbe for deg. Stikkordene er tilgjengelighet og ikke minst: Kvalitetsreform.

Tekst TROND HØIBØ

På kontoret sitt i andre etasje i hovedgården sitter det nye studentstyrets arbeidsutvalg (AU). De ser gjerne at de blir nedrent av spørrende studenter.

– Vi skal være tilgjengelige for studentene, som for eksempel å svare på spørsmål, mener Anders Slettevold.

– Og vet vi ikke svaret, finner vi det, slår han fast.

– Men det er mange som ikke vet om oss, sier Fredrik Kvensjø og mener det blir viktig å gjøre noe med det. Som et første skritt har AU laget en brosjyre om studentstyret som skal spres på universitetsområdet. De gleder seg også over at det nå kommer nye internettsider.

Kvalitetsreformen

Det kommer ikke akkurat som

noen overraskelse at også kvalitetsreformen står høyt på plakaten.

– Det blir kanskje den viktigste oppgaven for oss, sier Kvensjø.

– Vi skal være vaktbikkjer. Reformen ser bra ut på papiret, men vi skal passe på at den blir det i praksis også, følger Slettevold opp.

Det blir lagt stor vekt på utveksling med utlandet i den nye reformen, men her må internasjonalt ansvarlig krype til korset:

– Jeg er nok ikke helt oppdatert på hva reformen sier om dette, enn så lenge, medgir Slettevold.

Det er mye å sette seg inn i som nytt AU-medlem, selv etter snart to uker på kontoret er de enda ikke helt varme i trøya.

Verdifulle dame

– Heldigvis har vi Pia, sier Fredrik Kvensjø. Pia Elverhøy Eggen har

vært organisasjonsansvarlig i sju måneder og hennes kunnskaper er uvurderlig for de fire nyansatte.

– Bare vent. Om sju måneder kan dere garantert like mye som meg, påstår Elverhøy Eggen.

Medlemmene tjener penger på å sitte i AU, men de betyr at det ikke er det som er motivasjonen for å bli med.

– Hadde vi tenkt penger hadde aldri jobbet her, sier Kvensjø. Isteden legger de vekt på at det vil være en god erfaring. Avbrekk fra studiene er heller ikke noe problem.

Anders Slettevold er dessuten storfornøyd med et frynsegode som internasjonalt ansvarlig:

– Det blir nok litt reising. Snart skal jeg til Nicaragua for å legge til rette for studentarbeid, smiler han.

Dette er AU

Fredrik Kvensjø, studentstyreleder

- Sittet et år i studentstyret
- Valgt fra moderat liste
- Studerte i fjor jus (4. avdeling)

Petter Jøhansen, nestleder, utdanningspolitisk og likestillingsansvarlig

- Sittet et år i studentstyret
- Valgt inn fra VIP (Velferdsintensivt parti)
- Studerte i fjor biologi

Ingvild Schei, velferdsansvarlig

- Valgt inn fra Sosialdemokratisk liste
- Studerte i fjor jus (1. avdeling)

Anders Slettevold, internasjonalt ansvarlig

- Valgt inn som fakultetsrepresentant, men stod også på moderat liste
- Studerte i fjor statsvitenskap grunnfag

Pia Elverhøy Eggen, organisasjonsansvarlig

- Valgt av studentstyret i sommer

Opp av eska

Måselvguten Eirik Linaker Berglund er for 2003 tilsett som ny ansvarleg redaktør i Utopia.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Berglund har trødd sine barnsbein i Moen i Måselv kommune. 21-åringen var lenge aktiv langrennsløper og kan skilta med gull i krinsmeisterskap. Han har også spelt fotball. Utdanninga har han så vidt starta, med historie grunnfag og førebuaende. Hans journalistfrø vart sådd i lokalavisa Nye Troms, før han spirte opp som sportsskribent i Folkebladet.

– Det gikk mykje i sport den gong ja, mimrar han. Nå skal han altså blomstra for fullt i studentavisa i Tromsø.

– *Kvifor ville du ha denne jobben. Rein idealisme eller er du ein cv-ryttar?*

– Ei blanding av fleire ting. Det verka som ei interessant og lærerikt utfordring å få laga avis. Spesielt det å få vera med på heile prosessen freista. Og så er eg glad i å skriva.

– *Kva tenker du i forhold til den jobben du skal gjera?*

– Eg vil blant anna etterstreba å gjera avisa meir lesarvenleg.

– *Meir kommers?*

– Det er ein balansegang det der. Vi har ei formidlingsplikt som vi må ta seriøst. Samtidig må vi jo

få folk til å lese avisa.

– *Avisa er nå klypt opp, endevendt og limt saman til det ugjenkjennelege. Kva er vitsen?*

– Det er blant anna eit ledd i det å gjera ho meir tilgjengeleg. Også for lesarane nede i byen. Vi prøver å ta det litt seriøst at vi har omlag tusen aviser liggande ute på kafear. Samtidig håpar vi å gjera ho meir interessant for annonsørane.

– *Du er sjef for eit foretak med ein og ein halv million i omsetnad, er ikkje det litt skummelt?*

– Det skulle nok gå greit.

NY SJEF: Eirik Linaker Berglund er tilsett som ny ansvarleg redaktør i Utopia for 2003.

Foto KJARTAN OTTERÅ

Stor utstyrsavtale for TSI

Tromsøstudentenes Idrettslag tegnet før jul en fireårskontrakt med Puma. Avtalen sikrer idrettslaget utstyr til alle undergrupper. – Vi er veldig fornøyde med avtalen, sier sponsorforhandler Dag-Helge Rønnevik.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Det er første gang Tromsøstudentenes Idrettslag har forhandlet frem en så omfattende avtale. Avtalen innebærer at medlemmer får 20-25 prosent rabatt på alt utstyr levert av Puma på Intersport. Dette kommer i tillegg til den allerede fastsatte rabatten for medlemmer på Intersport.

– Puma er en av de største leverandørene av fritidsklær og sportsutstyr. Dette er en god avtale for laget som helhet og for hvert enkelt medlem, så dette er vi veldig godt fornøyd med, sier Dag-Helge Rønnevik i TSI.

Unik avtale

Sammen med representanter fra Puma forhandlet han frem avtalen, som er ganske unik.

– Her i landsdelen er det bare Tromsø Idrettslag som har en lignende, påpeker Rønnevik.

– Vi vil hvert år få en gratis-pakke med utstyr som er beregnet til å kle opp sentrale personer i laget, dette for å profilere både klubben og Puma, fortsetter han.

Med ca. 800 medlemmer er TSI et av de største idrettslagene i fylket. Nå skal alle undergruppene til laget kles opp i samme farger og merke. Tidligere har hver enkelt gruppe ordnet utstyr selv, mens denne avtalen sikrer alle gruppene tilgang til rabattert utstyr, noe som

HVITE DRAKTER: Dag-Helge Rønnevik og sivilarbeider Aleksander Bjørnstad er godt fornøyd med den nye utstyrsavtalen TSI har sikret seg for de fire kommende årene.

Foto: EIRIK LINAKER BERGLUND

selvsagt har mye å si økonomisk. Det er imidlertid ikke den eneste gevinsten TSI kan hente ut av en slik avtale, i følge Rønnevik.

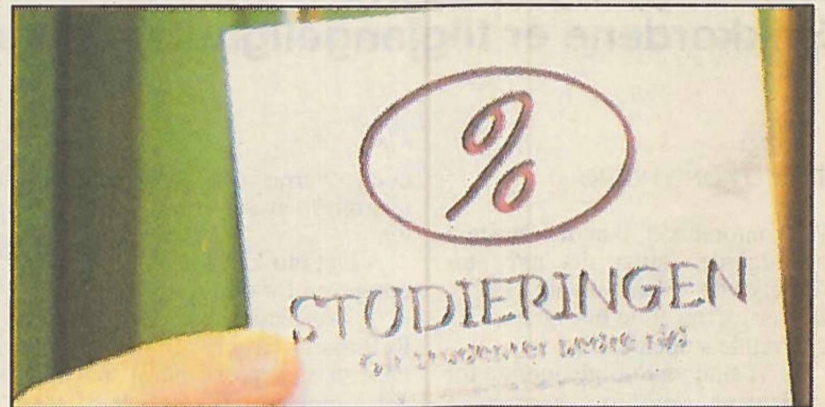
Viktig for samholdet

– Innebandygruppa var først ute for et par år siden med en utstyrsavtale, men nå skal alle våre 15-20 undergrupper endelig få nytte godt av en felles avtale. Dette vil ha stor betydning for samholdet og identiteten innad i idrettslaget. Det er viktig at medlemmene føler til-

hørighet, forklarer Rønnevik.

Med så mange forskjellige aktiviteter innad i idrettslaget er ikke det alltid like enkelt. Det vil denne avtalen gjøre noe med, tror Rønnevik.

– Alle lagene vil nå få like drakter prydet med TSI sin logo, i tillegg til vår samarbeidspartner Kraft. Det er nok ballspillgruppene som kanskje vil merke dette best, siden de har flest medlemmer, mener han.

Slutt for Studieringen

TSI har besluttet å si fra seg ansvaret for Studieringen. Det innebærer at det er slutt på studentenes felles rabattordning hos næringslivet i byen.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Studieringen har de siste årene vært en samling ulike bedrifter som har gitt studentrabatt på sine varer. Det har vært TSI som har administrert ordningen siden 1996. Høsten 2002 var ca. 25 bedrifter med på å gjøre studentenes hverdag litt billigere. Om bedriftene vil fortsette å gi studentrabatt hver for seg er uvisst.

Fikk ikke støtte

Nå er det imidlertid slutt på dette tilbudet, dårlig økonomi gjør at man ikke har mulighet til å fortsette. Da midlene fra semesteravgifta skulle fordeles i studentstyret før jul, søkte Studieringen om 25.000 kroner i støtte.

– Dette var småpenger i forhold til den totale summen som skulle fordeles, men samtidig et betydelig beløp for oss, sier Dag-Helge Rønnevik i TSI sitt hovedstyre.

Planen for våren var å satse mer på markedsføring av tilbudet, og gjøre det mer attraktivt. For å få til det trengtes det penger. Studentstyret sin innstilling tilsa 10.000

kroner til Studieringen, mens det endelige resultatet ble at man ikke fikk tildelt noe som helst.

Dette falt TSI tungt for brystet. – Utrolig skuffende. Dette var et dårlig signal å sende ut fra studentstyret, påpeker Rønnevik.

Andre har muligheten

Med bakgrunn i dette ser altså ikke TSI det formålstjenlig å fortsette arbeidet.

– At Studieringen nå blir nedlagt er veldig synd. Det var trolig det eneste velferdstilbudet som gjaldt alle studentene. Det paradoksale er at det faktisk var Studentstyret sin idé å starte opp Studieringen for noen år tilbake. Nå har det altså bidratt til at ordningen faller bort, sier Rønnevik.

Det er imidlertid mulig for andre studentorganisasjoner å overta ansvaret for administrasjonen av tilbudet. I tillegg finnes det andre rabattordninger for studenter.

– Vi håper at nyetablerte Studentrabatt.no kan ta over litt av det tilbudet vi har gitt studenter i Tromsø, slutter Rønnevik.

FITNESS
handel

Norsk Fitness Handel gratulerer Kraft Fitness Senter med nytt treningsutstyr.

Kraft Fitness Senter har investert i Technogym styrke- og kondisjonsapparater i tillegg til en utvidelse av treningsarelaet på 100 m².

Vi leverer markedets beste kondisjons- og styrkeapparater.

Kontaktinfo:

Robsrudskogen 15 Postboks 444, 1471 Lerønskog Telefon: 67 91 50 70

Epost: nfh@nhandl.no Internett: www.nfhandl.no

Studentene svikter Kraft

Mange studenter velger å trene andre steder enn på Kraft. Tall over kunder ved de mest populære treningssentra i Tromsø viser en dekning på opptil femti prosent studenter.

Tekst EIRIK LINAKE
BERGLUND
Foto MIKKEL BERG

Studentene viser seg å være en kunde-gruppe som er svært bevisst i sine valg av treningssenter. De fleste treningssentrene i byen har store andeler studenter i sine rekker. Dette taper Kraft penger på.

S.A.T.S frister studentene

Antallet studenter som har tegnet abonnement ved S.A.T.S Tromsø avdeling sentrum er oppe i rundt 1300, eller førti prosent av den totale kundemassen. Til sammenligning: Studentidrettshallen Kraft har et belegg på 1200. S.A.T.S Langnes har omtrent tretti prosent studenter av totalt 2600 kunder. S.A.T.S har i det siste gitt rabatt til studenter og tjent på det.

Daglig leder ved S.A.T.S Tromsø, Sylvi Bakkeby, er ikke i tvil om hva som får studentene til å velge S.A.T.S fremfor Studentidrettshallen Kraft.

– Dagens studenter er svært kvalitetsbevisste. De vet hva de vil ha. Vi kan tilby velkvalifiserte instruktører og et bredt spekter av organisert trening. Der er vi bedre enn Kraft, tror Bakkeby.

Det viktigste er likevel beliggenhet, tror hun.

Sjekkeplass

– Det at vi ligger midt i sentrum er kanskje viktigst av alt. I tillegg har vi et ungt miljø, der man treffer andre unge. Mange ser på oss som den største sjekkeplassen i byen, humrer Bakkeby.

Studio 7, som ble regnet som treningssenteret for studentene før Kraft kom inn i bildet, har størst andel studenter. Her er rundt

SVIKTES: Studenter vil ikke trane ved Kraft. De velger heller et treningsstudio i byen

Arkivfoto JON TERJE EITERÅ

halvparten av kundene studenter. Tromsø Treningssenter kan ikke vise til tall på hvor mange studenter som har tegnet abonnement, men det er en del. De fleste studentene som trener der driver mest med styrketrening.

Idrettssjef i Studentsamskipnaden og på Kraft, Tarjei Leinar Mathiesen, er overrasket over tal-

lene Utopia serverer han.

– Det var høye tall. Det er nok flere årsaker til dette, mener Mathiesen. Som Sylvi Bakkeby i S.A.T.S trekker han frem beliggenheten som viktig.

– Studenter er ofte urbane folk som liker å oppholde seg i byen. Derfor trener de også i byen, tror Mathiesen.

Hard konkurranse

Tallene skjuler imidlertid antall studenter som studerer ved andre utdanningsinstitusjoner, for eksempel BI. I tillegg har flere studenter råd til å betale for å trene flere plasser samtidig.

– Konkurransen om studentene er hard. Det er klart at vi må fornye oss for å imøtekomme kravene

fra den kunde-gruppen. Derfor har vi investert i nytt utstyr, forklarer Mathiesen. (Se egen sak.)

– Vi har bra dekning med folk fra Høgskolen, nærmere tretti prosent, og vi er fremdeles det billigste alternativet. Vi har potensial til å hamle opp med konkurrentene, sier idrettssjefen.

Kraftfull fornyelse

For å trekke flere studenter har Kraft investert i nytt utstyr til omtrent en million kroner. Kraft fitness skal nå få deg i form.

Tekst EIRIK LINAKE
BERGLUND
Foto MIKKEL BERG

Leinar Mathiesen ved Kraft. I følge han er dette noe Kraft trengte mest av alt.

Kraft fitness

– I den anledning lanserer vi et nytt navn på denne delen av hallen: Kraft fitness, avslører Mathiesen.

Nå er han spent på om tiltakene vil hjelpe.

– Vi har hatt for lite areal til dette tidligere. Nå håper vi at dette sammen med en del forbedringer blant annet i garderobene skal lokke flere studenter til oss. Selv om vi er det billigste alternativet er det tydelig at studenter krever mer enn lave priser i dag. Vi må kunne gi dem det tilbudet de forventer. Det er vi nå sikre på at vi kan, vi skal ikke stå tilbake for noen konk-

kurrenter, sier idrettssjefen.

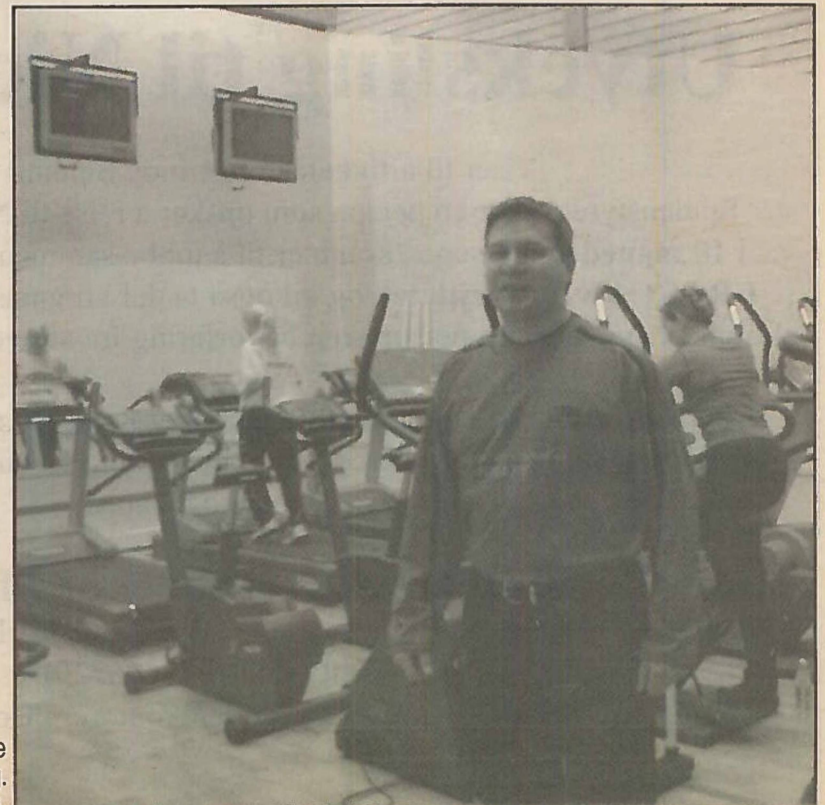
Prisøkning

At prisene på trening nå går opp igjen ser han ingen dramatik i.

– Avgiften til TSI er jo inkludert, slik at økningen er ikke så stor som den kan se ut for. For ett år utgjør den to hundre kroner av totalt fjorten hundre, altså en reell økning på hundre kroner fra fjor, forklarer Mathiesen.

– Vi er nødt til å finne steder vi kan hente penger til å dekke underskuddet, og det er årsaken til økningen, avslutter han.

KRAFT FITNESS: Treningslokalene til Kraft har fått en real ansiktsløftning. Det er kondisjon og styrke folk vil ha.

Utveksling med Nicaragua

Cindy Sinclair ser etter ein student som er villig til å bruke ti månader i eit spanande og multikulturelt universitet i Nicaragua..

Tekst ARNT V. ARNTSEN

Studentdemokratiet i Tromsø har saman med det Nicaraguanske universitetet utvikla eit utvekslingsprosjekt. Cindy Sinclair er den første i dette i programmet og har jobba i AU sidan september. Ho er på utkikk etter ein passende kandidat for å reise til Nicaragua og jobbe med studentdemokratiet der.

I Nicaragua skal den norske studenten presentere Norge og det norske studentdemokratiet.

Dele erfaringar

– Det er eit spanande og viktig prosjekt med kulturutveksling og demokratibygging som fundament for prosjektet. Det går ut på å dele erfaringar frå eit allereie fungerande studentdemokrati, fortel Sinclair.

Samtidig som studenten skal jobbe i studentunionen og engasjere seg i studentlivet der, vil det vere høve til å besøke dei andre avdelingane av URRACAN universitetet.

– Det beste eg føler eg har gjort her var då eg var med på å organisere seminaret om Vest-Sahara saman med SAIH's lokallag. I vår vil der ikkje vere noko seminar kring Nicaragua, men det vil bli arrangert uformelle møter der dei internasjonale studentane ved universitetet kan presentere seg sjølve og landet sitt, seier ho.

Krevjande studenttilvere

– Miljøet er veldig hyggeleg med flott ver. Det er veldig multikulturelt med seks etniske grupperingar i området, fortel Sinclair.

Trass i eit hyggeleg miljø er det vanskeleg for Nicaraguanske

UTVEKSLING:
Cindy Sinclair, utvekslingsstudent
frå Nicaragua, no i AU.
Foto ARNT V. ARNTSEN

studentar. Det finnest ikkje lån tilrettelagt for studentar, utdanning er heller ikkje gratis og studentarbattar finnest ikkje.

– Administrasjonen i URRACAN er berre for å registrere seg ved byrjinga av kvart semester. Det er elles lite kontakt mellom

studentane og administrasjonen. Difor er dette prosjektet kann organisert av studentar, forklarar Sinclair.

Det er ein komité frå AU som skal velje ut studenten der det vil bli lagt vekt på engasjement, erfaring og kunnskap om studentde-

mokratiet. Studenten reiser rundt påsketider i år og søknaden må vere inne før 7. februar. Og med dette er det opna for at studentar her i det kalde nord skal få oppleve lærerike og solefulte dagar i Nicaragua.

BRUKARVENLEG: Med den nye heimesida vil Universitetet retta seg meir mot nye studentar, samtidig skal forskning synleggjerast og nyheiter vil bli oppdatert dagleg.

Nye klede

Universitetet pyntar på fasaden. Med meir brukarvenleg heimeside og oppdaterte nyheiter skal dei nå ut til endå fleire. Og Tromsøflaket i papirformat er passé.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

I dag kan du klikke deg inn på ei nesten flunkande ny nettside hos Universitetet i Tromsø. Her det fire ulike portalar. Ein for studentar, ein om forskning, ein med nyheiter og ein informasjonsportal.

– Først og fremst håpar vi å nå ut til fleire potensielle studentar. Samtidig må vi skjerp oss på forskingsformidling. Vi må tenka på brukarane våre og kva ønskjer dei har, fortel informasjonssjef

Morten Thoresen.

Men sjølv om den nye sida nå er oppe og går, kan det ta tid før ho er hundre prosent oppdatert. Slik det er i dag er det tekniske på plass, men innhaldet skal komma etter kvart. Det er framleis store endringar som skal gjerast, skal vi tru Thoresen.

6. februar kjem Tromsøflaket, Universitetets eigen informasjonsavis, ut for siste gong i papirformat. Nå er det vev som gjeld.

– Det er lenge sidan dei andre universiteta kutta ut papiravi-

sene. Vi ligg nok litt etter, seier Thoresen. Tromsøflaket har til nå komme ut anna kvar veke, då er det vanskeleg å vera oppdatert. Nå vil vi i staden setja alle ressursane inn på ein dagleg oppdatert nyheitsportal, fortel han.

Kva profil den nye internettavisa skal få, er enno ikkje klart. Tromsøflaket har til nå først og fremst vore ei intern bedriftsavis for Universitetet, men Thoresen lar det skinna igjennom at den nye utgåva truleg også vil retta seg mot studentar.

Utveksling til Nicaragua

Viser til artikkelen om Cindy Sinclair i avisen.

Studentstyret søker en person som ønsker å reise til **Nicaragua** og være der i **10 måneder**. Personen kommer til å jobbe sammen med Studentstyret ved **URACCAN universitetet**, og vil også ta del i organisering av diverse sosiale aktiviteter. Vi søker en person som har erfaring fra arbeid med studentorganisering.

Personen vil måtte gjennomføre et 3 uker langt kurs, som blir arrangert av Fredskorpset som en forberedelse til utvekslingen, kurset vil bli avholdt mellom 10 mars og 4 april.

Deadline for søknader er 7 februar

Interesserte bes ta kontakt med enten Cindy Sinclair (tlf 77646379) eller Anders Slettvold (tlf 77646220).

Søknader leveres på Studentkontoret i Hovedgården.

Student tatt i juks

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND

En student ved Høgskolen i Tromsø, avdeling for helsefag, ble før jul mistenkt for juks, i følge Håja, informasjonsavisa for Høgskolen i Tromsø. Eleven leverte en hjemmeksamen i faget fysisk aktivitet og helse som ikke ble godkjent av faglærer og en ekstern sensor. De hevdet at oppgaven var nærmest lik en tilsvarende besvarelse fra Høgskolen i Vestfold.

Studenten forklarte at han på grunn av tidstrøbbel fikk problemer med å kvalitetssikre oppgaven. Klagenemnda mente at eleven hadde skrevet av en oppgave fra nettsidene til en annen høgskole, og har derfor besluttet å utestenge personen for ett år fra alle eksamener ved høgskoler eller universiteter. Det ble regnet som et grovt forsøk på juks.

Med den nye kvalitetsreformen

er det lagt opp til mer oppgaveskriving, noe som kanskje kan friste mange til å velge et lettere utvei.

Studiedirektør Tore Nesheim ved høgskolen tror imidlertid ikke dette vil skape problemer.

– Vi velger å fokusere på mulighetene som ligger i en slik omstrukturering, ikke eventuelle problemer som kan dukke opp. Vi har gode erfaringer med slike undervisningsformer som det legges opp til i reformen, og har tro på disse. Jukse makere vil det alltid finnes, men vi velger å ikke fokusere på det som et problem, sier Nesheim.

Dersom det skulle vise seg å bli et problem, finnes det tiltak som kan settes i gang.

– Vi kan sette individuelle arbeidskrav til studentene og gjennomføre muntlige prøver, i tillegg til gruppearbeid og oppgaver, for-

klarer Tore Nesheim

Ny ridder ved roret

I 1986 var hun nyutdannet fiskerikandidat. Nå, sytten år etter, er Kari Riddervold tilbake som ny direktør ved Norges Fiskerihøgskole. Hun satte av litt tid til en prat med Utopia.

Tekst EIRIK LINAKER
BERGLUND
Foto MIKKEL BERG

Fra og med årsskiftet tok Kari Riddervold over etter Odd Handegård som direktør ved NFH.

– Jeg har lenge hatt lyst på jobben som direktør her ved skolen. Når nå Odd har blitt så gammel lå plutselig veien åpen, humrer den nyansatte Riddervold.

– Det er godt å være tilbake. Jeg gleder meg til å ta fatt på arbeidet sammen med alle ressurspersonene som finnes her ved skolen.

Store endringer

Mye har forandret seg fra den gang Riddervold selv var en håpefull student. Da lå lokalene til skolen i Gjennomgangsbygget. Antallet studenter var også betraktelig mindre enn det er i dag.

– Det jeg merker som den aller største forskjellen fra den gang jeg var student er selve bygningen. Vi er heldige som har et så fantastisk flott bygg, fremhever hun.

Fiskerinæringen skrek den gang etter kvalifiserte kandidater, og folk ble ofte hentet ut i jobb før de fikk avsluttet studiene.

Selv har Kari Riddervold blant annet jobbet i bank.

– Først jobbet jeg i en privat bedrift, Albatross, der jeg også var medeier. Deretter gikk turen innom noe som i sin tid het Kystkompetanseutvalget, opptakten til Fiskerinæringens Kompetansesenter, i dag kjent som FINKO. Der var jeg utvalgsekretær og jobbet med å utrede en handlingsplan for ledelse- og kompetanseutvikling innenfor fiskerinæringen, fortsetter hun.

NY DIREKTØR: Kari Riddervold er ansatt som ny direktør ved Norges Fiskerihøgskole. Utfordringene står i kø.

Bred utdanning

Etter å ha jobbet i Nyskappings- og teknologiprogrammet, NT-programmet, i Forskningsparken var hun med da Nordlandsbanken etablerte seg her i Tromsø, hvor hun jobbet som rådgiver.

Mange Fiskerikandidater har vært innom bankvesenet i en eller annen sammenheng, noe som viser litt av bredden utdanningen gir.

– Det er, etter min mening, noe av det mest spennende med Fiskerihøgskolen. Den nære kontakten med næringslivet er det ikke så mange andre studier ved universitetet som har. Dette gjør studiet enda mer attraktivt for nye studenter, påstår Riddervold.

Hvordan ser du på krisa fiskerinæringa er inne i for tida?

– Jeg ønsker ikke å benytte det sterke ordet krise. Næringa er på vei nedover i en bølgedal og jeg tror det kan ta tid før forholdene stabiliserer seg og vi vil se strukturelle endringer. I hele den vestlige verden skjer det en sentralisering og regionalisering, inkludert Norge. Dette påvirker fiskerinæringa og er en utfordring for næringa som helhet, men også for oss her på NFH, forklarer hun.

En brems på sentraliseringa vil være å spre kompetanse ut i distriktene. Her ser Riddervold NFH sin tydelige rolle.

Fisk er viktig

– Vi har det overordnede ansvaret for å utdanne folk til fiskerinæringa, og må gjøre det vi kan for

å holde næringa oppe og ikke minst videreutvikle den. Gjennom å utdanne unge fra distriktene vil man ha store muligheter dersom studentene flytter tilbake til hjemstedet etter endt utdanning. Likevel tror jeg generelt at det kan være vanskelig å stoppe en slik sentralisering, som jo gjennomsyrrer hele samfunnet. På sikt er det ikke sikkert at det vil slå så negativt ut som mange tror, fortsetter direktøren.

Hvordan blir NFH påvirket av krisa, tror du?

– Utviklingen tilsier at vi bør satse enda mer på forskning og utdanning. Den største utfordringen for NFH når det gjelder rekruttering er den stadig skjerpede konkurransen om nye stu-

denters. Studietilbudet vårt er unikt og spennende for nye studenter, slik at rekrutteringen bør fortsatt være god framover. Det er en av utfordringene vi har, mener hun.

– Det vil også være viktig for NFH å videreføre og utvikle det gode forskningsarbeidet som gjøres. Jeg forventer at myndighetene satser enda mer på marin forskning i årene som kommer, og at NFH vil bli den ledende forskningsinstitusjonen innenfor en rekke marine fagområder. Fisk er en viktig næring i dag og kan bli enda viktigere i framtida, forklarer Kari Riddervold.

– Jeg ser virkelig fram til å ta fatt på denne veldig spennende jobben, utfordringene står i kø, avslutter hun.

Utrop

Innlegg sendes til utopia@utopia.no. Vi forbeholder oss retten til å forkorte innleggene. Alle innlegg skal sendes inn med fullt navn.

Bleke utsikter for Burmas studenter to år etter fredsprisen

Utrop CAMILLA BUZZI

I november i fjor ble den burmesiske jusstudenten Thet Naung Soe dømt til 14 års fengsel. Hans forbrytelse? Han hadde foldet ut et flagg med bilde av en påfugl – symbolet på Burmas forbudte studentunion – utenfor rådhuset i hovedstaden Rangoon. Hans kollega, Khin Maung Win, også han er jusstudent, ble dømt til syv års fengsel for å ha delt ut løpesedler med krav om politiske reformer og løslatelse av politiske fanger.

Det er gått to år siden den fengslede studentlederen Min Ko Naing og All Burma Federation of Student Unions (ABFSU) ble tildelt Studentenes Fredspris under den Internasjonale Studentfestivalen i Trondheim for sin modige og ikkevoldelige kamp mot ett av verdens mest brutale styresett.

Situasjonen til Min Ko Naing har kommet sterkere i fokus siden 2001, og kravene om at han skal løslates er entydige. FNs spesialrapportør for menneskerettigheter

i Burma og FNs spesialutsending for Burma har gjentatte ganger tatt opp hans sak i møter med burmesiske myndigheter. Likevel er Min Ko Naings dom – som utløp i 1999 – regelmessig blitt forlenget, senest for ett år siden. Forholdene for landets studentbevegelse har også forblitt uendret.

Politisk engasjement

Etter lang tids internasjonalt press mot Burma, kom en dialog endelig i gang høsten 2000 mellom landets militærjunta og opposisjonslederen Aung San Suu Kyi. Men samtalen har ikke munnet ut i forhandlinger om Burmas fremtid, slik mange hadde ventet etter at Aung San Suu Kyi ble løslatt fra husarrest i mai i fjor. Lite tyder på at Burma er på vei mot et snarlig demokrati.

Studentene i Burma har alltid hatt sterke tradisjoner for politisk engasjement. ABFSU ble dannet i 1936 som ledd i frigjøringsbevegelsen mot det britiske koloniveldet. Da borgerkrigen brøt ut ved

selvstendigheten i 1948, utgjorde studentene kjernen i Burmas fredsbevegelse. Siden 1962, året da militæret tok over makten, har studentene dannet spydspissen i kampen mot diktaturet. I dag er studentene, både i Burma og i eksil, blant de mest trofaste støtte-spillerne for Aung San Suu Kyi og Den nasjonale liga for demokrati (NLD).

Universitet jevnet med jorden

Studentene er derfor blitt hardt rammet av myndighetenes undertrykkelse. ABFSU ble kjent ulovlig, og studentunionens bygning ved Universitetet i Rangoon ble jevnet med jorden kort etter maktovertagelsen i 1962. Studentenes utdanningsmuligheter er i sterk grad blitt ofret for myndighetenes behov for å sikre egen overlevelse, og universiteter og høyskoler er blitt stengt med jevne mellomrom. I dag blir få ressurser satt av til utdanningssektoren. For

studentene har myndighetenes ønske om å komme på *godfot* med verdenssamfunnet hittil hatt liten innvirkning.

Fortsatt blir studenter trakassert og arrestert for sitt samfunnsengasjement. Mens NLD har gjenåpnet en rekke partikontorer siden 2001 og Aung San Suu Kyi har vært på reise for å treffe partimedlemmer, overlever ABFSU dels som en undergrunnsorganisasjon, dels i eksil. Og i august i fjor ble et tyvetalls studenter arrestert i Rangoon fordi de tilhørte en forbudt litteraturklubb.

Blek framtid

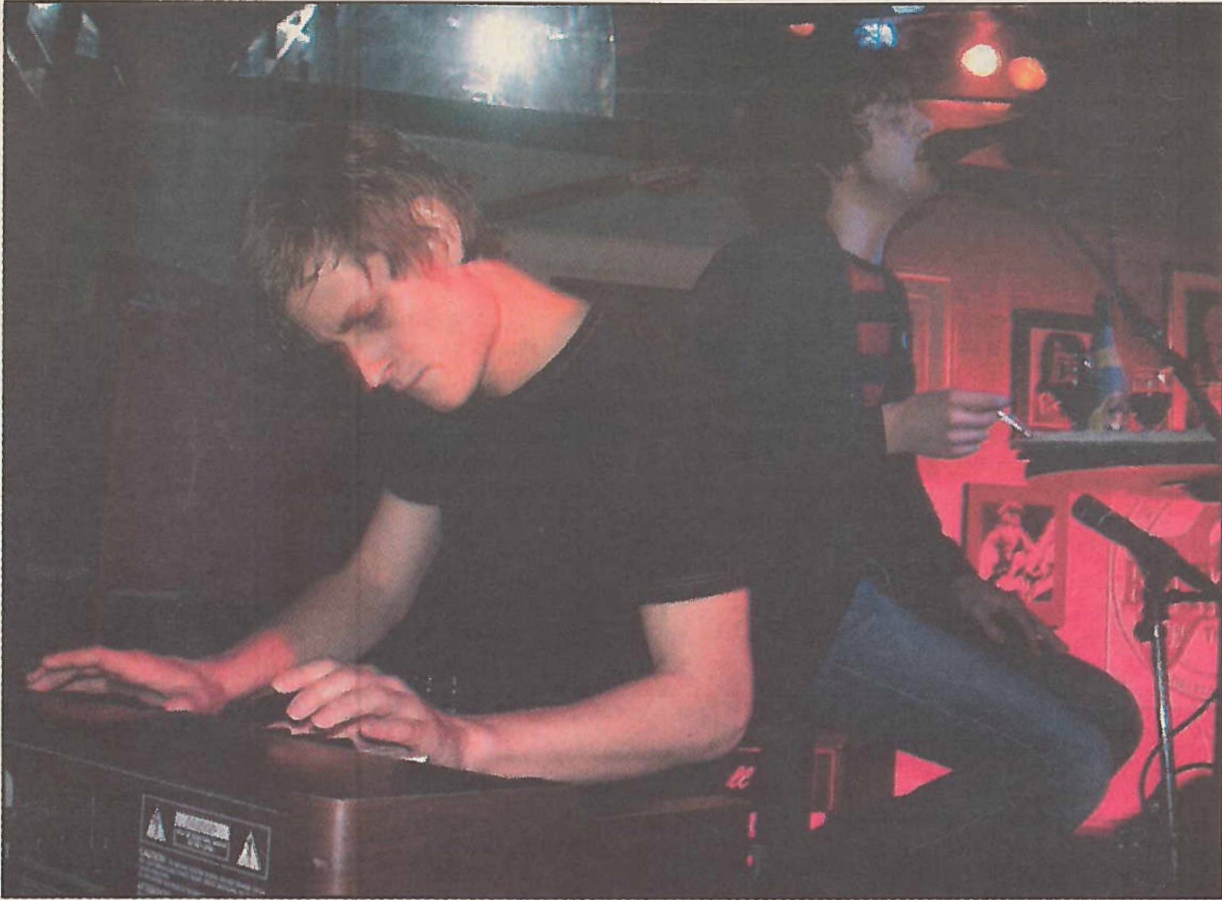
Rundt 500 politiske fanger er blitt løslatt siden 2001 som ledd i til-litsbyggingen mellom juntaen og NLD. Likevel sitter mer enn 1.200 politiske fanger fortsatt i burmesiske fengsler, deriblant minst 150 studenter, ifølge Amnesty International. Svært få studenter er så langt blitt løslatt.

Studenter med tilknytning til ABFSU soner i dag noen av de

lengste dommene som er avsagt i Burma. Den 31 år gamle Thet Win Aung ble dømt til 59 års fengsel for å ha deltatt i ikkevoldelige studentdemonstrasjoner i 1998. Samme år ble hans kollega Aung Htun dømt til 17 års fengsel for å ha skrevet den burmesiske studentbevegelsens historie. Aung Htun hadde da allerede sonet fire år, deriblant to år i isolat tidlig på 1990-tallet for sitt politiske engasjement. Ingen av disse to er hittil blitt satt fri.

Studentenes mulighet til å påvirke den politiske situasjonen er i dag begrenset. Men aksjonen til Thet Naung Soe og Khin Maung Win viser at kampviljen fortsatt er tilstede. Den dagen juntaen åpner for politiske reformer, vil sannsynligvis studentene på nytt stå i første rekke i kampen for demokrati og menneskerettigheter i Burma. Men foreløpig ser fremtiden blek ut for Burmas studenter.

En verdig avskjed

VAKKERT: Martin Hederos og Mattias Hellberg skapte euforisk lykke på Blå Rock., Foto GLENN FAGERVIK

Svenskene Martin Hederos og Mattias Hellberg besøkte Tromsø og Blå Rock for første gang på sin avskjedsturnè. Det ble en flott og overraskende lavmælt kveld for konsertstedet å være.

konsert
Hederos/Hellberg
Blå Rock Café
9. januar

Martin Hederos er til daglig tangentmann i Soundtrack of our lives og vokalist Mattias Hellberg har vært med i Hellacopters. Fordi deres andre prosjekt tar mye tid, og fordi koseprosjektet Hederos/Hellberg har blitt mer populært enn beregnet, bestemte de seg for å legge ned prosjektet etter to kritikerroste album og en EP. Turneens siste konsert var på et utsolgt konserthus i Gøteborg, mens i Tromsø var det et halvfyllt Blå Rock som var lokale. Et sted

som normalt ikke er kjent for nedtonte og lavmælte konserter for vokal, munnspeil, piano og orgel.

Duoen fremførte sine svært personlige tolkninger av mindre kjente låter av mer kjente artister som Bob Dylan, Bob Marley, Randy Newman og Iggy Pop and the Stooges, og et knippe egne sanger til de fremmøttes nytelse og fornøyelse. Uttrykket er lavmælt og tilbaketrukket, men samtidig intenst, gripende og vakkert. Sjelden har det vært så stille i publikum på stedet og folk stod eller satt som fjetret. Mattias Hellberg ser litt ut som en kopi av en yngre utgave av Bob Dylan, og kan tidvis høres ut slik også, men i mine ører

har han langt mer å fare med av stemmeprakt enn det gamle Dylan selv har. Mellom låtene kom han med små historier, ofte knyttet opp mot låtene og gjerne mens han prøvde å finne ut hvilken låt som var neste. Settliste er ikke en prioritert ting hos de nevnte herrer, fordi de gjennom konsertens gang føler på stemningen og respons hva som er naturlig å fremføre. Dette var dessverre siste sjanse til å se denne vakre duo, men platen og minnene vil for alltid leve videre. Vi får håpe på en fremtidig gjenforening.

Tekst GLENN FAGERVIK

musikalsk utbrudd

Ozzy og reality-tv

Det etter hvert så legendariske tungrockbandet Black Sabbath, skapte rockhistorie på første halvdel av 1970-tallet. Det er knapt noen stilart innen den tyngre delen av rocken som de ikke har vært en sentral inspirasjonskilde for. Sjangre som dødsmetall, svartmetall og stonerock hadde nok ikke vært det samme uten Sabbath. Tusenvis av band er influert av dem og plater som *Paranoid* (1970) og *Master of Reality* (1971).

Ozzy Osbourne var en sentral del av bandet på syttitallet, men forlot dem pga indre stridigheter og startet solokarriere i 1979. Ozzy fikk suksess på egen hånd til tross for ekstrem alkoholisme og diverse skandaler, som for eksempel skylden for to unge menns selvmord etter å ha hørt hans låt *Suicide Solution*, gitaristen Randy Rhoads flyulykke i 1982, og biting av flaggermushodet, som gjorde ham alvorlig syk samme år. Etter diverse forsøk på avrusning ble han større enn noen gang med plata *No more tears* i 1991. Nå ble det flere forsøk på å slutte å drikke og større avstand mellom hvert album. Han gjorde intervjuer der han sa han ikke husket noe av åttitallet, og det ble gjenforening av Black Sabbath originalbesetning.

Så var det en periode med opphold i oppmerksomhet rundt hans egen solokarriere før han plutselig dukket opp som hovedrolleinnhaver i sin egen realityserie på tv. Ozzy og hans manager og kone Sharon var kjøpt og betalt av MTV. Finnes det plutselig ingen grenser for hva noen vil gjøre for sin egen popularitet? Tydeligvis ikke. Han ble invitert på middag hos George Bush, og deltok på Dronning Elizabeths jubileumskonsert på Buckingham Palace.

Etter en svært vellykket sesong på MTV kjøpte TVNorge denne serien Osbournes, og skapte ny rekord for kanalen. Det gikk inflasjon i dokumentarprogrammer om han rundt juletid på samme kanal, og samleplaten *Best of Black Sabbath* fra år 2000, med hovedfokus på første halvdel av syttitallet, ble plutselig tv-annonsert, to og et halvt år etter utgivelsen. Hans datter har platedebutert med eget album, noe hun neppe hadde gjort hvis hun ikke hadde hatt en sentral rolle i serien. Og mine søstre på henholdsvis ni, ni og fjorten år som tidligere har vist lav interesse for rock har spurt meg om å få låne mine Ozzyskiver. Hjelp!

I serien blir han fremstilt som en noe stakarslig og sliten familiefar som har lite eller ingenting han skulle ha sagt i selskap med sin gale familie. Som fan av musikeren Ozzy Osbourne blir jeg lei meg av å se dette. Har knapt orket to episoder. Trenger vi serier der folk bretter ut sitt privatliv på en slik måte? Trenger vi i det hele tatt reality-tv? Jeg skal ikke begrunne mitt negative svar på dette spørsmålet her, men påpeke at det finnes enda verre eksempel på skandaløse konsept i samme sjanger, nemlig seriene om Anna Nicole Smith og "vår egen" Gry Jannicke Jarlum.

Det er fint at god musikk får oppmerksomhet, men jeg skulle ønske at Ozzy blir husket på grunn av sin musikk og ikke som klovn i sin egen tv-serie.

Tekst GLENN FAGERVIK

Sorggruppe

Ved dødsfall i nær familie og vennkrets oppleves sorg. I studenthverdagen kan det være vanskelig å bearbejde disse følelsene hvis en ikke får noen å dele de med.

Studentpresten og Studentenes Sosialtjeneste inviterer studenter i sorg til å være med i en sorggruppe. Gruppen har kontinuerlig inntak, og møtes hver 14. dag på prestekontoret. Ønsker du å vite mer om gruppa, så ta kontakt med:

Psykolog Dorrit Rosenkranz
Studentenes sosialtjeneste
77 64 45 95 / 77 64 5323
Studentprest: Tor Stranda
Breivikdla 3 Rom 031, UITø
77 64 40 97 / 91 34 20 23

Dårlig UFO-år i nord

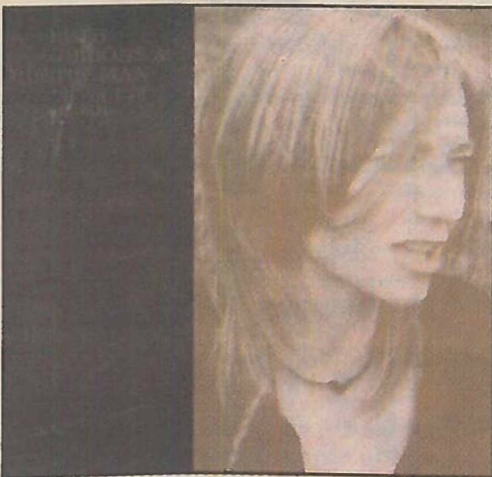
Fjoråret var et dårlig år for nord-norske UFO-fantaster. UFO-Norges nordnorske avdeling melder om bare 26 rapporterte UFO-observasjoner, mot 47 året før. Ni av observasjonene ble gjort i Nordland, sju i Troms og åtte i Finnmark.

Årsaken til nedgangen er ikke kjent, men UFO-Norge skriver i en pressemelding: "...men som alt her i samfunnet, så går ting i bølgedaler, likeså UFO-observasjoner". Dette melder ark.no

Børsen

Dow Jones indeksen var i dag klokka 13 på 130. Nikkei lå på 5. Blackburn opp 1,5% Svein Gjedrem Tror dette har med shipping å gjøre. Kværner ned litt. Nordlandsbanken har litt over to på skalaen. Fortsetter denne trenden, kan vi vente oss en massiv nedgangstid for kjøtt, grønnsaker og andre dyr, melder www.dettefantvipåfordivimåttefyllleoppsidarettfør avisengikkitrykken.com

Høststemning

plate

Beth Gibbons & Rustin Man
Out of season
Go beat

Beth Gibbons, mest kjent som eminent vokalist i *Portishead* (som forøvrig kommer med ny skive i år) har gått sammen med "Rustin Man" alias Paul Webb, tidligere bassist i bandet *Talk Talk* og levert ei plate som kan anbefales til alle som liker... Vel, hva skal man kalle dette? På *Out of season* blandes jazz, blues, ambient og sikkert masse andre sjangre jeg ikke kan navnet på. Det høres bra ut, uansett. På denne skiva demonstrerer Gibbons nok en gang at hun er en av de beste og mest mangfoldige vokalistene vi har i dag - og at hun dessuten er en bra tekstskriver: Melankolske, poetiske tekster som hele veien refererer til tid og kjær-

lighet, går som en rød tråd gjennom *Out of season*. Dette er med på å gjøre plata svært helhetlig, stemninga er hele veien prega av en viss resignasjon.

Out of season åpner med over femti sekunders stillhet, vindpust og trommeslag. Da skjønner du hvordan type plate det er snakk om: Denne skiva er nesten meditativt rolig, en cd av den typen som du bør legge deg ned å høre *aktivt* på, ellers kan den kanskje virke litt kjedelig og ensformig. *Out of season* kunne med fordel vært litt mer variert, men den er så jevnt over behagelig å høre på at man ikke henger seg opp i det. Helt mot slutten av *Out of season* dukker det opp et spor som er bedre enn alt anna på plata. Om Gibbons/Webb konsekvent hadde levert like nydelige greier som *Funny time of year* hadde dette vært ei genial plate. Gibbons' såre vokal jobber seg oppover fra det helt rolige, ligger tidvis i bakgrunnen for gitarene, og når til slutt en intens avslutning

. *Funny time* er kanskje også det mest "portisheadske" sporet på skiva - en lang og for segjort klagesang, som egentlig hadde vært en perfekt sluttspor på cden.

Men så kommer låten *Rustin man*, og den kunne de egentlig ha spart oss for. For *Funny time* er sangene på *Out of season* mer akustiske enn hva man er vant til fra en Gibbons-produksjon, men på *Rustin man* virker det som om alle de fancy tekniske greiene som skulle vært andre steder på skiva har klumpa seg sammen i ett eneste spor. Orde "overdrivelse" renner meg i hu. Men ni av ti, det er virkelig ikke noe å surve over.

Tekst MIKKEL BERG

Frykteleg bra

plate

Depprésiv Angst
Fryktens fjes

Tromsø har som vi alle veit sikra seg ei høg stjerne internasjonalt når det kjem til electronica, og med *Depprésiv Angst* er ei ny polstjerne på veg oppover. Musikarane i den her banebrytande gruppa visar ein fantastisk musikalsk spennvidde og kreativitet, på *Fryktens fjes* kan ein finne

alt mellom stilrein retro-techno på *Marock in the Loom* til spanande world music, som tel dømes i *Together at last* og *Hvalrossens dans*. På sitt aller beste høyrest *Depprésiv Angst* mest ut som Frank Zappa sitt album *We're only in it for the money*, men linjene tel den gamle Tromsø-undergrunnsgruppa *Sausfat* er også klår. Men denne gruppa er ikkje med i gamet berre for pengane si skyld, nokre av tekstane deira hev svært klare politiske budskap: Tel dømes *E du kristen?* som leverar ei sviande kritikk av

statskjerka, eller *the Poor Seagull* som er ein tankevekkande ballade om dyra sine rettigheter. Den her utgjevinga er eit absolutt møst for feinschmeckere. Den kan diverre berre kaupas på Platebaren Feedback, og i eit begrensa opplag.

Tekst LYDEVART ISRAELSEN

Stjel dennan skiva!

plate

System of a Down
Steal this album
American

...eller kjøp den, hvis du heller føler for det. Armensk-amerikanske *System of a down* er blitt så store at det merkes vel knapt på økonomien deres, om man laster ned plata i stedet for å kjøpe den. Ikke vil det synes noe særlig heller, for *Steal this album* er laga så den skal se ut som en hjemmehrent cd: Det er ikke noen booklet inni coveret, og cden ser ut som om noen bare har skribla bandnavn/tittel på den med tusj.

Steal this album er ikke en ny cd fra *SOAD*, den består av spor som ikke kom med på den forrige plata (*Toxicity*) og noe enda eldre materiale. Dette er vel grunnen til at *Steal...* er mer av et musikalsk lappeteppes enn de forrige platene. En av de sterkeste låtene på skiva er *Boom!* Tekstmessig er dette ihvertfall den klareste sangen på

skiva - *SOAD* sine tekster er ofte sånn at du må gjette deg til hva de skal fram til, men på *Boom!* er de svært rett fram: *The bottom line is money, nobody gives a fuck, 4000 hungry children leave us per hour from starvation while billions are spent on bombs, creating death showers*, leser vokalist Serj Tankian opp.

At penger som kunne vært brukt på å forhindre død, brukes til å skape mer død istedet er vel ikke akkurat noe nytt - men det er likevel bra at noen snakker om det. Spesielt nå for tida og spesielt i USA. Noe *System of a down* tydeligvis er fullstendig klar over, for USAs krigføring er også temaet i *A.D.D. (American Dream Denial)*, som åpner med Serj Tankian og Daron Malakian i duett på sitt mest nydelige, noe som etter hvert går over i illsinte utbrudd mot styresmakter og system i USA.

Men det er som vanlig mye av *SOADs* tekstmateriale som mildt sagt er vanskelig å forstå. Hvis et band prøver å få fram et politisk budskap, så er det jo fordelaktig

å uttrykke seg klart og tydelig - da fungerer de mer absurde og kaotiske tekstene deres ganske dårlig. Men låtene høres bra ut uansett, noe som nesten må sies å være hovedpoenget: For sjøl om det er oppløftende når tekstene i populær musikk har andre budskap enn *Jeg vil ha deg/ Ikke mess med meg/Jeg hater mor mi*, så er det jo faktisk sjølve musikken som teller. Dette er faktisk *SOADs* sterkeste kort: *Steal this album* er full av spor som rett og slett er vakre å høre på.

Jeg synes ikke dette albumet når helt opp til *System of a down* eller *Toxicity*, men *SOAD* leverer da like vel, så stjel, kjøp, kopier eller lån dette albumet - bare få hørt på det!

Tekst MIKKEL BERG

Gentlemenn på ørkenvandring

plate

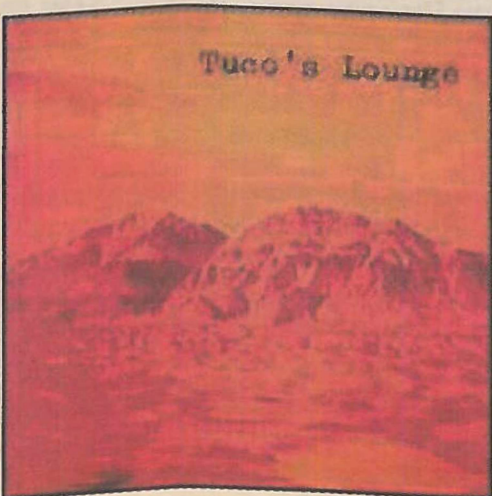
Tuco's lounge
Tuco's lounge EP
Bad Day Records

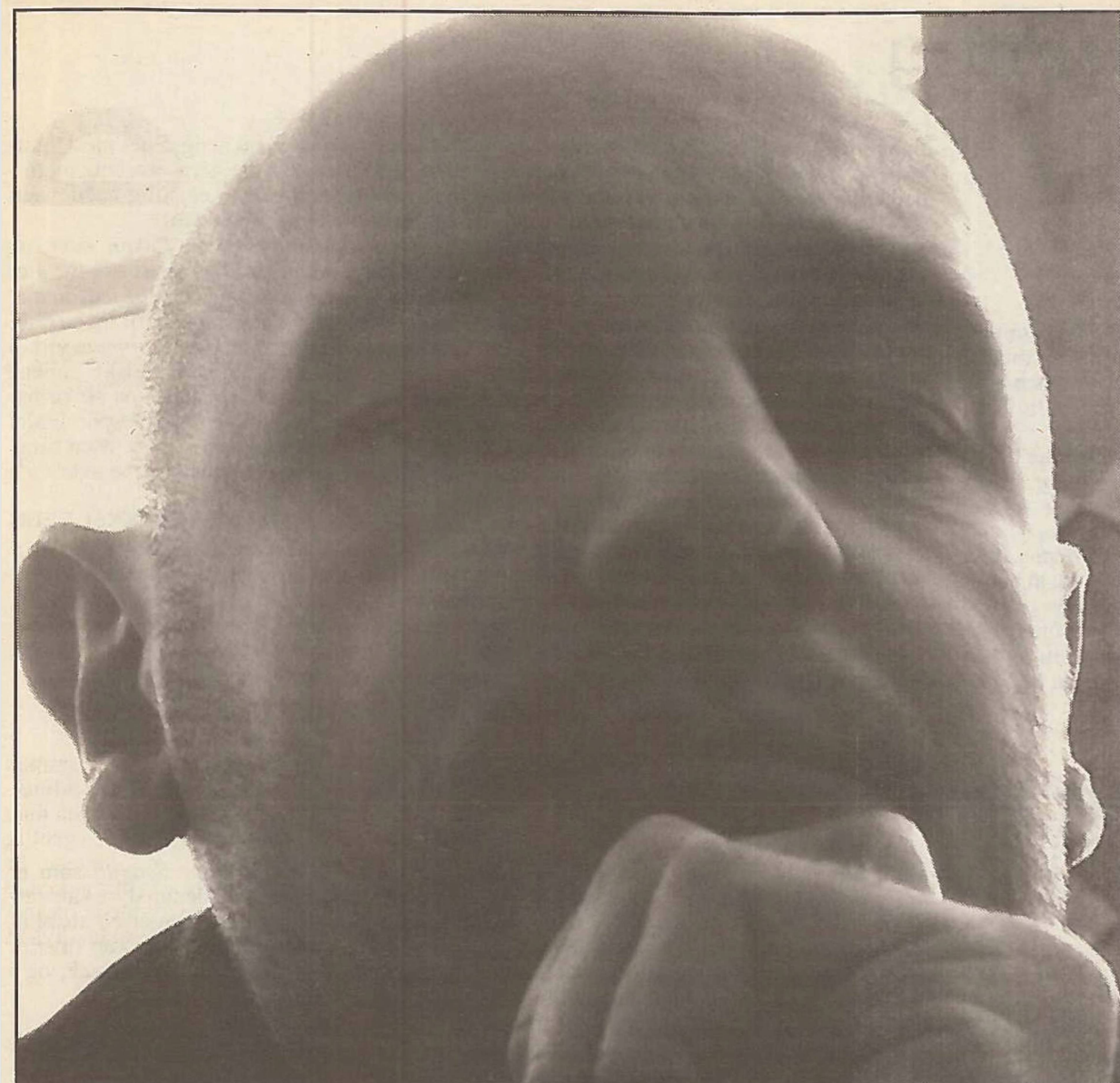
Tuco's lounge spelar ein slags gentlemen-ørkenrock med tydelege referansar i amerikanske Calexico. Men vokalist Bjørn Sturla Hillestad si mørke og røe stemme skil Tucos Lounge likevel frå desse. Tenk heller ein sliten sjømann som har forvilla seg inn i ville vesten blandt kaktusar og klapperslangar eller ein Leonard Cohen i saloon,

enn ein melankolsk cowboy slenrande på hesteryggen. Det starta eigentleg som ein sigarklubb. I eit halvmørkt rom, med brunt i glaset og røyk i lufta ein stad i Bergen. Herane møttest slik herrar skulle møtast. For halvt anna år sidan tok dei også fram instrumenta. Den tjukke røyken seig inn i gitar, inn i bass og i trommer og ut kom noko av det mest iøyrefallande og stilreine som blir spelt på norske scenar om dagen. Tuco's lounge gjer seg riktignok best på scenen. Stilsikkert iført dress med kvit snipp og ein utstråling som smitter over på publikum ved første moll, gjev publikum ei heilt spesiell

konserteroppleving. Det skal mykje til å få denne inn på ein fem spors EP, noko dei ikkje heilt har fått til her. Det blir litt for likt og litt flatt, trøkket og brodden som dei viser på scene er meir eller mindre fraværande. Den kulaste låten deira *There ain't no God in Tuco's lounge* er dessutan ikkje med på EP'en. Så når CD'en ein gong blir lagt, står eg klar. Tuco's lounge blei i 2002 kåra til haustens konsertband Bergen.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

ERLEND LOE: Rolig og ettertenksomt – ut kommer enkelhet.

Foto MAGNUS ENXING

Tydelig ukomplisert

Til tross for en hektisk dag med film fikk vi en prat med jurymedlem for årets filmfestival, Erlend Loe. Om hva som er viktigst i en film og om hans favoritt

Den populære norske forfatteren Erlend Loe plederer også innenfor filmsjangeren for historienes enkelthet og dermed renhet. Han mener at mange bare forsøker å være original og glemmer å lage en god film.

– Hva fører deg til denne festivalen så langt oppe i nord?

– Jeg sitter i juryen og ble invitert til festivalen denne gangen. Men jeg har også vært her flere ganger før.

– Du skriver selv for film og fjernsyn. Er du også på jakt etter nye ideer her på festivalen?

– Selvfølgelig får man nye ideer mens man er på en sånn festival. Det får man jo alltid med så mye kilder. Men i år er jeg her hovedsakelig som jurymedlem.

Bøkenes frihet

– Hva mener du er de største forskjellene mellom å skrive prosa og å skrive for film? Favoriserer du det ene framfor det andre?

– Stort sett er forskjellen mellom bok og film det med friheten. Når man skriver ei bok har man full frihet og ingen stiller noen som helst krav. Filmmediet derimot, stiller mye sterkere krav til tydelighet og man kan ikke bare improvisere. Men jeg har allerede skrevet ett manus og vil gjerne gjøre det igjen. Jeg kan ikke si at jeg foretrekker det ene eller andre mediet. Da veksler jeg heller mellom dem.

– Hva er festivalfavoritten din til nå?

– Gjøken. Det er den beste filmen jeg har sett til nå. Den har en ren og enkel historie.

Den er varm og innbærer humor på grunn av hovedfigurenes forskjellige språk. Bildene og fotografiene er sterke og rene og skaperne har ikke forsøkt å gjøre ting for komplisert.

Frisk og god

– Din mening om Veien til Emmaus?

– Den er veldig tradisjonell og på en måte enkel.

– Men den har også moderne metafiksjonelle og selvrefleksive elementer?

– Jo, det er sant. Det og enkeltheten gjør denne filmen frisk og god. Det viktigste er måten man forteller historien på. Noen ganger har man en god historie, men du ser en dårlig og kjedelig film, andre ganger er det omvendt. Man trenger ikke alltid være så original som så mange absolutt skal være – også her på denne festivalen.

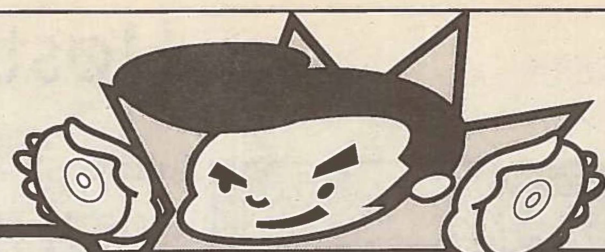
– Hva driver du på med for øyeblikket? Bok eller film?

– Nå arbeider jeg for det norske filmfondet og avgjør hvem som får, og hvor mye støtte de får til sine prosjekt. Jeg begynte i fjor og skal jobbe der også de neste to årene. Deretter kommer kanskje ei ny bok. Ideer har jeg allerede i hodet mitt, men de er hemmelige.

– Takk for å få låne tida di og ha en fin festival videre.

– Ja, selv takk. I like måte.

Tekst MAGNUS ENXING

PLATEKOMPANIET

SALG
79⁹⁰

Vinterens Mid Price nyheter har ankommet! Vi selger ut 1000-vis av CD-er til 79⁹⁰. Blant annet:

MID PRICE / 20 NYHETER

79⁹⁰

1. **ROBBIE WILLIAMS** / Swing When You're Winning..... 79⁹⁰
2. **FLAMING LIPS** / The Soft Bulletin 79⁹⁰
3. **BECK** / Midnite Vultures 79⁹⁰
4. **STAN GETZ** / Cafe Montmartre 79⁹⁰
5. **JAGA JAZZIST** / A Livingroom Hush 79⁹⁰
6. **SILJE NERGAARD** / At First Light 79⁹⁰
7. **ALANIS MORISSETTE** / Under Rug Swept..... 79⁹⁰
8. **TOM MCRAE** / Tom McRae 79⁹⁰
9. **SOUNDTRACK** / O'Brother Where Art Thou?..... 79⁹⁰
10. **NELLY** / Country Grammar 79⁹⁰
11. **BEASTIE BOYS** / Ill Communication 79⁹⁰
12. **NEW ORDER** / Get Ready 79⁹⁰
13. **MORCHEEBA** / Big Calm 79⁹⁰
14. **MUSE** / Showbiz 79⁹⁰
15. **MISSY ELLIOTT** / Miss E... So Addictive..... 79⁹⁰
16. **WEEZER** / Weezer – Green Album 79⁹⁰
17. **PHIL COLLINS** / Hits 79⁹⁰
18. **ERYKAH BADU** / Mama's Gun..... 79⁹⁰
19. **HELLBILLIES** / CoolTur 79⁹⁰
20. **BIGBANG** / Frontside Rock'n'Roll 79⁹⁰

MID PRICE / 20 KLASSIKERE

79⁹⁰

1. **GUNS N'ROSES** / Use Your Illusion I 79⁹⁰
2. **GUNS N'ROSES** / Use Your Illusion II 79⁹⁰
3. **PEARL JAM** / Ten 79⁹⁰
4. **COUNTING CROWS** / August And Everything After 79⁹⁰
5. **BECK** / Odelay 79⁹⁰
6. **AC/DC** / Back In Black 79⁹⁰
7. **PETER GABRIEL** / So 79⁹⁰
8. **ALANIS MORISSETTE** / Jagged Little Pill..... 79⁹⁰
9. **SHERYL CROW** / Tuesday Night Music Club 79⁹⁰
10. **JOHNNY CASH** / American III: Solitary Man..... 79⁹⁰
11. **KENT** / Hagnesta Hill 79⁹⁰
12. **JONI MITCHELL** / Hits..... 79⁹⁰
13. **COLDPLAY** / Parachutes 79⁹⁰
14. **THE POGUES** / The Very Best Of The Pogues..... 79⁹⁰
15. **BO KASPER ORKESTER** / Hittills..... 79⁹⁰
16. **DIANA KRALL** / All For You..... 79⁹⁰
17. **MILES DAVIS** / Kind Of Blue 79⁹⁰
18. **STAN GETZ & JOAO GILBERTO** / Getz & Gilberto 79⁹⁰
19. **TOM WAITS** / Used Songs 1973–1980 79⁹⁰
20. **MADONNA** / The Immaculate Collection 79⁹⁰

PLATEKOMPANIETS TOPP 15

149⁵⁰/189⁰⁰

1. **ROBBIE WILLIAMS** / Escapology 149⁵⁰
2. **EMINEM M.FL.** / 8 Mile – Soundtrack..... 149⁵⁰
3. **STEVIE WONDER** / Definitive Collection (2CD)..... 179⁰⁰
4. **NORAH JONES** / Come Away With Me 149⁵⁰
5. **DIVERSE ARTISTER** / The Lady Sings The Blues (2CD) .. 159⁵⁰
6. **LISA NILSSON** / Små Rum 149⁵⁰
7. **DIVERSE ARTISER** / The Annual 2003 (2CD+DVD) 189⁰⁰
8. **COLDPLAY** / A Rush Of Blood To The Head..... 149⁵⁰
9. **TRULZ & ROBIN** / Kaosmatisk (2CD) 159⁵⁰
10. **MELODY CLUB** / Music Machine..... 149⁵⁰
11. **JOHNNY CASH** / The Man Comes Around..... 149⁵⁰
12. **DIVERSE ARTISTER** / McMusic Love Songs (2CD) 169⁰⁰
13. **TEENAGE FANCLUB** / A Short Cut To Teenage Fanclub... 149⁵⁰
14. **DIVERSE ARTISTER** / Re:Play-Dancemania 149⁵⁰
15. **STAGE DOLLS** / Good Times – Essential Collection (2CD)..... 159⁵⁰

OSLO

Bogstadveien 40
Byporten Shopping
Grønland T-bane
Oslo City
Stortingsgaten 22
BERGEN
Torgallmenningen 5

KRISTIANSAND

Markens gate 32
SANDVIKA
Sandvika Storsenter
STAVANGER
Søregata 9

STRØMMEN

Strømmen Storsenter
TROMSØ
Nerstranda Senter
TRONDHEIM
Munkegata 31

www.platekompaniet.no

Favorittene

Vår filmanmelder fikk sett en haug med filmer under Filmfestivalen. Her er hans favoritter.

1. Humoristisk Humanitetspledoyer

Strandet i Irak: Dette er en film om en far og sine to sønner som leter etter farens kone som hadde stukket av. Publikum følger disse tre personene gjennom hele Kurdistan (det vil si deler av Iran og Irak). Tidlig på reisen blir de ranet. Motorsykkelen, som de reiser i, blir tatt. Det samme blir klærne og gulltennene til faren. Men det er nå man virkelig får se hva det betyr å bli hjulpet. Uansett hvor de kommer hen, er de

velkommen. I denne filmen blir man kjent med folkets mentalitet, hvordan situasjonen var etter krigen mellom Iran og Irak og man får se den vidunderlige naturen i området. Bahman Ghobadi (tidligere vinneren av FICC) har skapt en fascinerende syntese av komedie, tragedie og road (fjell) movie som får publikum til å le, men også til å tenke etter. Den beste filmen på filmfestivalen.

2. Kjærlighetens enorme kraft

Failan: Sør-Koreaneren Hae-sung Song har med sin andre film skapt en symfoni av bilder som viser hva kjærligheten er i stand til å gjøre. En ung kvinne som har immigrert fra Kina til Korea ser at den eneste veien til å få bli i landet, er gjennom å gifte seg i landet. Noe som hun ordner gjennom et ekteskapsbyrå. Hun gifter seg med en utrangert gangster som hun bare kjenner fra et foto. Allikevel forelsker hun seg i ham. Sener dør kvinne. Og først da begynner den

ukjente ektemannen for første gang på lang tid å se at han var blitt elsket. Alt rives nå løs inni ham. Når voldsomhet og følelser blir stilt så direkte opp mot hverandre virker det ekstra overveldende. Hovedpersonens dyktighet i å fremstille den ulykkelige gangsteren, kombinert med Hae-sung Songs sterke bildene gjør denne film til en kjempeopplevelse.

3. En reise til livets essens

Brevet til Amerika: I denne bulgarske filmen av Igljika Trifonova oppsummeres de viktigste tingene i livet. Ivan, som ble nektet visum til Amerika for å besøke sin venn som ligger i koma, gir seg ut på en reise for å finne en sang som ble omtalt å ha besunderlige kraft. På denne måten forsøker han å hjelpe vennen sin. Turen fører dypt inn i den bulgarske fjellverden. Bort fra

byens nøkternhet og inn til bygdemiljøets religiøse, ja, sågar noen ganger overtroende verden. Men det er nettopp det det moderne menneske mangler. Ikke alt i verden er forståelig, noe som også gjelder døden. En film om å gå over grenser – kulturelt, geografisk og mellommenneskelig.

4. Tre på jakt etter den lille lykken

Historias Mínimas: Carlos Sorín forteller her en historie om de små drømmene som vanlige mennesker har. En ung mor, som drømmer om den store verden (som for henne allerede begynner 20 mil borte i provinsens nest største by). Vi møter en gammel kar som leter etter hunden sin, som har stukket av. Og for å komplettere trioen blir vi kjent med en forelsket selger og hans håp om å erobre sin drømmekvinne.

Personene henger bare veldig løst sammen og treffer hverandre bare tilfeldig og kort. En skikkelig sjarmerende historie om livet mange kan kjenne seg igjen i, og problemer man selv har opplevd. Figurene har alle sammen et mer eller mindre vanskelig liv, men de forsøker å gjøre det beste ut av det. *Historias Mínimas* sier oss tilsynelatende: Ta livet som det er og se på det så positivt som mulig.

5. Indisk western om sjelens renselse

Den som lever ved sverd: The Warrior (filmens originaltittel) får en dag nok av å slakte fattige folk for herren sin. Så han slutter i tjenesten. Men på beste westernmåte lar ikke herren ham stikke av så enkelt. Hans andre krigere jager ham, sønnen hans blir drept, men i den ødelagt hjembyen hans kommer revansjen. Filmen er likevel mye mer enn bare en typisk

italo-western med indisk sceneri. Nei, den viser en prosess av sjelerenselse. Dette er viktigere enn å vise hvordan helten hevner seg. Nesten med avsky dreper han sønnens mordere. Men filmen slutter ikke med dette. Han vandrer gjennom det nydelige landskapet fra Saulus til Paulus i beste Sergio Leone-stil. Her er han nesten på å dø, men han blir til slutt reddet.

6. Allegorisk psykiatri

Dårekisten: "House of Fools" viser hvor ubegripelig krigens verden er. Andrei Konchalovsky valgte i 1996 å se Tsjetsjenia-krigen gjennom øynene av psykisk syke. Hovedpersonen er en kvinne som er fanatisk forelsket i Bryan Adams, men som likevel lar ham være når en tsjetsjensk soldat frir til henne. Når hun skjønner at det bare var bare tomme ord, holder hun på å gå til å gi opp. Gjennomsyret av dagdrømmer

om Bryan Adams opplever hun sammen med de andre pasientene hvordan klinikken ble angrept av russere. Til slutt må man spørre seg selv hvem det er som egentlig er sinnsyk – pasientene eller soldatene. Et upopulært tema omsatt til en ettervirkende og forstyrrende film om krigens usanselige konsekvenser. Hverdagens psykiatri i Tsjetsjenia har avløst den kliniske.

7. Tajikistansk bygdemiljø

Engelen på den høyre skulderen: Regissøren Jamshed Usmonov forteller en historie om en ung mann, Hamro, som blir lurt tilbake til hjembygda si. I landsbyens skylder han nesten alle et eller annet, og han blir truet for penger fra alle kanter. Ei ung kvinne holder et øye med ham, og det dukker opp en gutt som skal være hans sønn. Samtidig forsøker mora hans å få han til å føre et bedre liv. På en måte ofrer hun seg selv for å betale søn-

nens regninger. Hun må være sikker på at han kan ta vare på sønnen sin. Denne, som er den gode engelen på høyre skulder, skal belønne Hamro med en liten skatt visst han blir en god mann. Filmen fremhever familiens sterke bånd og bygdemiljøets godvillige hukommelse. Det er også morsomt å se hvordan man gjør en handel. Igjen et veldig bra og tydelig innblikk i en ellers ganske fremmed kultur.

8. Masse språkhindringer

Gjøken: På slutten av andre verdenskrig møter vi en finsk og en russisk soldat og i tillegg en ensom samekvinne. De lever periodevis sammen et sted på nordøstfronten fordi hun hjalp dem på en eller annen måte. På den ytre planet utvikler det seg en slags eventyrfilm, med flotte naturbeskrivelser. Det som gjør filmen så spesiell er at alle snakker forskjellige språk i tillegg til at de har svært ulike verdenssyn. Russeren og finnen ser på hverandre som potensielle

fiender, og klarer ikke å akseptere hverandre før det er klart at krigen er slutt. Allikevel er det interessant å se hvordan de klarer å leve med hverandre. Kommunikasjonsproblemer ble ikke løst, det gjorde heller ikke de politiske ulikhetene. Men tross mange forskjellige syns- og levemåter danner de til slutt et mer eller mindre fungerende felle-skap. Essensen er at det er godt mulig å leve med hverandre uansett barrierer.

9. Psykologisk trekantdrama

Elskeren: Valeri Todorovsky har laget en film om det umulige ved å leve med en livsløgn. Et trekantdrama der bare to levende står i sentrum. Professoren og en elsker. En dag dør plutselig professorens kvinne og han får mistanke om at hun

hadde en forhold utenfor ekteskapet. Han leter, og finner, elskeren og etter hvert må han erkjenne at hele ekteskapet sitt har vært et rent svik. De to, professoren og elskeren hater hverandre, men trenger hverandre samtidig fordi det er så mange spørsmål igjen. I tillegg begynner en kamp om sønnen hvis farskap plutselig er usikkert. Et veldig dyptgående psykodrama med imponerende hovedrollefigurer, som gir en bitter ettersmak, og man ekteskapets troverdighet generelt blir satt på prøve. En følsom og nøye iakttagelse av løgnerens mulige resultater.

10. Alt på spissen

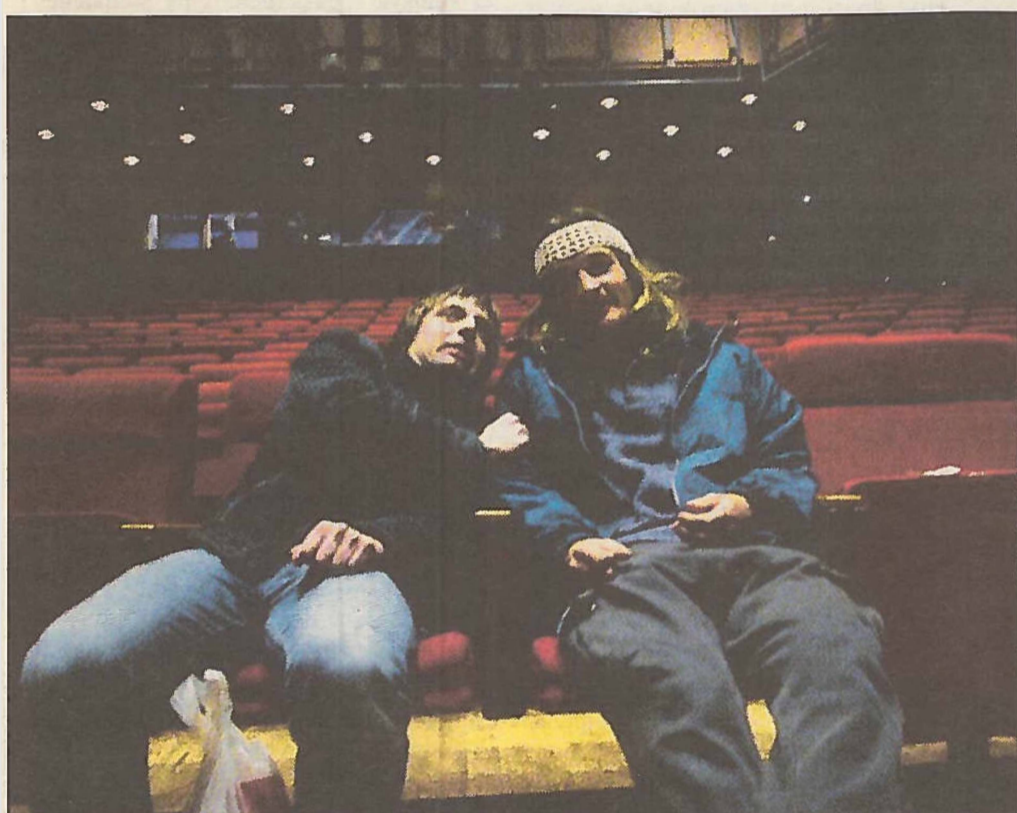
Havet: I denne filmen, laget av Baltasar Kormákur, er virkelig alt satt på spissen og alt er overdrevet. Alt fra klærne og innretningene til mellommenneskelige forhold. Alt er malt tjukt og kraftig. På beste ibenske måte blir det skildret en velhavende familie, familien til Thordur som eier den største fiskeriselskapet i området. Nå er hele familien endelig samlet etter lang tid fra hverandre. Men litt etter litt kommer gamle hemmeligheter og intriger frem i lyset. Kormákur følger to hovedtrekk – de indre og de

ytre konflikter. De ytre konfliktene er stor sett av økonomisk natur, mens de indre er innenfor familien. Bildet hvor Thordur kone tenner hans dagbok mens firmaet står i brann ute er meget bra. Hovedsakelig depressive skildringer av Island som sikker ikke tjener som god turistreklame. Og det er jo oftest det. Ferie ok., men ville jeg bodde der hele mitt liv?

Tekst MAGNUS ENXING

PÅ KINO: Det er moro å være på kino, synes de to guttene...

VETTASCREM: ...men av og til bli Per redd.

Foto MARKUS BRUUN

on!

- Per og Matias' favorittfilmer:**
1. Mannen uten minne
 2. Down By Law
 3. Apocalypse Now
 4. Magnolia
 5. Pea

Trier for mye siden han skal søke film-skolen hans etterhvert.

– Hvis han skal lage film om sannhet og virkelighet nytter det bare ikke å fjerne noen elementer som musikk, det må noe mer til, forklarer Vaage som ikke liker filmene Von Trier har laget.

– For å få frem sannheten i forskjellige filmer burde han kanskje først finne ut hvem han selv er, humrer Carlsen, som etterhvert slenger seg litt med på dissingen.

Mangelfullt studietilbud

Ved Universitetet i Tromsø er det bare visuelle kulturstudier som kan karakteriseres som et filmstudium.

– Hvis Tromsø vil karakterisere seg som en filmby, burde universitetet her kanskje tenke på å starte opp et filmstudium i tillegg til det visuelle kulturstudiet, mener Carlsen.

– Siden filmfestivalen i Tromsø er så bra som den er, er det rett og slett pussig at det ikke finnes et bedre studietilbud for de filminteresserte her oppe, skyter Per inn. Kortfilmene

som ble vist både fra Kulturstudiene og fra Tvibit viser helt klart at interessen er der.

– Hadde det vært et annet tilbud enn visuelle kulturstudier kunne jeg godt ha tenkt meg å flytte til Tromsø, opplyser Carlsen

Springbrett

– Film, fjernsyn og video i Trondheim er bare et ettårig studie, og mulighetene til å studere videre er ikke så veldig mange i Norge, forklarer Carlsen. En kan selvfølgelig prøve å søke seg inn på Den Norske Filmskolen i Lillehammer eller dra til utlandet.

– Det som er bra med studiet er at det er et veldig bra springbrett for å komme seg videre, forteller Vaage. Her får en prøve mange forskjellige ting slik at en enklere kan finne ut hva en har lyst til å arbeide videre med, som produsent, regissør eller andre ting.

Tekst MARKUS BRUUN

GÅ
LENGER

MASTER OF SCIENCE
– for deg som har en 3-årig grunnutdanning

BIs mastertitler er svært anerkjente, og gjør deg etterspurt på arbeidsmarkedet. Men viktigere enn selve tittelen er kompetansen og kunnskapen studiene gir deg. I tillegg til spesialisering innen ett eller flere fag, får du bred innsikt innen mange viktige områder på et høyt nivå, noe som til sammen åpner et vidt spekter av jobbmuligheter.

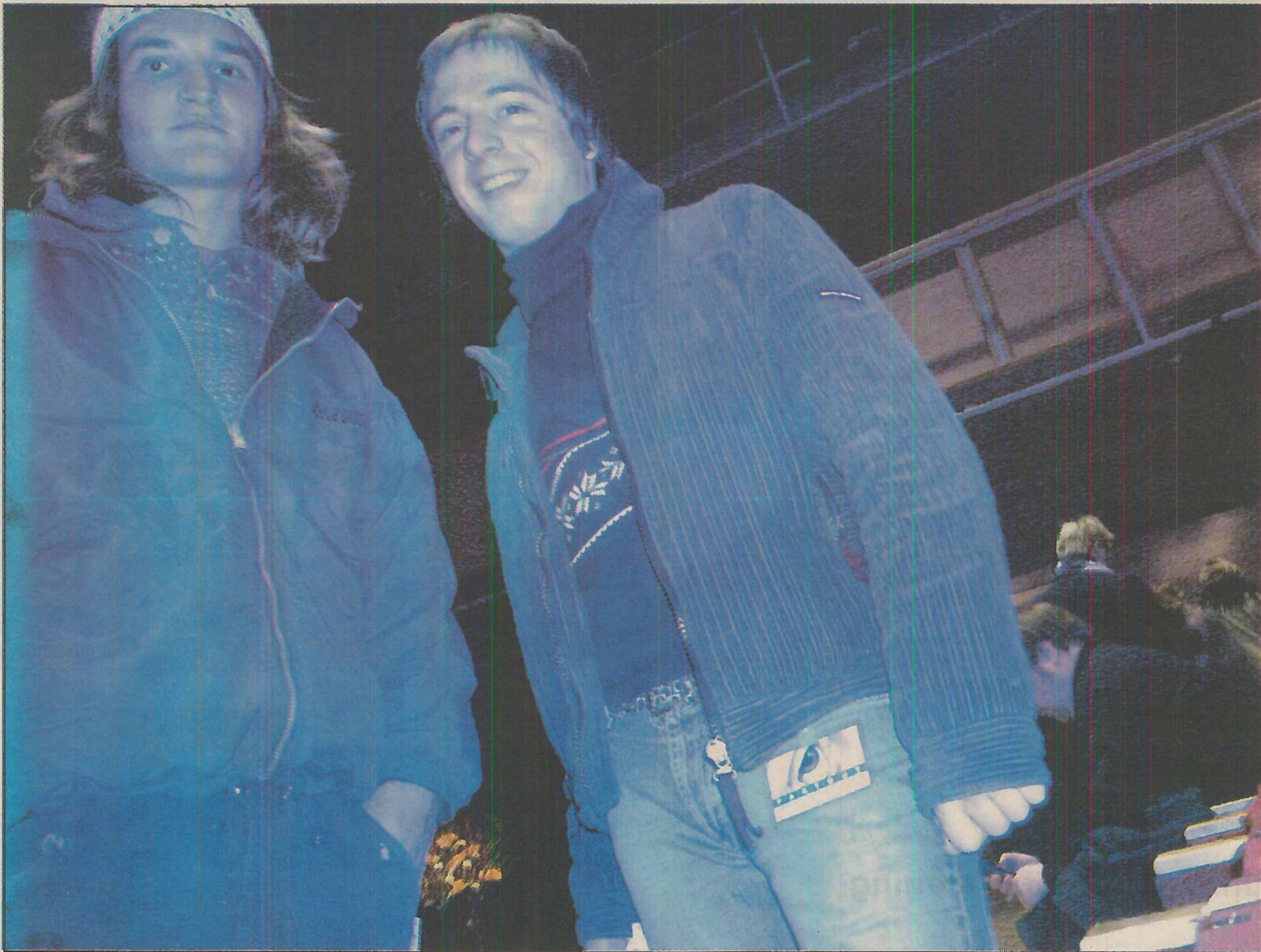
Fakta om studiet

- 2-årig internasjonalt anerkjent Master-grad
- MSc bygger direkte på en 3-årig grunnutdanning tilsvarende Bachelor-grad
- Det kreves ingen arbeidserfaring
- MSc innen Business, Financial Economics og Marketing
- Gode utvekslingsmuligheter

For studiekatalog og nærmere informasjon kontakt vårt callsenter: 810 00 500 e-post: msc@bi.no www.bi.no/msc

Usedvanlig mange celebriteter gjestet Tromsø i år. Men også de nye lovende, de som fremdeles studerer film, var tilstede. Vi møtte to av dem.

RESERVERT: Matias Nordahl Carlsen og Per Vaage går på Film, fjernsyn og video ved NTNU i Trondheim. Det inkluderer en del filmtitting, og Filmfestivalen i Tromsø er et selvfølge. Her har de til og med fiksa seg noen reserverte seter.

Klar, Ferdig, Ac

Film, fjernsyn og video er et studie ved NTNU i Trondheim. Det er et ett-årig studie med 15 studenter klassen. Mange av disse studentene kom til årets filmfestival i Tromsø. For å få ny inspirasjon, nye tanker og nye ideer.

– Det er morsomt og veldig lærerikt å være på festivalen, forteller Matias Nordahl Carlsen, en av studentene fra Trondheim. Mange av filmene har gitt mye ny inspirasjon i tillegg til mange gode filmopplevelse.

– Muligheten til å studere film og finne ny inspirasjon, og i tillegg være på festival, er unik, forklarer Per Vaage, som også studerer Film, fjernsyn og video.

Hvorfor filmstudent?

De to har hver sin historie om hva som fikk de til å velge akkurat filmstudiet.

– Jeg hadde studert matematikk, fysikk og andre realfag, noe som jeg ble veldig lei av etterhvert, forteller Carlsen. Da jeg var ferdig med videoregående, var det helt klart at realfag

var utelukket og jeg bestemte meg for å studere film, fortsetter han.

– Jeg begynte med å studere litteraturvitenskap i Berlin, men fikk en aha-opplevelse, sier forteller Vaage. Det tar jo vanvittig mye lengre tid å lese en bok enn å se en film, og da jeg kom inn på biblioteket i Berlin ble det rett og slett for mye. Jeg hadde ikke mulighet i verden til å pløye gjennom alle bøkene, og bestemte meg da for å studere film, smiler han.

Absolute 100

Absolute 100 er eksamensfilmen til jugoslaven Srđan Golubovic. Filmen ble til med et lavt budsjett, men med en super insats fra alle ved filmskolen i Beograd har filmen blitt fantastisk bra.

– *Absolute 100* var laget på en veldig kul måte, forteller Carlsen. Jeg tror det er den beste filmen jeg har sett til nå under filmfestivalen. Spesielt siden det var en eksamensfilm, poengterer han.

– Som filmstudent kan en identifi-

sere seg med regissøren, som her har gjort en fantastisk jobb, skyter Vaage inn.

– En blir revet vanvittig godt med i filmen. Den er utrolig godt gjennomført, på en original måte, forklarer Carlsen, som for øvrig innrømmer at hans overbegeistring for filmen kan ha noe med at *Eve* ble sett like før.

– I tillegg til det visuelle var det utrolig gode lydefekter, noe som var med å skape den spesielle stemningen i filmen, sier Vaage.

Det burde også nevnes at de to filmstudentene hadde mange kreative metoder for å kapre de beste plassene på kinoen. Noe som blant annet resulterte i noen enkle papirlapper som det var skriblet *reservert* på. Dette trikset fungerte veldig bra.

Planlegger film

Både Per og Matias planlegger å lage film, og etter flere dager på kino har nok inspirasjonen økt betraktelig.

– Jeg har planer om å lage en kortfilm om tre litt eksentriske brødre

som bor sammen i et hus, forteller Vaage. Filmen vil bli en slags dokumentar om hvordan disse tre brødrene lever sammen i dagliglivet og om deres gjøremål.

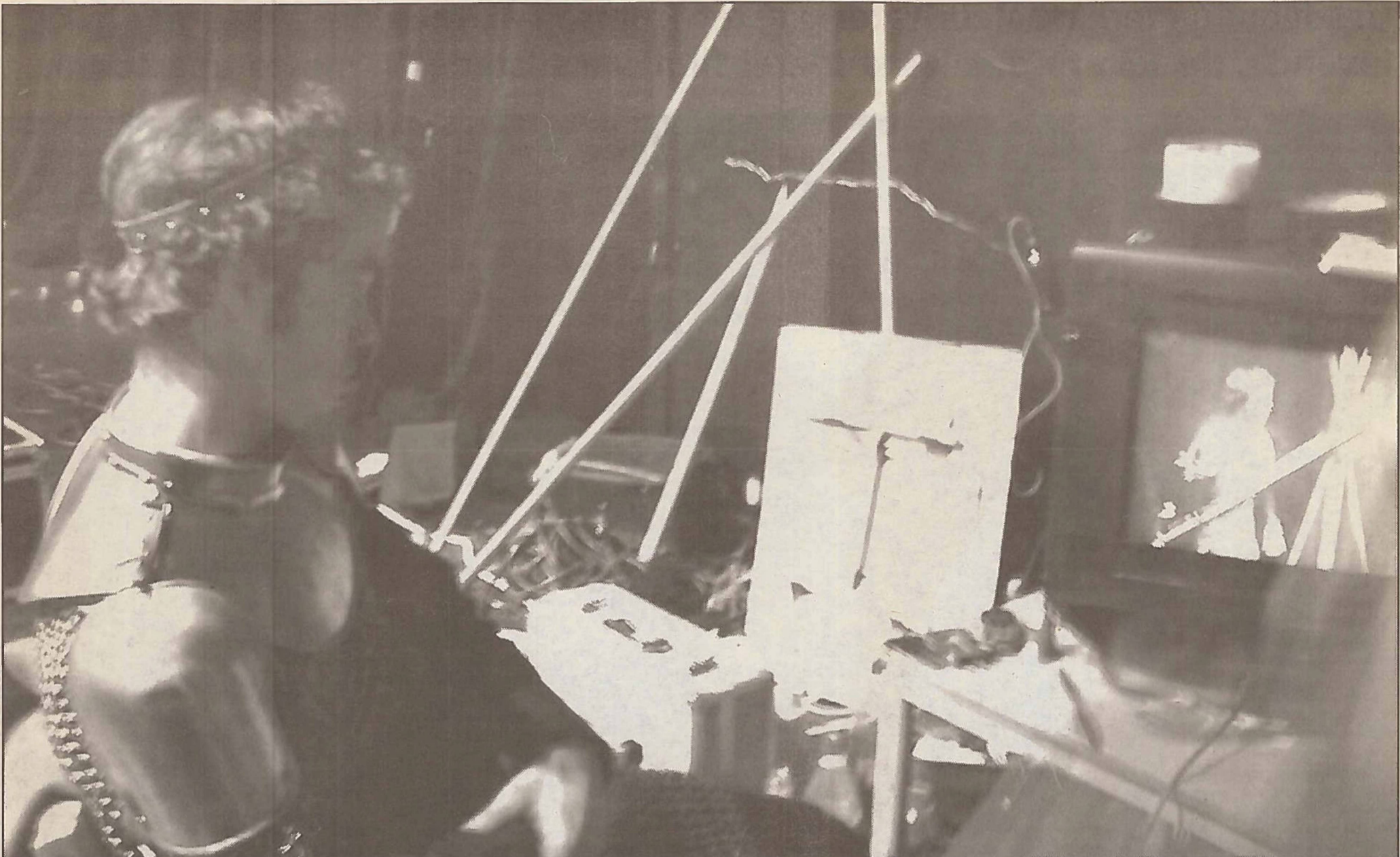
– Jeg har også planer om å lage en kortfilm, men vil helst ikke røpe noe om hva den skal handle om, smiler Carlsen. En må jo ikke fortelle for mye, det kan jo hende at noen tar ideen min, humrer han. Jeg vil helst ikke fortelle noe om eksamensfilmen, men kan jo røpe at jeg har planer om å lage en dokumentarfilm om en som skal ta en laseroperasjon, avslører han.

Sterke meninger

Som de fleste filmstudenter har også disse to sterke meninger om forskjellige ting. Blandt annet

– Lars Von Trier sier rett og slett for mye pissprekk, mener Vaage, som ikke har noe til overs for Von Triers dogmeregler.

– Han regisserer debatter, skyter Carlsen inn, som ikke vil kritisere Von

”Æ SLÅSS TIL KJØTTET HAKKES I FRA BEINAN”:

edning til å skifte mening.

krona

og han gjør den bra. Men på vei hjem fra slaget møter han tre hekser (Frode Haugstvedt Henriksen, Inga Bårdsen Tøllefsen og Nina Kvanmo Jenssen) som sier at han skal bli than av landområdet Cawdor og deretter konge.

– Når han får høre dette, er det faktisk første gang Macbeth tenker over at han kunne bli konge av Skottland i stedet for den gode Duncan (Sigurd Torbergson). Det første tegnet Macbeth får på at heksenes spådom er sann, er at thanen av Cawdor (Magne Pettersen), som forrødde Skottland til fordel for vikingene, blir henretta og kong Duncan gir Cawdor i gave til Macbeth som belønning for hans innsats i slaget.

Sa noen Stalin?

– Så, da trer han til verket?
– Nei, nei. Det er ikke så enkelt. For det første blir Duncan sin sønn, Malcolm (Jon Eirik Boholm) utnevnt til tronarving, noe som gjør ting ennå mer komplisert for Macbeth. Dessuten har han sterke tvil om hvorvidt det er riktig å søke makt på denne måten, men til slutt blir han overtalt av Lady Macbeth (Maria Fredheim): Sammen dreper de Duncan og får lagt skylda på Malcolm, som går i landflyktighet i England.

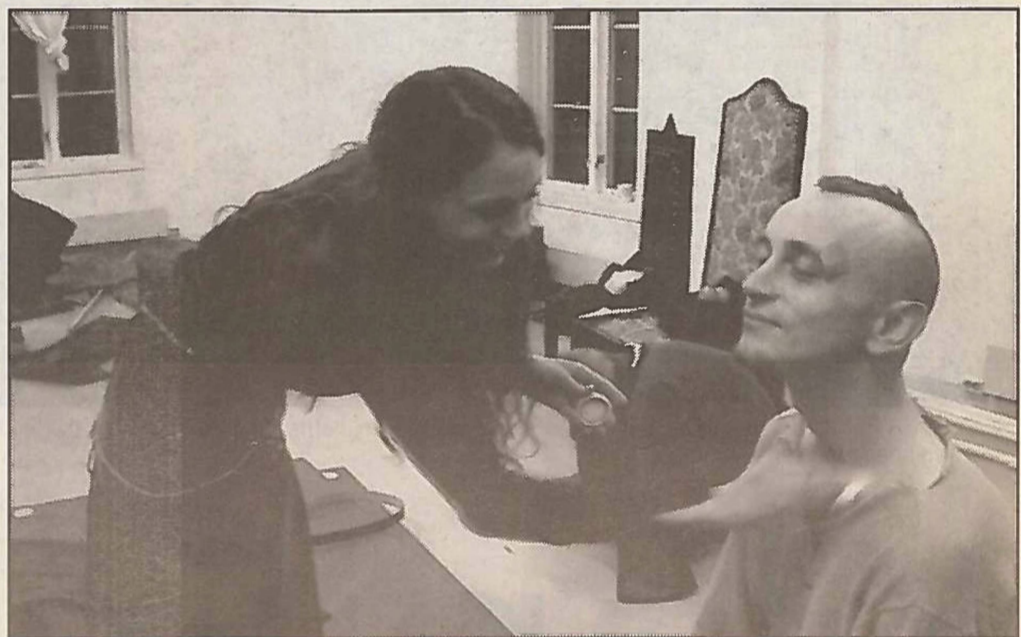
– Men Macbeth blir ikke en lykkelig konge?
– Absolutt ikke. Han blir besatt av å

være trygg. Trygg for alt som truer hans kongemakt, han lar dette behovet gå foran alt anna. Etterhvert som han dreper flere og flere blir han stadig mer bitter og inneslutta, han driver Lady Macbeth lengre og lengre bort fra seg, og tar over hele showet alene.

Dreper bestevennen

– Når jeg ser på scenebildet her i bankettsalen er det én ting som stikker seg spesielt ut, nemlig de tre solkors-bannerne som henger ned fra taket, som om dette var et slags skotsk Nürnberg. Er Macbeth, i deres tolkning, fascistisk?

– Nja... Vet du, det er faktisk godt mulig. Som sagt utvikler han seg jo til å bli en diktator, rett og slett. Han jager alle bort fra seg og styrer både kongeriket samt de mer lys-sky personlige affærene sine på egen hånd. Når folk forlater ham og reiser til England for å støtte Malcolm, tenker han se kor æ bryr meg og fortsetter på stø kurs framover mot undergangen. Når han oppfatter at hans beste venn, Banquo (Assia Parmo Meijer) ikke lenger kan støtte opp om ham, får han denne drept. Til slutt står han igjen uten noen rundt seg, anna enn fiender som stadig kommer nærmere. Spesielt viktig i historia er Macduff, thanen av Fife (Gabriel Putney Kvendseth) Han er den første som viser åpen opposisjon mot Macbeth, noe han må betale dyrt for. Macbeth får hele familien

“DEN THANEN AV CAWDOR SKA’KJE SVIKE MER”:

hans slaktet ned, og skaper dermed sin egen nemesis.

Insomnia

– Trur du Macbeth er gal?

– Jeg har litt lyst til å forsvare ham, jeg trur ikke han er så gal i det store og det hele. Men tingen er at fra og med han dreper kong Duncan får han ikke sove i det hele tatt: – Glamis har myrda sønnen, aldri, Cawdor, skal du få sove. Aldri mer, Macbeth. Det å gå ukevis, månedsvis uten søvn kan man jo bli litt underlig av. Dette svekker dømmekrafta hans, og dessuten begynner han å se ting som ikke er der. Han har noen underlige syner før mordet også, men det kan like godt være heksenes magi som står bak dem. Han har jo heller ingen grunn til å være gal før han dreper kong Duncan, så jeg vil tro de første synene hans er overnaturlige. Alt i alt trur jeg Macbeth er mer ødelagt av hva han gjør, samt søvn-mangelen, enn han er gal.

– Macbeth har jo blitt filmatisert flere ganger før, hva er det som gjør denne versjonen spesiell?

– Vel, i denne versjonen av stykket har man henta mye inspirasjon fra en monolog Macbeth har på slutten av stykket, hvor han innser at livet egentlig bare er et stort teater hvor vi spiller ut rollene våre uten dypest sett å kunne påvirke våre egne handlinger:

– En oppreist skygge er livet, som en klovn som står på scenen og gjør sæe tel med lidenskap en time, og så e glemt. I vår versjon av Macbeth, ser vi at stykket virkelig foregår i et slags teater, hvor bare noen få karakterer, de overnaturlige som for eksempel heksene, står utenfor den fastsatte og uforanderlige ”virkeligheten”. Dette passer også veldig bra med måten vi har filmatisert stykket på, som et videoteater. Dette er ikke bare et kamera retta mot en scene, hele rommet vi filmer i blir bygd om til en scene, sånn at det hele blir tredimensjonalt kan du si.

Med det lar vi Roar gå tilbake til arbeidet, som sannsynligvis kommer til å holde folk på Rådstua til langt ut på morgenkvisten. Nok en gang. Siste innspillingsperiode av Macbeth begynner i mars, og det regnes med at filmen er ferdigredigert i løpet av året. Så hvis du ikke klarer deg uten sverdkamp, magi og intriger fram til neste Ringenes Herre-film, er dette noe du kan kose deg med i mellomtida.

Tekst MIKKEL BERG
Foto MIKKEL BERG og
JON-EIRIK BOHOLM

"E KONGEN VÅKNA, HERRE?" ... men kongen er død, han sover ikke bare. Macduff (Gabriel P. Kvendseth) og thanen av Lennox (Are Stifjell) skal snart få seg et aldri så lite sjokk.

Er fjernsynsteater noe du kun forbinder med finske tragedier og svulstige farseser fra Nationalteateret? Da vil du sn

Kampen om

På Rådstua teaterhus har det i høst og vinter blitt laga *videoteater* av Shakespeare's kanskje blodigste mesterstykke – historia om den skotske kuppmakeren *Macbeth*.

Klokka er rundt fem på formiddagen og det er snart tid for avspark på Rådstua Teaterhus. Det er ikke så folksomt på huset nå lenger, men i juleferien har det vært aktivitet her på hvert eneste rom, hver eneste dag: Snekring av scenografi, bygging av rekvisitter, matlaging, filming eller bare å vente i timevis på at det skal bli ens egen tur til å gå på scenen. Inne på provisoriet - Rådstua sin blackbox og scene, der sjøve filminga har foregått - står ruinene av en middelalderbankettsal. Svære pilarer av tre reiser seg opp mot taket, i den ene enden av rommet står en portal like høy som tre personer oppå hverandre. Men rommet ser ikke like staselig ut som det har gjort de foregående dagene, i går natt ble nemlig sluttscenen i stykket filma – kampen mellom hovedpersonen *Macbeth* og hans nemesis *Macduff*.

Sliten hovedrolleinnehaver

Dette har etterlatt rommet i fullstendig kaos: Bord og stoler har blitt velta, pilarer har falt ned og lysekrona ligger på gulvet. Av de tre store, røde vimplene pryda med solkors (symbolet til kong *Macbeth*), henger bare én igjen ned fra taket.

Men det som har overlevd slåsskampene,

skal også ned i dag. Dette døgnet går med til opprydding, og ingen slipper unna: Heller ikke hovedrolleinnehaver Roar Birkelund Sørli får hvile ut helt ennå, selv om han er tydelig sliten etter gårldagens lange filming.

– *Hvordan har det vært å holde på med dette hele jula?*

– Det har vært tungt. Men til gjengjeld har jeg fått masse erfaring som jeg ikke hadde fått, hvis jeg ikke hadde jobba i ferien. Det positive med *det* er jo at man slipper å ha jobb, skole og andre ting midt oppi produksjonen, forklarer han. Da hadde det blitt ennå vanskeligere å sette alle krefter inn.

– Men man får jo selvfølgelig høre det fra familie og venner, vi har tross alt bare hatt fri noen få dager denne jula. Likevel så gikk det på et vis, eller som det uoffisielle mottoet på settet etterhvert ble: *Vi kuka det no tel.*

Fra teater til film

Roar er opprinnelig fra Balsfjord, men har gått dramalinja på Kongsbakken. For tida jobber han som sivilarbeider i kafeen Av og Til på Ungdomshuset Tvibit. Han planlegger å fortsette med skuespillerutdanninga etter endt sivilteneste, men fram til da nøyer han seg med amatørteatergruppa

Tromsø Teaterlag, hvor han har vært med i over to år.

– Det var i Teaterlaget det hele begynte, forteller Roar. Vi satte opp *Macbeth* som teaterstykke våren 2001. Å gjøre stykket om til film var noe som ble diskutert både i forkant og i etterkant av produksjonen, det begynte som en *liten* idé, men ble etterhvert til en *stor* idé. Hvem sin idé det i utgangspunktet var, er jeg faktisk ikke helt sikker på når du nå nevner det, smiler Roar.

– Men det er vel heller ikke så viktig. Uansett så har regissøren vår, Kristoffer Jørgensen, vært svært sentral i prosjektet hele veien. Han var vel faktisk den som tok initiativet til å begynne på'n igjen etter sommeren.

– *Har det prega filmen mye at store deler av crewet satte opp Macbeth som teater for ikke så lenge sia?*

– Ganske mye, ja. Vi har beholdt mange av løsningene fra teaterforestillinga, scenografien er for eksempel i samme stil. Noen kostymer og scenografideler er de samme som i teaterforestillinga, men mesteparten av det vi ser er sydd eller snekra til for anledningen, ofte gjennom slitsomme våknetter. Nesten alle bidrar med noe utenfor sitt spesialområde: Scenografer blir statister, aktører syr og sminker. Uansett hva folk i utgangspunktet skulle gjøre da de ble med, har de fått prøvd noe anna også. Alle får lært

noe av prosjektet, det hele blir som et stort filmkurs.

Good man gone bad

Roar mener det er mange fordeler med å ha satt opp stykket før, men det slår ut negativt også: Det er lett å gå litt lei av et stykke som har prega over ett år av ens liv. I alle fall er man godt kjent med stykket på forhånd. Roar trengte bare å lese gjennom manus en gang i oktober og så satt hver eneste replikk.

– Dessuten, for min egen del, så kjenner jeg nå stykket så *grønnjævlig* godt, sier Roar med en viss bitterhet, at handlingsforløpet er innprenta i hjernen min. Jeg vet hva *Macbeth* føler til enhver tid, jeg vet hva han har opplevd i scenen før og hva det har gjort med ham.

– *Hvem er egentlig Macbeth?*

– Oj oj, det var et stort spørsmål. Nå er det sikkert tusenvis av skuespillere som har prøvd å tolke *Macbeth*, jeg er nå bare enda en som har gjort et forsøk, sier han ydmyk og går inn i en lang tenkepause.

– Første gang vi møter *Macbeth*, er når han kommer hjem fra et stort slag mot norske vikinger. Eller faktisk, i filmen får vi se sjølve slaget også. *Macbeth* er than [dvs greve, jarl] over landområdet Glamis, og er i utgangspunktet en lojal, heltemodig og snill mann. Han er fornøyd med jobben sin

Barnegråt i Kroken og gjenferd på gammelskolen

Mystikken lever framleis i Nord-Noreg. 142 av dei beste segnene frå landsdelen er nå samla i ei bok.

I eit lite, trangt hus på Krokelvstranda i Kroken i Tromsø budde det for mange år sidan ein familie på ti. Då mora venta det niande barnet, hadde det vert dårlege tider, og det var allereie vanskeleg å fø opp dei andre åtte barna. Barnet vart fødd ein sein novemberkveld. Men det viste seg at det hadde store misdanningar. Det ville kosta for mykje å ta i mot eit slikt funksjonshemma barn som ikkje kunne gjera nytte for seg, og foreldra såg seg ikkje råd til å behalda det. Dei bestemte seg for å leggja det nyfødde barnet ut i kulda og la det frysa i hel.

Ei iskald natt la dei barnet ut, men morgonen etter låg ikkje bylten der dei hadde lagt han. Foreldra leitte og leitte, men barnet var sporlaust forsvunne. Etter å ha diskutert fram og tilbake fann dei ut at barnet nok var tatt av nokre dyr, og roa seg ned med det. Men det uhyggelege var at då kvelden kom, kunne dei høyra svak barnegråt utafor huset. Skremde gjekk foreldra ut for å sjå, men fann ikkje noko. Slik fortsette det kveld etter kveld. Til slutt gjekk barnegråten dei på nærvane og samvitet laus, og dei bestemte seg for å flytta vekk frå huset og det som hadde skjedd der.

Huset står fortsatt på Krokentranda, blant alle dei nye husa som har komme til sidan.

Nordnorsk identitet

Dette er berre ei av dei mange segnene frå Nord-Noreg som Ann Sylvi Larsen og Roald Larsen har samla i boka *Hodeløse menn og ihjelfrosne haikere*. Segnene er i hovudsak samla inn av studentar ved Avdeling for lærarutdanning ved Høgskulen i Tromsø, i tillegg kjem innsendte segner og segner samla inn av redaktørane sjølv. Og tanken bak prosjektet?

Forteljartradisjonen har ein sentral plass i den nye læreplanen både i grunnskulen og i den vidaregåande skulen, mange lærarar ønska ei slik bok. Samtidig ville dei redda gamle segner frå bokstavleg talt å gå i grava. Mange munnlege forteljingar er kjende berre for eldre menneske. Får ein dei inn i ei bok er dei redda for ettertida. Men med dette prosjektet vil dei også slå eit slag for landsdelsbygginga.

– Det å gjera slike segner kjende kan vera med å styrkja landsdelsidentiteten, trur Roald Larsen. Vi prøver eigentleg å reversera utviklinga. Før var det slik at Nord-Noreg var ein region, med ein felles identitet. Det var eit meir samla folk.

Innbyrdes kamp

– For eksempel var Bodø/Glimt eit lag som heile landsdelen kunne samla seg rundt, for-

klarar han. Men ut på 80-talet kretsa ein seg inn i mindre regionar, og ein byrja å konkurrere seg imellom, seier han og nemner kampen om Nordlandsbanken og andre store bedrifter, forutan den store fotballkampen.

– Men midt oppe i dette har blant anna Nord-Norge –magasinet, landets største kulturtidsskrift, med Hans Kristian Eriksen i spissen, jobba for å skapa ein felles nordnorsk identitet. Det er dette vi prøver å følgje opp.

– Kva særmerker eigentleg ei segn?

– Ei segn har eit krav til sanning. Det vil seie at ho skal gjera seg ut for å vera sann. Samtidig skal stad og personar lata til å vera verkelege. Det finns tre typar segn, held høgkulektoren fram. Vi har opphavssagn, som fortel om bakgrunnen for eit stadnamn, vi har historiske sagn, som for eksempel om Harald Hårfagre som samla Noreg, og vi har naturmytiske sagn. Det er stort sett den siste typen vi har samla inn.

Draugen mot M/S Trollfjord

Gjenferd og gamle ånder er ikkje berre noko ein sysla med i gode gamle dagar. X-files generasjonen lagar seg også myter: 35 prosent av segnene i *Hodeløse menn*, er frå 70-talet og utover. Og mange er av rimeleg ny dato. Men sjangeren er i endring. Vi har

med åra fått både bilar og store båtar. Redsla for eksempel draugen var før heilt reell, men mot dagens fabrikktrålarar og svære hurtigruteskip skulle han ha liten sjanse. Mange segner går meir mot å bli eventyr eller revytekstar.

– Er segnene i dag meir eit ønske om å få eit avbrekk i kvardagen, og ikkje eit forsøk på å få forklaring på det uforklarlege?

– Underholdningsverdien ved segner er nok viktig, men eg trur at folk framleis er opptatt av å finna forklaringar for det som ikkje kan forklarast, seier Larsen. Vi er for eksempel villig til å prøva litt av kvart for å hela uforklarlege sjukdomar. Og når det gjeld framtida og kjærleiken, er det jo mange som ringer til ei spåkone.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Illustrasjon DAG ELLINGSEN

De vokste opp blant raketter og nordlys på Andøya. De flyttet til Tromsø. Nå flyr de til Trondheim. Rocketboyz er i støtet.

IKKE SÅ SINTE SOM DE SER UT: Rocketboyz er hyggelige karer. Fra venstre: Alexander Rydland Hansen - bass, Finn Harald Fodstad - vokal, gitar og Morten Rydland Høyning - slagverk.

Baseroockere

Rocketboyz, opprinnelig fra Bleik på Andøya i Vesterålen hadde et strålende år i 2002. Fra å være et ukjent prosjekt etablerte de seg som et slagkraftig band med mange spillejobber i Tromsø og Vesterålen. De varmet opp for We på Blå Rock og ga ut selvfinansiert EP som har fått gode kritikker.

Rock mot rus og NM i rock

Rocketboyz oppstod i 1999 fra bandet Mikes Kanarium som bestod av dagens besetning pluss Sindre Bakland fra Taliban Airways på vokal. Det var et slags psychoband der de blandet et ukjent antall sjangre som jazz, funk, sving, rock og sirkusmusikk. Naturlige referanser er Primus og Mr. Bungle. Et bassbasert band der gitaren fungerte mest som musikalsk krydder.

Det var ønsket om å spille rock igjen som ga grunnlaget for bandet. Først øvde de inn et kvarters repertoar for Rock mot rus på Andenes påskea 99. Der vant de konkurransen og fikk spille inn en låt som kom på splitsingel med Turdus Musicus. Så var det NM i Rock i Oslo der de kom på sjuendeplass av ni mulige

– Det var mye rart som kom foran oss. De likte tydeligvis ikke stilen vår, og så var det mye kødd med at vi var fra Nord-Norge, sier trommis Morten Rydland Høyning.

Full satsing

Så fulgte to år der det skjedde lite. Det var mest coverlåter og lite spillejobber. Alex gikk jazzlinja på Sund Folkehøyskole på Innerøya i Nord-Trøndelag, mens Finn og Morten avsluttet videregående på Andenes. Så dro de i militæret et år før de havnet i Tromsø for å studere, høsten 2001. Da fikk de tid til å jobbe med egne låter og tid til å satse på bandet for alvor.

Stilmessig spiller de rock med solide elementer av thrash og annen hardrock og metall.

– Vi prøver å samle alle de stilene vi liker, ihvertfall forskjellige hardrockrelaterte ting. Vi vokste jo opp med Metallica, Iron Maiden, Black Sabbath, Alice Cooper, Deep Purple, Guns'n'Roses og Led Zepelin. Og så etterhvert ble det Sepultura, Slayer og Pantera, sier Morten og legger til at selv om det ikke gjenspeiles i musikken,

har Guns'n'Roses vært veldig viktige for den musikalske utviklingen.

Bassist Alex er jazzmann i tillegg til raketttutt. Han sier ironisk at det er et nedergang å ikke få spille jazz i bandet, men at han må bøye seg for flertallet.

Tekstforfattere søkes/ønskes

Tekstene er i følge Finn og Morten bandets svakeste punkt. De mener gode tekster er viktige, men siden de ser på seg selv som svært håpløse lyrikere er det musikken som får førsteprioritet.

– Det går mest på hat og død, sier Finn og Morten legger til at det er lettest å skrive når man er sint. Og siden de ikke er glad i å skrive tekster tar de svært gjerne mot tekster fra andre.

De trives svært godt i Tromsø og synes at det er et bra musikkmiljø i byen.

– Jeg og Alex var her under by:larm 2001 og syntes det virket kult, og vi har ikke akkurat blitt skuffet, sier Morten. Han synes også det har gått fort med å få mye publikum på konsertene.

– Først var det mest Andøyfolk, men under

releasepartiet på et stappfullt Kaos var det mange ukjente fjes, sier han.

Konsert på Knaus

Mange tromsøband søkte på by:larm i år, men kun Souvenir og Prosonic Session kom med. Det kan virke som om Nord-Norske band er fullstendig underprioritert i år. Men det stopper ikke Rocketboyz. 25. januar spiller de på intims scenen Knaus på Studentersamfundet i Trondheim. Honoraret holder akkurat til reisen nedover, så rike blir de ikke, men det kan være en fin måte på å nå et nytt publikum på. Ellers er de i full gang med å lage nye låter.

– Vi spilte veldig mye i Tromsø i oktober og november, så det var på tide å skrive nye låter. Både for at publikum ikke skal gå lei og at vi skal få litt variasjon på spillejobber og slippe å spille de samme låtene hver jævla gang, sier Morten.

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto KJARTAN OTTERÅ

Teppet opp for Nordlysfestivalen

festival Du trudde kanskje at dei glade festivaldagane var over då den siste filmenulla over lerretet? Ingen fare. No er det fokus på musikk.

Det er mange namn på plakaten under Nordlysfestivalen. Og fleire av oss har ei ommebok som var på slankekur under filmfestivalen. Ikkje lett å vite kva ein bør prioritere å få med seg. Men direktør for festivalen, Hilde Johnsen, gir meir enn gjerne frå seg gode råd.

– Få med opninga utanfor Kulturhuset onsdag 23. januar. Den er resultat av eit noetradisjonelt samarbeid mellom Musikkonservatoriet, Kjettingteateret og Tromsdalen kulturhus, seier Hilde Johnsen. Opningskonserten er ikkje fullt så gratis, men blar du opp eit par hundrelappar får du med deg Mari Boine og Kandia Kouyate.

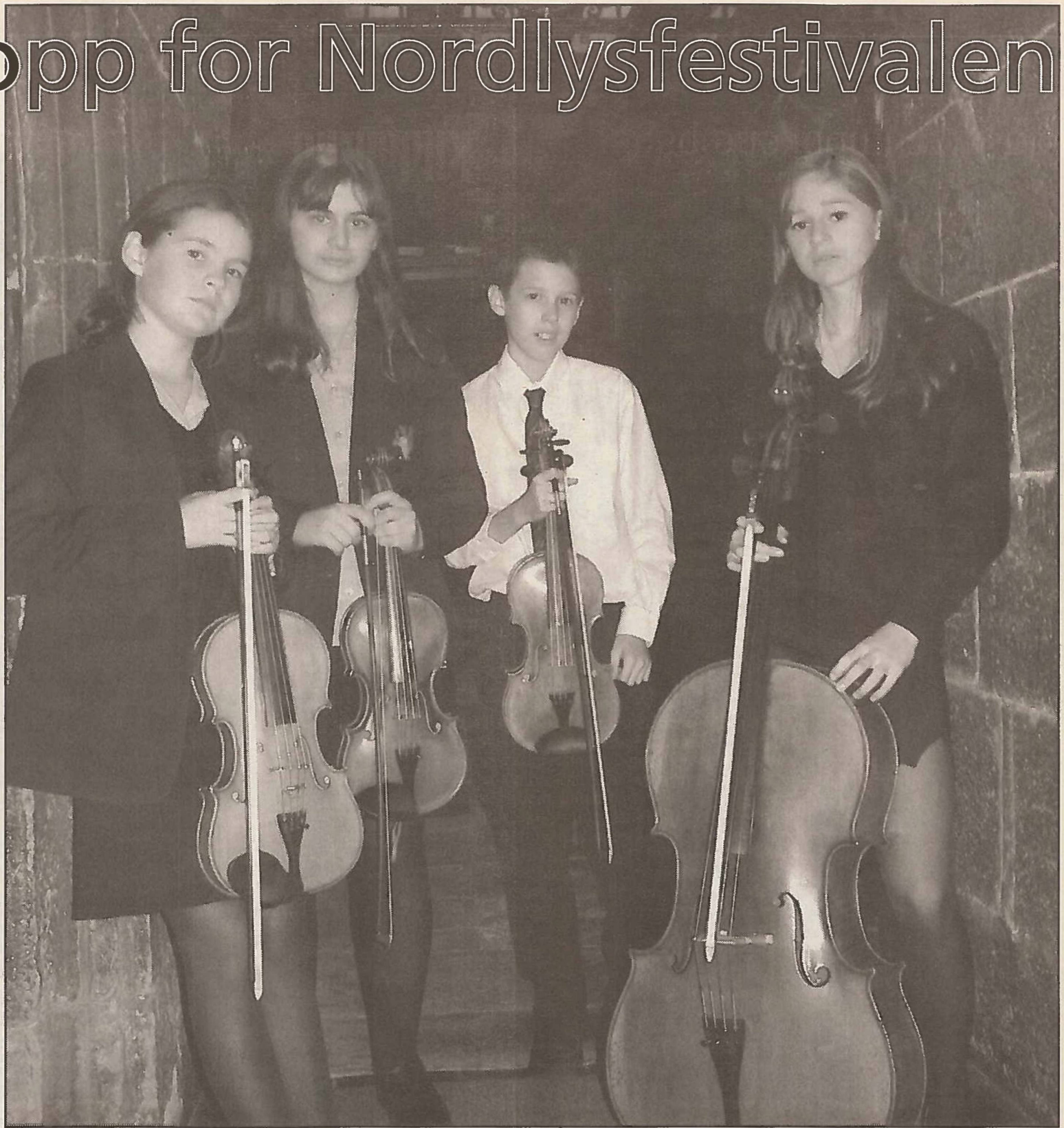
– Og gå ikkje glipp av Nordnorsk Ungdomsstorband på Driv på laurdag, held Johnsen fram. Ho oppfordrar dessutan studentar til å tenke i nye banar og få med seg kyrkjekonsertane: Musica Domestica i Tromsø domkirke og gregoriansk musikk i Grønnåsen kirke. Balsam for sjela, i følge Johnsen.

– Kan det bli i meste laget når januar er einaste lang festival?

– Akkurat det er eit evig dilemma, svarar Johnsen. Somme meiner dei har brukt nok pengar på filmfestivalen, andre seier dei kjem i festivalsiget. Spør du meg er det bra å ha fleire festivalar no i mørketida. Det koker i heile januar!

For opplysninga si skuld nemner Johnsen at tjuvstartkonserten på onsdag med Mikhail Alpherin er flytta frå Tromsø kunsthøgskule til Sparebankens festsal. Og dersom du skulle vere i tvil: ja, det er studentrabatt på alle konsertane.

Tekst TONE N SLOTSVIK

TALENT:

Desse talenta frå

Chetham's school of music spelar

torsdag 24. januar på Tromsø kunstforeining

kl 18 i lag med elevar på Tromsø musikksskule og

studentar ved Musikkonservatoriet i Tromsø.

Nye horisonter

uteliv For de som ikke har fått det med seg, har det åpna et nytt og ganske annerledes utested i Sørbyen. På åpningsdagen var Utopia en kjapp tur innom Cocktail Bar og tok en prat med daglig leder Leif Nilsen.

– Jeg har tenkt på å åpne en cocktailbar i Tromsø i fem år nå, sier Nilsen.

– Denne byen har mangla et sånt sted. Vi er inne i en tidsepoke hvor folk sin smak blir mer og mer avansert, men hvorfor skal det bare gjelde for mat? Folk må vel bli litt lei av det de vanligvis drikker på byen, og på Cocktail Bar skal man kunne få utvida horisonten sin litt. Vi har kanskje bare en og seksti drinker stående på menyen, men alt i alt har jeg oppskrifter på sånn cirka to tusen ni hundre.

– To tusen ni hundre og to! korrigerer studenten Raymond, som har lært drinkmesteren noen nye oppskrifter i dag.

– Det stemmer, smiler Nilsen. Hvis kundene ber om noe jeg ikke har oppskrift på, så lager jeg det vel uansett. Man skal ikke henge seg opp i menyen.

Cocktail Bar er et veldig brunt sted, mørkt og koselig, lavt under taket og med en særdeles velfylt bardisk i den borte enden. Fra inngangspartiet går ei trapp direkte opp til restauranten Thai House, sånn at man etter middag der kan gå rett ned i Nilsen sin bar for en drink.

– Men vi har vårt eget kjøkken også, sier Nilsen. – Det går for det meste på lunsjer og småretter - tapas, quesedillas, wraps og den typen ting. Men vi har også noen mer gammeldagse klassikere som man bare ikke kommer utenom: Hamburger, egg & bacon, omelett og lignende. Dessuten kommer vi til å ha én komplett middag på menyen, som

vi varierer med jevne mellomrom.

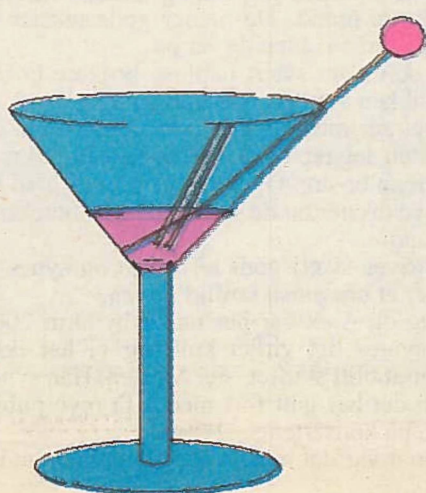
– Det kommer også til å være underholdning nå og da, i kveld er det intimkonsert her. Vi kommer nok til å spille mye forskjellig musikk, for jeg er en sånn person som liker alt. Så lenge det er harmonisk og bra driter jeg egentlig i hva man kaller sjangeren.

Men det viktigste på Cocktail Bar er fortsatt drikkevarene, det er alkoholkulturen som står i sentrum her, presiserer Nilsen.

– Det kan du forresten godt få med deg, at hvis det er noen i byen - for eksempel oppe på universitetet - som har lyst til å åpne vinklubb eller lignende, så stiller jeg dette stedet til disposisjon. Jeg kan tilby miksekurs, lage egne prisordinger med klubben og sånt. Det er bare å ta kontakt, så skal vi sikkert komme til enighet.

Tekst

MIKKEL BERG

Krokvelder på Bayer scene

uteliv Driv gjør nå klart for krokvelder i kafeen. På kvelden i helgene kan de studentbandene som er interesserte få kjærkommen spilletid foran et feststemt og raust publikum. Her skulle de være på hjemmebane. Styreleder Haakon Nordrum lover øl og pizza til de spillende, men ingen penger. Krokvelden blir nærmest en jam. Du behøver ikke spille profesjonelt for å få adgang til Bayer scene.

– Så lenge du kan spille et instrument, er det greit. Men du må riktignok gjøre avtale

på forhånd, sier han.

Andre nyheter: 4.etasje på Driv er endelig klar til bruk. Den offisielle åpninga blir ikke før etter Nordlysfestivalen og Debut-uka, men under førstnevnte festival spiller Hallgeir Pedersen trio og Bernt Rosengren. Og da skriver vi 24. januar. Til slutt nevner vi at i kafeen blir det satt opp biljardbord. Til studentvennlige priser, skal vi tro Nordrum.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

LEDIG STILLING

25 prosent stilling som IT-ansvarlig

IT-ansvarlig blir ansatt i 25 prosent stilling, og har ansvaret for Utopias nettsider og datapark. Avisas datapark består av fire Windows 2000-baserte PC-er, en Windows 2000-server og to Linuxbokser for mail og vev med Gentoo 1.4 og RedHat 7.3. Vi søker en person med PHP-kunnskaper som kan ha ansvar for og videreutvikle avisas Internett-sider, samt vedlikeholde og oppgradere maskinparken. Lønnes med 25.000 kroner i året.

Om du har spørsmål om stillingen, ta kontakt med Eirik Linaker Berglund på telefon 776 45 903 eller på mail redaktor@utopia.no

Søknadsfrist: Snarest.

Opptur

Marsipan. Det store suget er der ikke lenger. For to måneder siden var en tur innom (eller sparsertur forbi) butikken ensbetydende med innkjøp av minimum 30 gram marsipan. Avvendingskuren var enkel: fett og sukker i tre uker. På folkemunne også kalt jule- og nyttårsfeiring.

Nyttårsfortsett. Med hele regjeringen og talibanregimet i ryggen er det nå umulig å bryte nyttårsfortsettet om å slutte å røyke. Hvis du ikke slutter etter tre uker med TV-propaganda, kan du være sikker på at det en dag dukker opp en rødglødende Dagfinn Høybråten på trappa di med HV-gevær og en gjeng gærninger fra Sola. Trenger vel ingen nærmere presentasjon. Må nytes nå de nærmeste månedene før hun tar helt av sånn ut i mai.

Vitaminpiller. I verdens dyreste årstid, i verdens dyreste landsdel når det gjelder grønnsaker, blir det spist vitaminpiller som aldri før. Når ei tomat koster tretti kroner har en jo ikke noe valg. La oss spise litt Multivit-grateng, Vitilett-burger, Gerikompleks-kaker og til lammesteika: råstekt Vitimaks.

Nedtur

Film. Etter 3t og 10min med mørk eventyraktion, og 5 dager med japanske, koreanske og islandske depresjonskatalysatorer, skal det nå bli deilig å sette seg ned med onsdagsfilmen på TVNorge.

Dørstokkmila. Føles lengre enn noen gang. Først på med fire lag med acryl og nylon, for så å måke seg ut fra døra og gjennom brøytekanter og 12 minus. Tror vi kuler an litt til.

Petter Nome. Begynner vel kanskje å bli litt mye med de der sint på USA-maillene. Tror det har litt med de der julemarsipangreiene å gjøre. Det er ingenting som er så deilig som å hate USA. Men selv der går man lei.

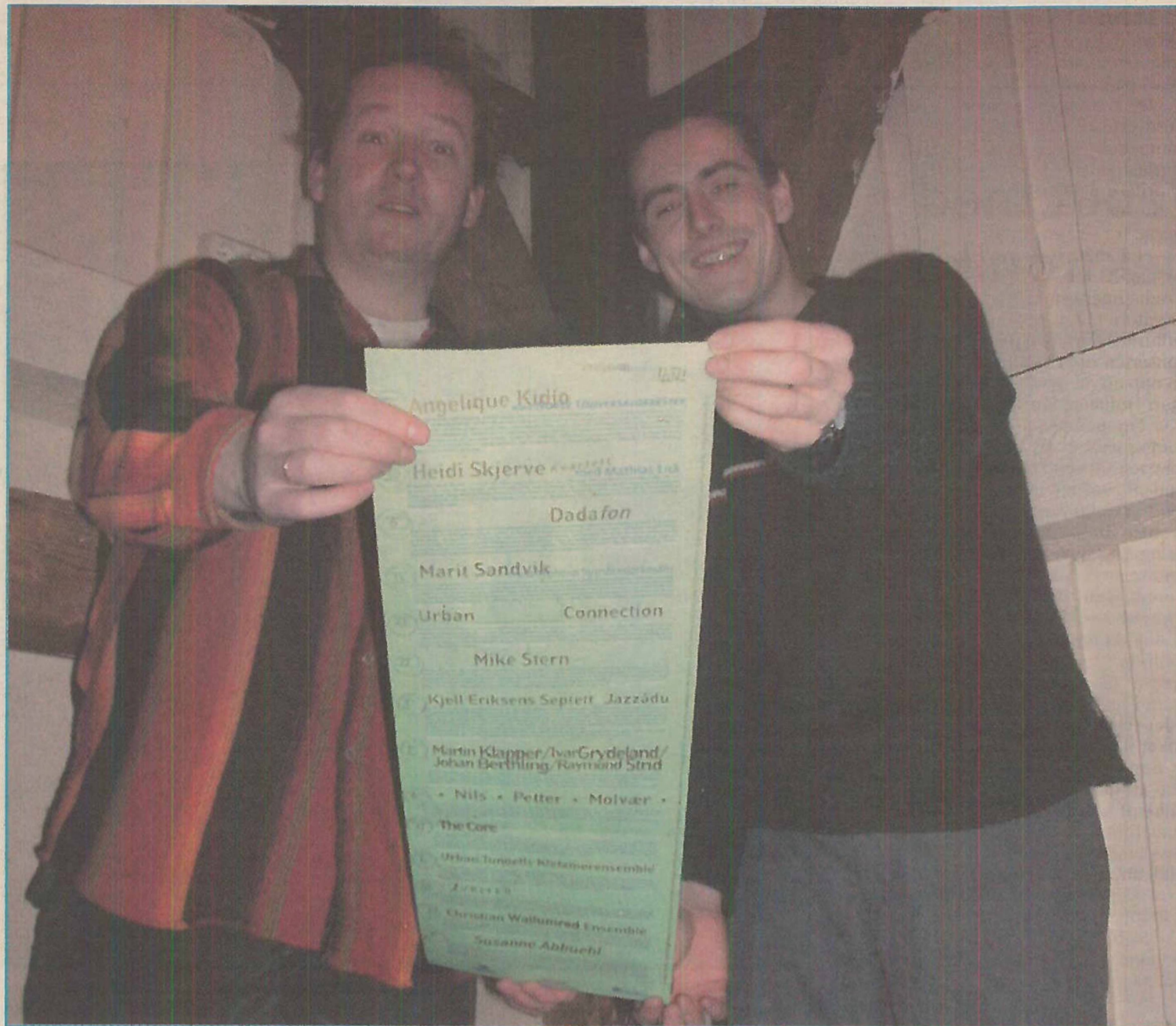
Strømkriser? "Dyrt, sier du? Fryser besteforeldrene dine i hjel, sier du? Ta det rolig, det frie markedet ordner alt til slutt. Bare vent... og BE!"

Ichi The Killer. TIFF-guiden lover oss en komedie. Det vi får er en vettskremt superhelt-wannabe som brutalt slakter ned menn, kvinner og barn, for deretter å sperme på dem! En og en halv time med lidelse på lerret og i salen...

Farge: Blå

Kyniske kapitalister. Har dere ikke annet å finne på enn å springe rundt og samle penger. Og penger lager seg ikke selv. Noen må springe rundt på plantasje i bare underbuksa og plukke bittesmå riskorn som dere kan selge på børsen til dobbel pris og vel så det. Og hvor mye er det da igjen til mandel i grøten for de som løper rundt der nede. Blå slips og blå underbukser. Alt bare fordi dere aldri fikk blått blod og aldri ble adlet og aldri fikk være med å bestemme, så dere gjorde revolusjon der nede en gang på 1700-talet. Men uansett hva dere tror om livet; vil dere en dag støppe opp og tenke: hva er det jeg holder på med? hvor er det jeg skal? hva er vitsen med alt dette? Og en dag er det dere som løper rundt der i underbuksa og plukker bittesmå korn - av mening.

Jazzisk vårslepp

STOLT: Øystein Blix og styreleiar Frode Nilsen har 14 konsertar i programmet. Pluss ei lita overrasking.

Foto MONJA FISCHER

musikk Det jazzar som aldri før i Tromsø. I vår arrangerer Tromsø jazzklubb heile 15 konsertar, med store internasjonale namn på plakaten. Den afrikanske stjerneartisten Angelique Kidjo har allereie vore i byen. I mars får vi sjansen til å sjå vår eiga norske jazzstjerne Nils Petter Molvær. I slutten av februar spelar den verdskjende gitarhelten Mike Stern på Driv, og som avslutning i mai spelar Sussane Abuehl.

Jazzklubben har dei siste åra fått eit formidabelt økonomisk løft. På dei siste tre fire åra er omsetjinga tredobla, og frå 2001 til 2002 hadde dei ei dobling. Folk har flydd til jazzkonsertane som aldri før i Tromsø, i haust var det stabilt stort oppmøte, og på konserten med Solveig Slettahjell var det faktisk femti som måtte sne i døra. Opninga

av Driv er viktigaste årsaka til oppturen, trur Øystein Blix, dagleg leiar i jazzklubben.

– Etter at Driv kom har også studentane fått opp augo for Jazzklubben, fortel han. Jazzklubben sine konsertar går stort sett på studenthuset. Samtidig får norsk jazz stor merksemd internasjonalt. Look to Norway, seier dei. Det er nok blitt ei generelt større interesse for jazz i dag, seier trombonisten.

Forutan dei overnemnde artistane kan publikum gle seg til gjensyn med Mathias Eick, trompetisten i Jaga jazzist som sjarmerte ein nesten fullsett Håkon scene i haust. 30. januar spelar han standardjazz med Heidi Skjerve kvartett. Veka etter får vi høyra Dadafon. Dei alarmnominerte knirkepopparane har hausta strålende kritikkar frå ei samla norsk musikkpresse og blir

av mange sett i same kategori som Ka Orchestra. Vidare spelar Marit Sandvik Tromsø symfoniorkester 13. februar, fjordets spellemannsprisvinnarar Urban connection spelar ti dagar etter. Kjell Eriksen's septett, Martin Klapper/Ivar Grydeland/Johan Berthling/Raymond Strid, The Core, Urban Tunnells Kletzmensemble, Jupiter Christian Wallumrød Ensemble er dei andre namna. I tillegg blir det ei overrasking gong ut på vinteren eller våren.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

UKA-styret mangler folk

uka UKA-styret har siden i høst arbeidet med programmet for UKA-2003 som går av stabelen i midten av mars. Men de styret mangler både økonomisjef og frivilligsjef.

– Det er veldig viktig at vi får disse vervene på plass snarest mulig, sier leder for UKA-styret Christine Bryde. Foreløpig er blant annet Kaizers Orchestra, Gåte og Ugress av de bandene som er klare, og det

arbeides med å få på plass flere navn. I tillegg ønsker styret å fylle de snau to ukene UKA varer med et bredt tilbud av ulike aktiviteter, blant annet litteraturkvelder og utstillinger, samt den tradisjonelle UKA-revyen. Men det er problematisk så lenge ingen har påtatt seg ansvaret for å holde oversikten over økonomien og organiseringen av de frivillige.

– Vi trenger mange frivillige for å få dette til. Om noen er interesserte i å være med i styret kan de henvende seg på Samfunnskontoret i hovedgården, så videreformidling kontakten derfra, avslutter Bryde.

Tekst KJARTAN HABBES

Vitskapelege laurdagar

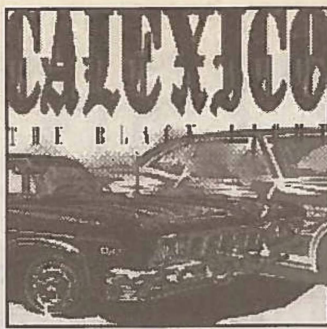
foredrag Er du sugen på å karra til deg kunnskap også i helgene? Lørdagsuniversitetet er då plassen. Kvar laurdag kl 13 held nokre av dei fremste forskarane foredrag på Driv. Her tar dei opp tema som folk er opptatt av på ein lettfatteleg måte. Våren 2003 fortsett rekka med foredrag som handlar om helse. I år er det for øvrig 400 år sidan det offentlege helsevesenet i Noreg så smått

starta opp. 25. januar vil Micheal Strobel fra Nordnorsk musikkonservatorie prata om musikk og psyke – forklarings av musikkens psykologiske verknad frå antikken til i dag. 2. februar pratar Sameline Grimsgård frå Institutt for samfunnsmedisin om alternativ medisin. Er det eit aktuelt alternativ?

Tekst KJARTAN OTTERÅ

spiller'n

kenrock, dommedagscountry eller hva du måtte kalle det, pop i Norge om dagen. Longe range desert group, Tuco's unge og Helldorado er norske grupper som gjør det bra. Alexico er likevel de store i verden. De gav ut *The black* i 1998, en nydelig plate med blant annet den populære *The ride*. I februar kommer amerikanerne ut med *Feast wire*.

Låter

Easy, Faith no more: God gammel klinelåt fra *Angel dust*, snart ute med *This is it: The best of F.N.M.*

God is in the house, Nick Cave: Cave på sitt mest intense, fra plata *As I sat sadly by her side*, snart ute med *Nocturama*.

Superstylin', Groove armada: Morsom diskolåt fra *Goodbye nightclub - Hello nightclub*. Nå ute med *Lovebox*.

Debut med elektronika

Konsert Fredag 24. januar spiller elektronikakvartetten fra Tromsø, Parliavox. Parliavox er ei jente med forkjærlighet til jazz, to unge menn med variabel musikkdannelse på baken, og til sist en på knott. Resultatet er alt fra svingende house til rykkende trip hop. Dette til den fornuftige prisen 30 kroner. Konserten er en del av debutuka som begynte tirsdag med konsert med Rocketboyz og Julia Spacehead. Onsdag er dagen for lysløypa. Dette er en morsom og ikke minst fuktig måte å bli mer kjent med byens uteliv på. Torsdag er kafékveld på Driv, før altså Parliavox slutter på fredag.

Strindberg på Kulturhuset

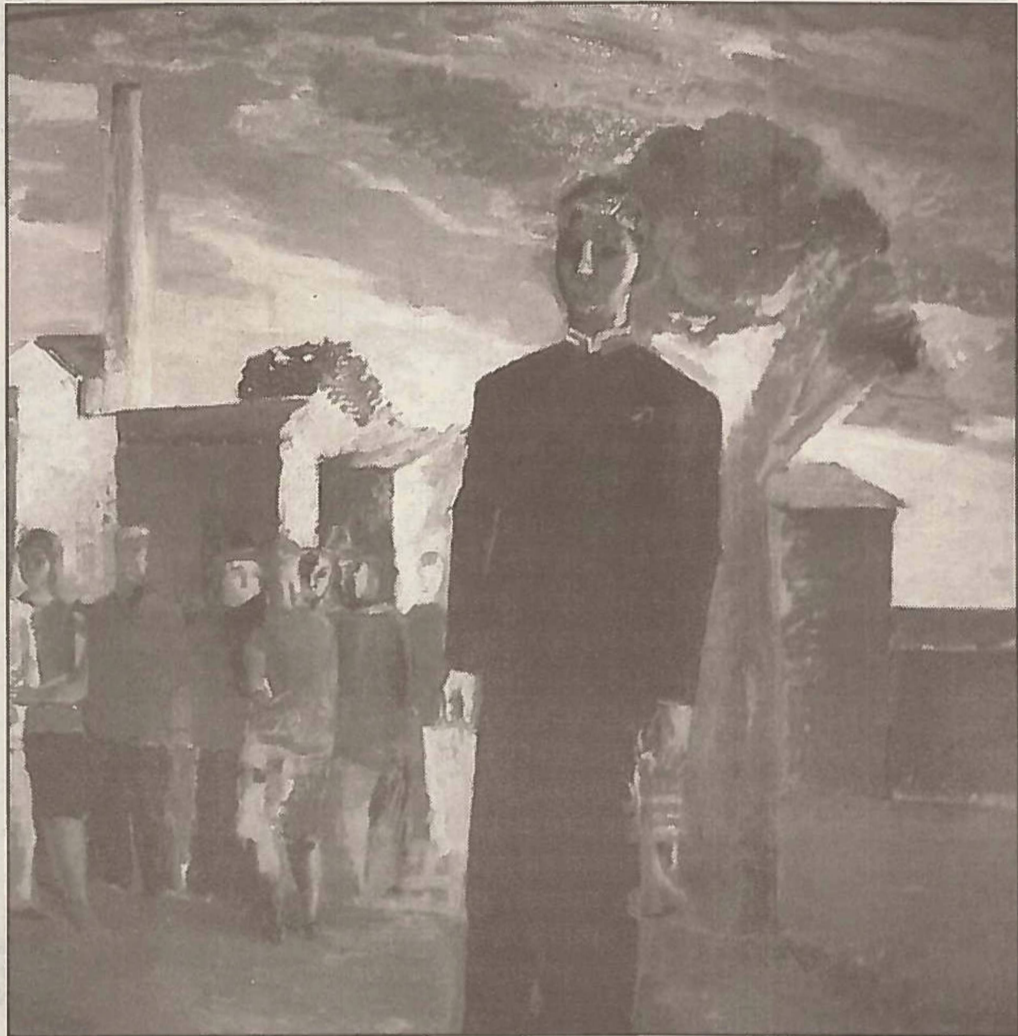
Teater 22. januar er det klart for premiere på August Strindbergs drøyt hundreår gamle drama *Dødsdansen* på Kulturhuset. Alice (Guri Johnson) og Edgars (Bjørn Sandquist) kjærlighet og 25-årige ekteskap testes på prøve når en gammel venn (Håkon Amstad) av ekteparet kommer tilbake til byen der handlingen utspilles, etter 15 år. Stykket beskriver lidenskapen og kjærligheten som finnes mellom disse skikkelsene. *Dødsdansen* spilles frem til 15. februar.

Tekst KJARTAN HABBESTAD

Fredspris 2003

Foredrag 28. januar blir navnet på vinneren av Studentenes fredspris 2003 offentliggjort. Fredsprisen deles ut annet hvert år, under den Internasjonale Studentfestivalen i Trondheim (ISFIT) i mars. Torsdag 23. januar kommer en representant fra Studentenes fredspris til Tromsø. På Driv kan du høre han fortelle om forholdene i Darfura og på Øst-Timor, landene til de siste års vinnere. Studentenes fredspris er en pris til alle norske studenter, og er en meget viktig påskjønnelse for studenter som jobber for fred, rettferdighet og rettigheter til undertrykte studenter. *Torsdag 23. januar klokka 19 på Driv. Arrangør er SAIH.*

Tekst KJARTAN OTTERÅ

UTSTILLING: Bilete av Bjarne Ness, som døydde i 1927, 25 år gamal, står på Nordnorsk kunstmuseum til 16.mars. Foto KJARTAN OTTERÅ

Proletariatets kunstnar

utstilling Bjarne Ness vart fødd i 1902 og døydde ung i 1927, berre 25 år gamal. Trass sin unge alder klarte han å bli ein høgt respektert kunstnar, og han vart på denne tida karakterisert som det største talentet i norsk biletkunst. Mag.art Svein Thorud har jobba mykje med Ness sin kunst, og meiner kunstnaren har eit mangfald av impulsar.

Bjarne Ness var humanist. Han vaks opp under første verdskrigen og hadde sett lidningane krigen førte med seg og som mange andre på denne tida var han opptatt av individets tryggleik og rettar, fortel han. Han var også inspirert av klassisismen og romantikken. Han er opptatt av naturen og det mytiske, og han nærmar seg nesten det religiøse.

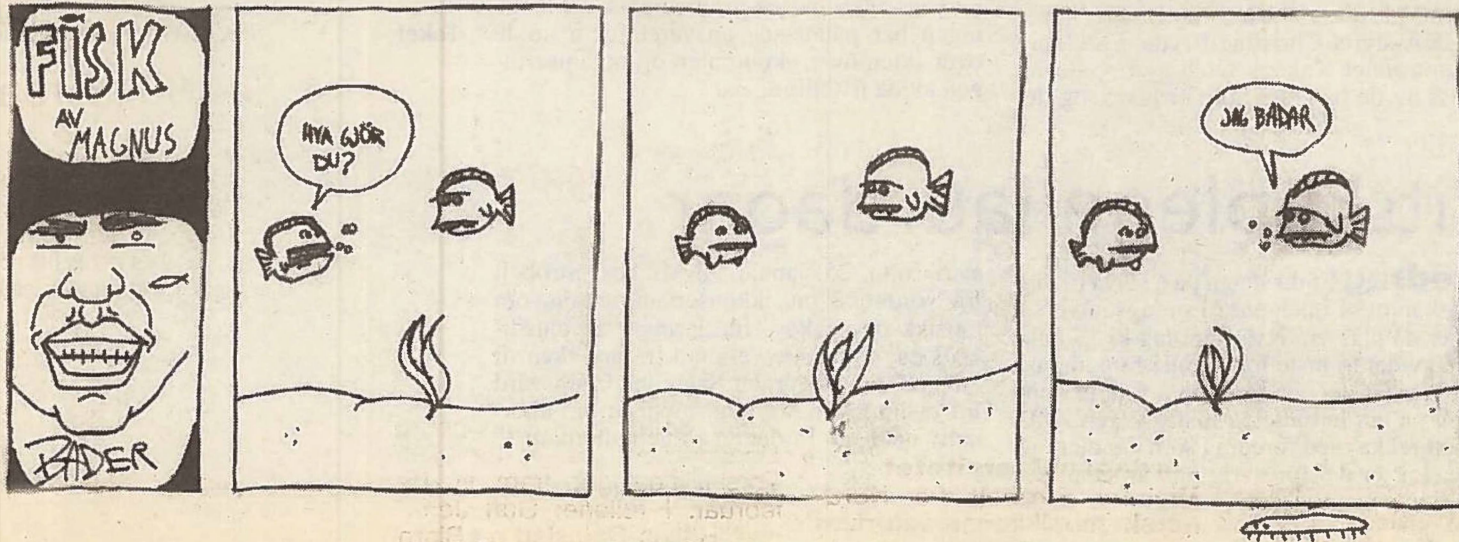
Men Ness var i høgste grad også ein

politisk kunstnar. Han vaks opp på Svartlamoen, i Trondheims arbeidarstrok. Både far hans og brørne var verkstadsarbeidarar, og sjølv jobba han lenge i NSB. På denne tida var det også ei sterk revolusjonær rørsle i landet.

Han identifiserte seg med proletarane, seier Thorud. På slutten av 20-talet hadde mange arbeidarar ei usikker framtid, og Ness var bekymra for korleis det skulle gå med faren og brørne. Ness brukte kunsten i arbeidarane sin kamp.

Bjarne Ness si minneutstilling står på Nordnorsk kunstmuseum til og med 16.mars.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

syiltynt

Ny avis?

Telleapparatet har bikka over til 2003. Slikt skjer. Tida går, folk går, tider endrar seg, folk endrar seg og – Utopia endrar seg. Som du ser har vi gjort eit par greier med denne her avisa. Det kan kanskje sjå litt voldsamt UT, men det går seg nok til.

Vi lever i ei tid der vi som enkeltpersonar føler vi må jobba hardt for å henga med. Krav til effektivitet, rasjonalisering, framskritt og innovasjon har eigentleg tradisjonelt sett helst prega næringsliv, forvaltning og politikk. Eit unisont jag har pressa desse felte inn i eit system som ingen klarer/prøver å styra. Men dette har etterkvart også sneke seg inn på det mellommenneskelege plan. Som individ er vi (tilsynelatande) tvungen til å bygga oss eit konkurransedyktig ytre, vi skal vera heilt framme i utviklinga av motar og meiningdanning, helst litt føre.

Vi skal alle vera opinionsdannarar, vi jaktar på det spesielle, genuine, det framtidsette. Vi skal alle vera der først, eller ha vore der først. Men vi endar opp på den same plassen, i den same gensemen, med dei same cd-platene, på den same baren og med dei same meiningane. Vi går i flokk.

Utopia er altså endra sidan sist. Vi har snudd opp ned på avisa. Du les nå altså opp ned. Og du har på ein måte godtatt at det er slik. Du har forstått korleis det skal gjerast (med mindre du då ikkje har reist deg frå stolen og gått over på andre sida av bordet for å ta til på UT.)

Du skal snu avisa når du vil lesa kulturdelen. Dette vil bli heilt naturleg for deg etterkvart. UT er som du har sett, namnet på denne delen. Kulturdelen (eller byutgåva) til Utopia. UT-forsida ser du på byens kafear og utestadar. Vi vil tilby våre lesarar og annonsørar eit friskare og meir harmonisk uttrykk. Vi vil gi studentbyen Tromsø eit ansikt. På sikt håpar vi UT-delen kan bli ein triveleg stoppestad for både byens lokale ungdom og studenter. (Utopias viktigaste oppgåve er framleis å vera ein nyheitsformidlar for studentrelatert stoff. Den gamle framsida er naturlegvis framme på Universitet og Høgskule)

Men nei: dette er inga ny avis. Vi er Utopia, studentavisa i Tromsø. Og ja: vi føler oss fri. Fri i frå effektivitet, framskrittkrav og motepress. Vi går ikkje i flokk, men går fremst likevel, utan stress. Håpar dette blir bra.

Kjartan

Godt sagt

Jeg holder på å – eller jeg kommer til å – dø; begge uttrykksmåter blir brukt.

Dominique Bouhours, fransk grammatiker på dødsleiet

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Onsdag 22. januar

Debut-uka

Lysløypa. Få en kickstart på studieåret. Lag på seks stk binder seg sammen for å besøke byens skjenkestuer. Oppgaver må løses og hjerner legges i bløt for å komme opp med gode sanger, limmerikker og slagord.

Dj Nor, Øivind Sjøvoll, spiller på Driv for å holde koket mens lagene er ute. Starter på Driv klokka 20:00

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Trubadur

Einar Leinonen spiller i dag og i morgen på Cocktail Bar.

Nordlysfestivalen

Fotoustilling av Trym Ivar Bergsmo Salongen i Kulturhuset (2.etg.) kl 1800. Gratis.

Konsert

Whose muddy shoes. Spiller på Kaos på onsdag kl 22. Musikk i sjangeren Steve Earle og Scott Miller

Torsdag 23. januar

Debut-uka

Cafekveld på driv. DJ i kafeen.

SAIH

Studentene fredspris. Representanter fra Studentenes fredspris 2003 kommer og forteller om fredsprisen og om tidligere års vinnere. Interessante folk. Interessant tema. Vel verdt å få med seg! På Driv klokka 1900.

Swingkurs

Oppstart grunnkurs swing og rock. 1800 til 2000. LHL-huset (storgta 132) Info: 77652982. Pris: 480/400(stud). Varer til 27. februar.

Nordlysfestivalen

Åpning: Kjettingteatret holder gratis forestilling på Kulturhusbakken (Erling Bangsunds plass) kl 1800.

Mikhail Alperin solo, Sparebanken festsal kl 2100. 200.-/150,-

Mari Bojne og Kandia Kouyate: Åpningskonsert med samisk joik/jazz og tradisjonell musikk fra Mali i Storsalen på Kulturhuset kl 1930. Billettpris kr 300/250. Ekstrakonsert 21:30.

Festivalkro: MS Nordlys kl 2300, hver kveld under hele festivalen.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Konsert

The Reilly express. Kaos på torsdag. Høgt turtal og rock med aner fra 70-tallet.

Fredag 24. januar

Debut-uka

Parliavox: Tromsøband som spiller fresh og drivende elektronika. Etter hvert glir kvelden ut i danserytmer og vibrerende dansegulv. Start klokka 22. Billett: 30,-

Nordlysfestivalen

Gratis **lunsjkonsert** på Teaterkaféen kl 1130, hver morra under hele festivalen.

Hallgeir Pedersen Trio og Bernt Rosengren spiller jazz på Driv klokka 2100 i 4. etg. Billettpris 200/150.

Elever ved den svært prestisjetunge engelske musikk-skolen **Chetham's School of Music** opptre i samarbeid med **Kulturskolen i Tromsø og Musikkonservatoriet** på Tromsø kunstforening kl 1800. Billettpris kr 100/50

Bergens Filharmoniske Orkester spiller i Storsalen på Kulturhuset kl 1900. Billettpris kr 300/250

Festivalkro: MS Nordlys kl 2300, hver kveld under hele festivalen.

Danse- og trommekurs

Afrikansk danse- og trommekurs m/Abdoulaye Camara fra Guinea. Sted: MH-bygget (Uitø), fysioterapigymnsalen. Oppstart på fredag. Går videre på lørdag og søndag. Mer info, tlf: 776 11266.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Lørdag 25. januar

Debut uka

DJ Nor på Driv, Haakon scene klokka 2200 (inngang 20 kr)

Tromsø Filmklubb

Star Wars: A New Hope på Verdensteateret klokka 1430

Lørdagsuniversitetet **Michael Strobel** fra Nordnorsk musikkonservatorium

foreleser om musikkens psykologiske virkning fra antikken til i dag. Begynner klokka 1300.

Nordlysfestivalen

Sopran **Marita Kvarving Sølberg** synger på Tromsø Kunstforening kl 1500. Billettpris kr 200/150

Nordnorske Ungdomsstorband spiller på Driv, Haakon scene kl 1800 Billettpris kr 100/50

Musica Domestica, klassisk musikk fra 1700- og 1800-tallet i Domkirka kl 1930. Billettpris kr 200/150

CIKADA Strykekvartett i Storsalen klokka 2100. Billettpris kr 200/150.

Festivalkro: MS Nordlys kl 2300, hver kveld under hele festivalen.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Søndag 26. januar

Tromsø Filmklubb

David Lynchs' *Eraserhead* på Verdensteateret klokka 1430 og *Blindpassasjer* klokka 2000.

Nordlysfestivalen

Bjørn Andor Drage og Vokal Nord på Grønnåsen kirke klokka 1500. Billettpris kr 200/150.

Latvias Radiokor spille latvisk musikk fra middelalderen til moderne tid, i Ishavskatedralen kl 1930. Billettpris kr 250/200

Midnight Sun Trio spiller på Driv, Haakon scene kl 2100. Billettpris kr 200/150

Festivalkro: MS Nordlys kl 2300, hver kveld under hele festivalen.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Mandag 27 januar

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Tirsdag 28. januar

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Onsdag 29. januar

Salsakurs

Kurs som går over fire uker. Oppstart nybegynnere kl 1830, oppstart videregående kl 2000. Sted: Storgata 104 (Svingeriet). Pris: 450,-. Påmelding: 77651516/97508456.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn

Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Torsdag 30. Januar

Jazzklubben

Heidi Skjerve på Haakon scene.

Ungdommens Kulturmonstring

Kickoff-party på Tvibit, begynner klokka 2000. Konsert med **Equicez, Fuglan** og flere.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Fredag 31. Januar

James Bond – Die another day
Fokus kino: Premierere filmen som klarte å fornære både nord- og sørkoreane allerede før den kom ut.
Strøket: Etterfest for Borgerentusiaster.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Lørdag 1. Februar

DJ Bent

På Driv klokka 22:00, inngangspris 20,-

Tromsø Filmklubb

Bully på Verdensteateret klokka 14:30.

Lørdagsuniversitetet

Sameline Grimsgård fra Innlandet for samfunnsmedisin foreleser om alternativ medisin på Driv. Begynner klokka 13:00.

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Søndag 2. Februar

Tromsø Filmklubb

Martin Scorsese's *Taxi Driver* på 4. etasje klokka 20:00

Karius og Baktus

Torbjørn Egners klassiske fortelling settes opp som duketeater på Kulturhuset Riksteateret. Begynner klokka 1800, pris: 80,-

Teater

Dødsdansen. Hålogaland teater setter opp Strindbergs *Dødsdansen* på Kulturhuset. Forestillinga går fram til 15. februar. I rollene: Guri Johnson, Håkon Ramstad og Bjørn Sundquist. Billetter: 200.-/100.-

Torsdag 6. Februar

Samefolkets Dag

Tromsø kommune har et arrangement, program legges ut på www.tromso.kommune.no
SSSR serverer kaffe og litt mat i gamma på Universitetet cirka fra klokka 1100

"Det viktigste er måten man forteller historien på. Man trenger ikke alltid være så original som så mange absolutt skal være."

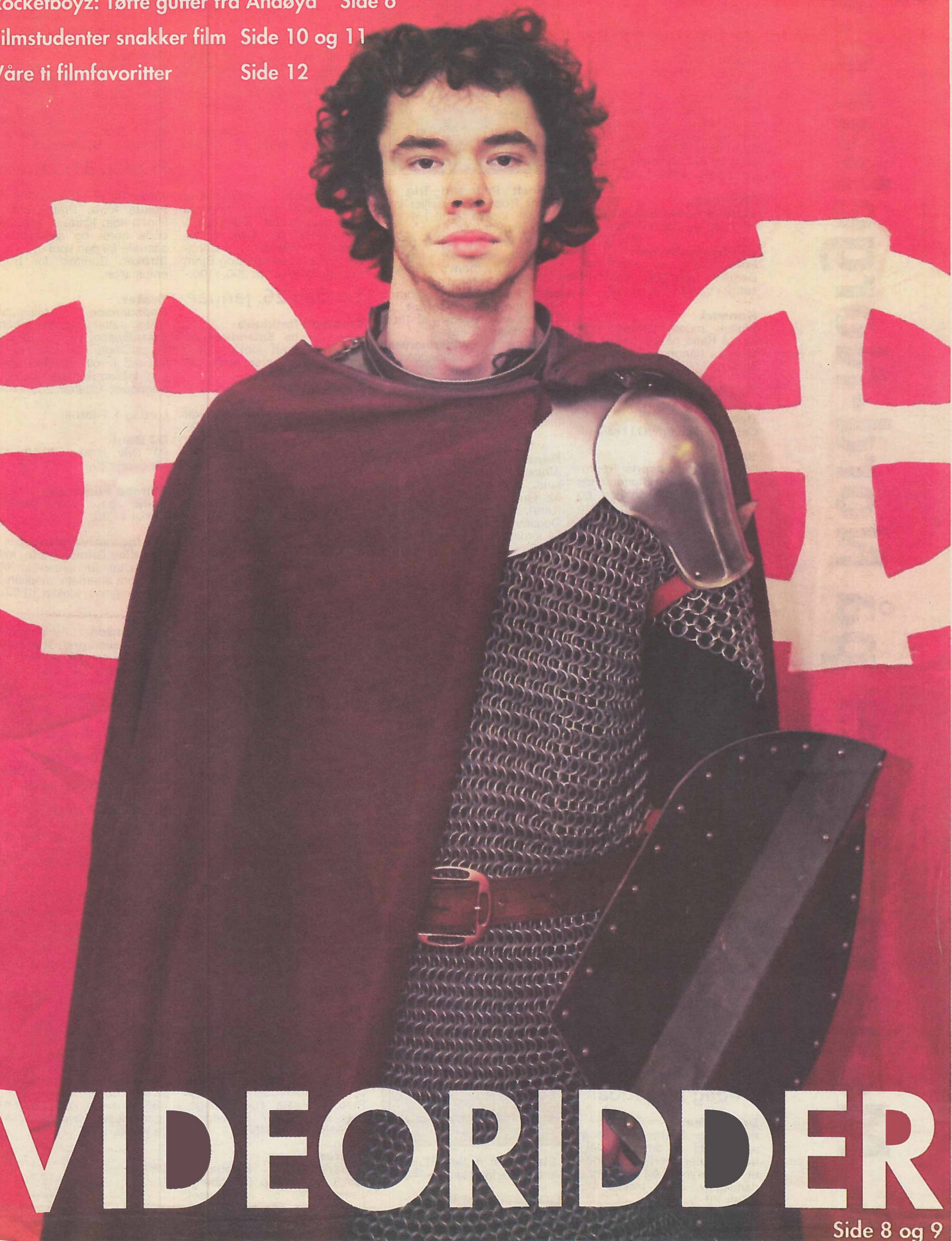
Erlend Loe på side 13

Rocketboyz: Tøffe gutter fra Andøya Side 6

Filmstudenter snakker film Side 10 og 11

Våre ti filmfavoritter Side 12

Foto KJARTAN OTTERÅ

VIDEORIDDER

Side 8 og 9